

ОЛИВЕРА ТОДОРОВИЋ
СРЂАН ОГЊАНОВИЋ

МАТЕМАТИКА
ВЕЖБАНКА
за трећи разред основне школе

ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ • БЕОГРАД

Рецензенти

проф. др Милош Чанак
Душко Бабић, психолог
Мирјана Слобода, професор разредне наставе

Илустрације

Драган Максимовић

Уредник

др Милољуб Албијанић

Одговорни уредник

Слободанка Ружичић

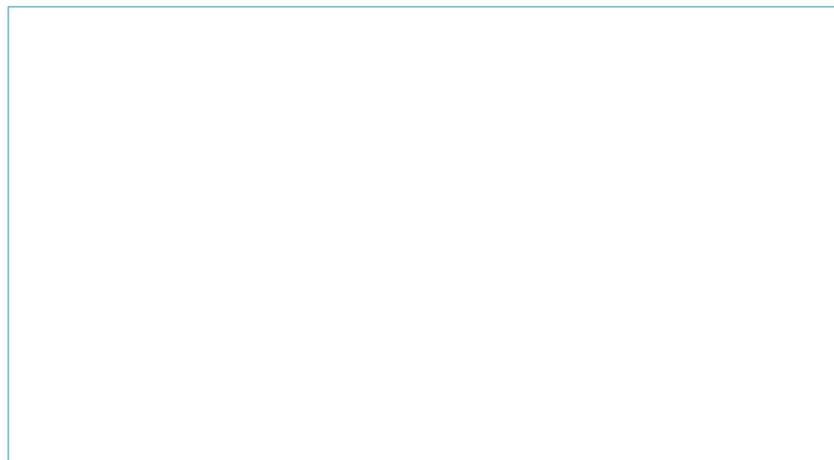
Главни уредник

др Милорад Марјановић

За издавача

др Милорад Марјановић, в.д. директора

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

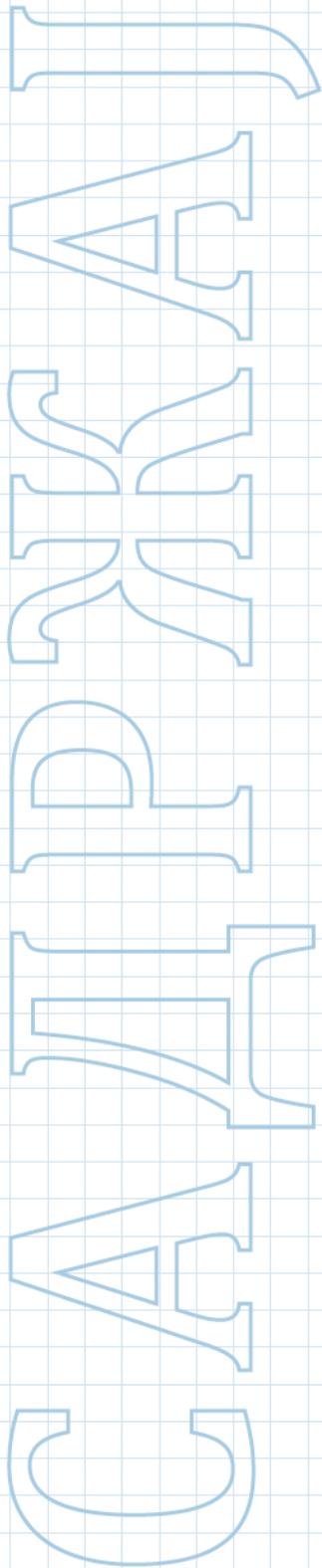
Министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије
решењем број 650-02-00612/2019-07 од 25. 2 2020. године одобрио
је овај уџбеник за издавање и употребу у трећем разреду основне
школе.

© ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ, Београд (2009-2020)

Ово дело не сме се умножавати, фотокопирати и на било који други начин
репродуковати, ни у целини ни у деловима, без писменог одобрења изда-
вача.

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 1000	7
1. Писање и читање стотина прве хиљаде.....	8
2. Писање и читање бројева прве хиљаде.....	10
3. Одређивање месне вредности цифре у бројевима до 1 000 ...	13
4. Упоредивање бројева до 1 000	15
5. Писање троцифрених бројева у облику $a \cdot 100 + b \cdot 10 + c$	17
6. Римске цифре D и M.....	18
7. Сабирање и одузимање бројева до 100	20
8. Сабирање троцифреног и једноцифреног броја $(324 + 5)$	22
9. Сабирање троцифреног и једноцифреног броја (182 + 8, 487 + 5)	23
10. Одузимање једноцифреног од троцифреног броја (457 - 3, 262 - 5, 200 - 8)	24
11. Сабирање троцифреног и двоцифреног броја (334 + 25, 517 + 40, 528 + 67, 255 + 48).....	26
12. Одузимање двоцифреног и троцифреног броја (358 - 23, 562 - 57)	28
13. Сабирање троцифрених бројева $(323 + 345)$	30
14. Сабирање троцифрених бројева $(323 + 348)$	32
15. Сабирање троцифрених бројева $(323 + 388)$	34
16. Одузимање троцифрених бројева $(457 - 243)$	36
17. Одузимање троцифрених бројева $(457 - 249)$	37
18. Одузимање троцифрених бројева $(457 - 269)$	39
19. Како лакше израчунати вредност израза	40
20. Веза сабирања и одузимања	41
21. Сабирање и одузимање бројева до 1000.....	42
22. Одређивање непознатог сабирка	44
23. Одређивање непознатог умањеника и умањιοца	46
24. Неједначине	48
25. Текстуални задаци	50
26. Провери себе.....	52
УЗАЈАМНИ ПОЛОЖАЈ ПРАВИХ	53
27. Однос две праве	54
28. Цртање паралелних правих	57
29. Нормалне праве	59
30. Цртање нормалних правих.....	60
31. Провери себе.....	63

I
 A
 Ж
 Р
 Д
 А
 С

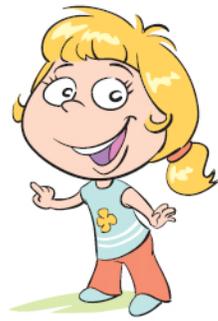

УГЛОВИ	65
32. Углови и обележавање углова	66
33. Прав угао и цртање правог угла	68
34. Врсте углова.....	69
35. Провери себе.....	71
МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ.....	73
36. Множење са 10 и 100.....	74
37. Дељење са 10 и 100	75
38. Множење десетица и стотина једноцифреним бројем.....	76
39. Множење збира једноцифреним бројем.....	78
40. Множење разлике једноцифреним бројем.....	79
41. Писмено множење броја једноцифреним бројем	80
42. Здруживање чинилаца.....	81
43. Зависност производа од чинилаца	82
44. Дељење збира и разлике једноцифреним бројем	84
45. Писмено дељење двоцифреног броја једноцифреним бројем	86
46. Дељење са остатком	88
47. Писмено дељење троцифреног броја једноцифреним бројем (369 : 3)	90
48. Писмено дељење троцифреног броја једноцифреним бројем (672 : 3)	91
49. Писмено дељење троцифреног броја једноцифреним бројем (512 : 4)	92
50. Веза множења и дељења	94
51. Израчунавање непознатог чиниоца.....	96
52. Како лакше израчунати вредност израза	97
53. Редослед рачунских операција.....	98
54. Провери себе.....	100
МЕРЕ	101
55. Мерење дужи	102
56. Мерење масе	105
57. Мерење запремине.....	107
58. Мерење времена	109
59. Мерење површине фигура задатом мером	111
60. Провери себе.....	113

КРУГ И КРУЖНИЦА.....	115
61. Круг и кружница.....	116
62. Цртање круга и кружнице.....	117
63. Провери себе.....	120
ТРОУГАО И ЧЕТВОРОУГАО	121
64. Четвороугао	122
65. Правоугаоник и квадрат	123
66. Цртање правоугаоника и квадрата.....	125
67. Обим правоугаоника.....	126
68. Обим квадрата.....	127
69. Троугао и цртање троугла.....	128
70. Обим троугла.....	130
71. Пресликавање геометријских фигура на квадратној или тачкастој мрежи.....	132
72. Провери себе.....	134
РАЗЛОМЦИ	137
73. Писање и читање разломака	138
74. Упоредивање разломака	143
75. Разломци – задаци.....	145
76. Децимални запис броја.....	148
77. Провери себе.....	150

I
 A
 J
 R
 D
 A
 C

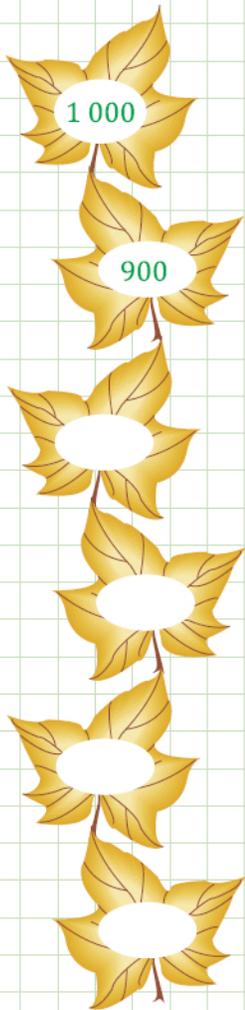

ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ ДО 1 000

1

Писање и читање стотина прве хиљаде

1. Прочитај и речима запиши бројеве:

100 _____ 500 _____ 200 _____

300 _____ 800 _____ 1000 _____

600 _____ 900 _____ 700 _____

2. Прочитај и цифрама напиши бројеве:

пет стотина _____

девет стотина _____

седам стотина _____

две стотине _____

четири стотине _____

шест стотина _____

хиљаду _____

сто _____

осам стотина _____

три стотине _____

3. Упиши бројеве који недостају.

а)

б)

4. Колико стотина има једна хиљада?

Писање и читање стотина прве хиљаде

1

5. Колико стотина има број 300?

_____ .

Колико стотина има број 900?

_____ .

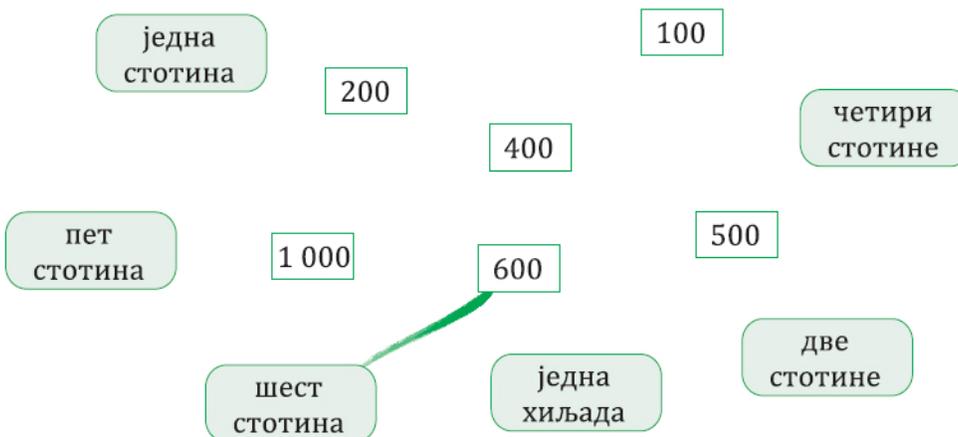
6. а) Колико више стотина има број 500 него 200? _____

б) Колико мање стотина има број 700 него 900? _____

7. Упиши бројеве који недостају.

8. Повежи као што је започето.

2

Писање и читање бројева прве хиљаде

3 је
једноцифрен број

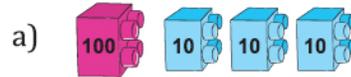
23 је
двоцифрен број

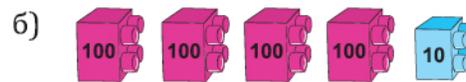
246 је
троцифрен број

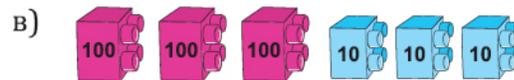
1 000 је
четвороцифрен број

10

1. Посматрај слике и напиши одговарајуће бројеве:

2. Напиши речима бројеве:

230 _____ 320 _____

670 _____ 140 _____

600 _____ 520 _____

3. Напиши цифрама бројеве:

двеста педесет _____ триста _____

седамсто десет _____ деветсто деведесет _____

шестсто педесет _____ петсто осмадесет _____

4. Настави започети низ:

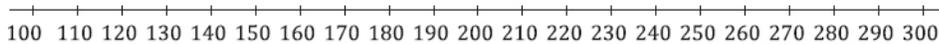
а) 160, _____, _____, _____, 200, _____, _____, _____, _____, _____, 260.

б) 920, _____, _____, _____, _____, _____, _____, _____, 840, 830, _____.

Писање и читање бројева прве хиљаде

2

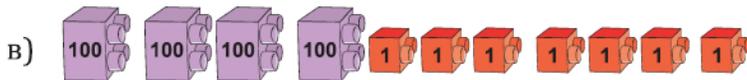
5. Означи следеће бројеве на бројевној правој:
170, 190, 220, 280.

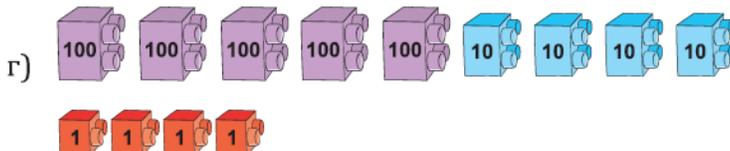

6. Посматрај слике и напиши одговарајуће бројеве.

7. Напиши речима бројеве:

701 _____ 394 _____

691 _____ 646 _____

787 _____ 921 _____

8. Напиши цифрама бројеве:

двеста педесет један _____ триста десет _____

деветсто седам _____ сто деведесет осам _____

осамсто једанаест _____ деветсто девет _____

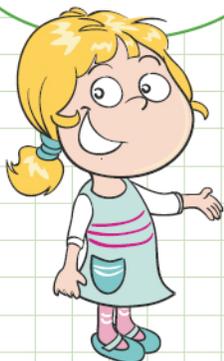
215 читамо:
двеста петнаест.

2

Писање и читање бројева прве хиљаде

1 000 читамо:
хиљада

9. Које троцифрене бројеве можеш написати помоћу цифара: 4, 6, 2, тако да се ниједна цифра не понавља?

Одговор: _____

10. Напиши све троцифрене бројеве помоћу цифара: 0, 3 и 9. Исту цифру можеш поновити више пута.

Одговор: _____

11. Напиши бројеве који недостају:

12. Попуни табелу.

$a - 1$		179			901		
a	100					999	675
$a + 1$			456	700			

13. У једном низу је направљена грешка. Исправи је.

а) 32, 34, 36, 38

35, 40, 45, 50

36, 40, 42, 48

90, 91, 92, 93

б) 400, 300, 200, 100

750, 800, 850, 900

105, 110, 115, 120

200, 220, 230, 260

Одређивање месне вредности цифре у бројевима до 1 000

3

1. Број 25 има _____ десетице и _____ јединица.

Број 99 има _____ десетица и _____ јединица.

Број 70 има _____ десетица и _____ јединица.

Број 55 има _____ десетица и _____ јединица.

2. Број 528 има _____ стотина, _____ десетице и _____ јединица.

Број 400 има _____ стотине, _____ десетица и _____ јединица.

Број 999 има _____ стотина, _____ десетица и _____ јединица.

Број 201 има _____ стотине, _____ десетица и _____ јединицу.

3. Попуни табелу.

Број	Стотине С	Десетице Д	Јединице Ј
591			
418			
890			
300			

4. Напиши све троцифрене бројеве који садрже једнак број стотина, десетица и јединица.

Одговор: _____

5. Напиши све троцифрене бројеве који садрже више од 8 стотина, а број десетица и јединица им је једнак.

Одговор: _____

705 има
7 стотина
0 десетица
и 5 јединица.

3

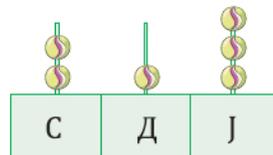
Одређивање месне вредности цифре у бројевима до 1 000

6. Напиши троцифрен број чија је:

а) цифра стотина 5, десетица за 3 мања од цифре стотина, а јединица за 2 већа од цифре стотина.

б) цифра стотина је 5, цифра десетица је за 4 мања од цифре стотина, а цифра јединица је 0.

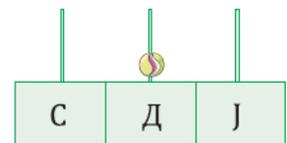
7. Напиши бројеве представљене куглицама.

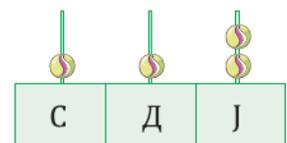
213

Упоређивање бројева до 1 000

4

1. У упиши одговарајући знак $>$, $<$ или $=$.

200 100 400 600 100 300 700 800 0 100

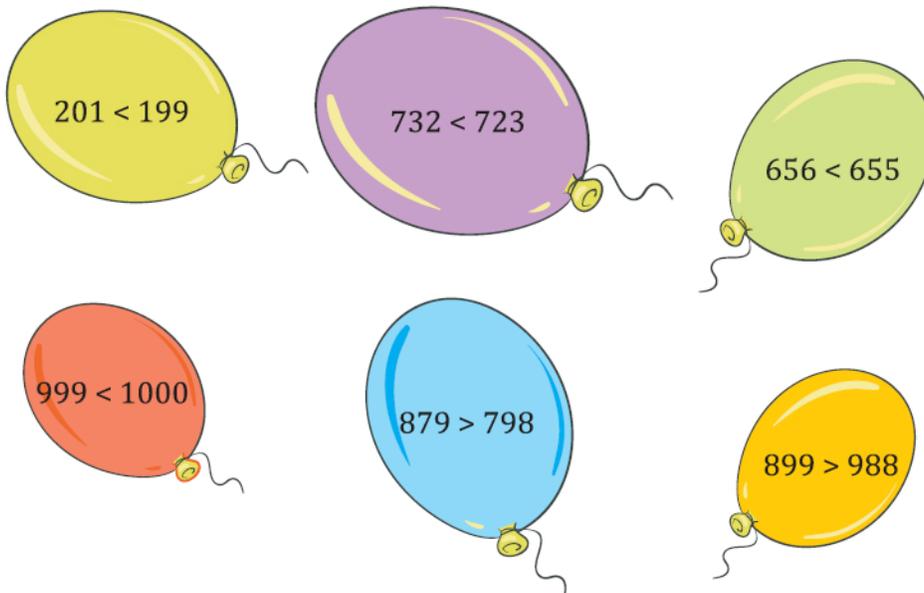
320 100 480 399 123 200 799 790 130 126

300 307 100 102 349 350 998 989 201 200

2. Напиши све бројеве веће од 289, а мање од 305.

Одговор: _____

3. Балоне са тачним тврђењем повежи са словом Т, а са нетачним са словом Н.

•
Т

•
Н

Прецртај
нетачно:

247 > 345

586 < 595

700 > 701

723 < 923

4

Упоређивање бројева до 1000

$1000 > 999$
 $100 > 99$
 $10 > 9$

4. Које бројеве можеш уписати уместо x тако да тврђења буду тачна:

$400 > x \cdot 100 > 100$ То су бројеви: _____

$600 < x \cdot 100 < 900$ То су бројеви: _____

$556 > x > 550$ То су бројеви: _____

$389 < x < 402$ То су бројеви: _____

5. Једна хиљада има _____ стотина.

Највећи двоцифрен број је _____,
а најмањи двоцифрен број је _____.

Најмањи троцифрен број је _____,
а највећи троцифрен број је _____.

Број за 1 већи од 999 је _____,
а број за један мањи од 1 000 је _____.

6. Поређај по величини следеће бројеве: 869, 373, 808, 208, 433.

7. Напиши све троцифрене бројеве веће од 200, а мање од 300, чији је збир цифара 10.

8. Јелица је поређала по величини следеће бројеве:

а) 111, 232, 301, 311, 405, 455, 508, 807, 709, 913;

б) 315, 316, 418, 421, 566, 647, 674, 801, 998, 989.

Да ли је погрешила? а) _____ б) _____

9. У упиши одговарајући знак $>$, $<$ или $=$.

767 676

825 285

680 860

381 301

512 112

909 999

123 200

799 790

Писање троцифрених бројева у облику $a \cdot 100 + b \cdot 10 + c$

5

1. Дате двоцифрене бројеве напиши као збир десетица и јединица.

$$78 = \underline{\quad} \cdot 10 + \underline{\quad} \quad 12 = \underline{\quad}$$

$$10 = \underline{\quad} \quad 57 = \underline{\quad}$$

2. Напиши одговарајуће троцифрене бројеве.

$$5 \cdot 100 + 3 \cdot 10 + 1 \cdot 1 = \underline{\quad} \quad 7 \cdot 100 + 0 \cdot 10 + 2 \cdot 1 = \underline{\quad}$$

$$7 \cdot 100 + 8 \cdot 10 + 0 \cdot 1 = \underline{\quad} \quad 1 \cdot 100 + 5 \cdot 10 + 3 \cdot 1 = \underline{\quad}$$

$$347 = 3 \cdot 100 + 4 \cdot 10 + 7 \cdot 1$$

3. Попуни табелу.

Број	$c \cdot 100$	$b \cdot 10$	$a \cdot 1$
152			
423			
190			
701			
786			
999			

$$88 = 8 \cdot 10 + 8 \cdot 1$$

$$7 = 7 \cdot 1$$

4. У броју 321

цифра 3 налази се на месту _____,

цифра 2 на месту _____,

а цифра 1 _____.

5. $309 = 3 \cdot 100 + 0 \cdot 10 + 9 \cdot 1$

$$711 = \underline{\quad} С + \underline{\quad} Д + \underline{\quad} Ј$$

$$400 = \underline{\quad} С + \underline{\quad} Д + \underline{\quad} Ј$$

$$980 = \underline{\quad} С + \underline{\quad} Д + \underline{\quad} Ј$$

$$633 = \underline{\quad} С + \underline{\quad} Д + \underline{\quad} Ј$$

$$\underline{\quad} = 8 С + 9 Д + 1 Ј$$

$$\underline{\quad} = 0 С + 7 Д + 1 Ј$$

$$\underline{\quad} = 10 С$$

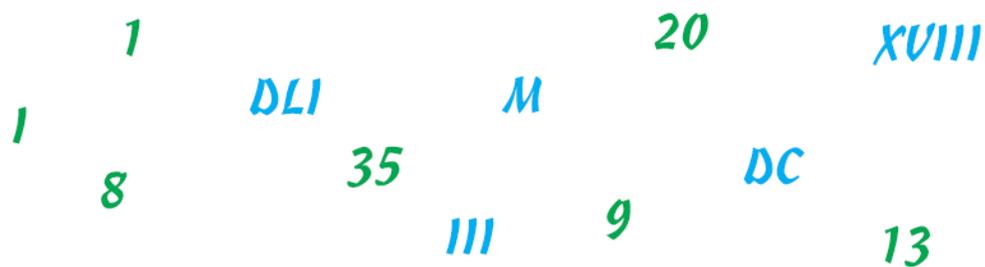
6

Римске цифре D и M

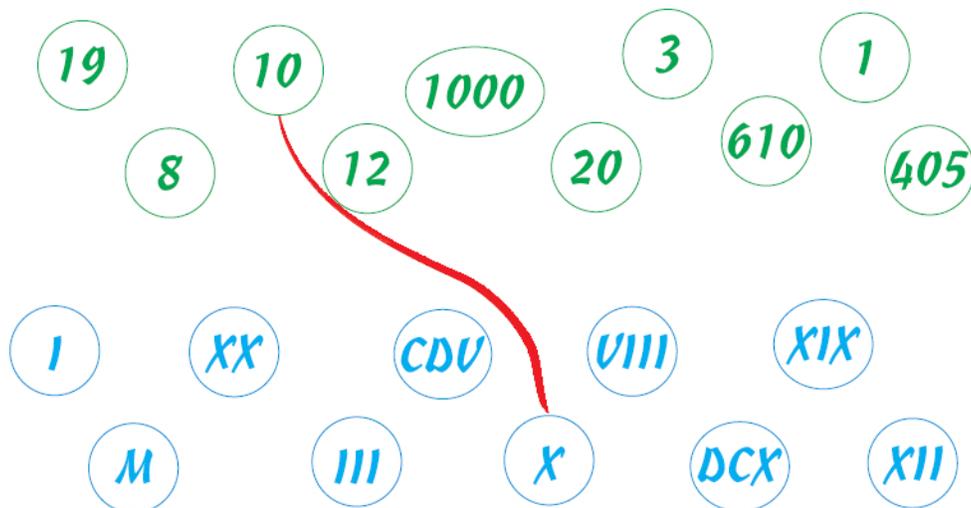

Не пише се
IIII већ IV,
не XXXX већ XL,
не CCCC већ CD.

1. Заокружи црвеном линијом све бројеве записане арапским, а плавом римским цифрама.

2. Сваком броју написаном арапским цифрама пронађи одговарајући број записан римским цифрама.

3. Напиши римским цифрама све стотине од 100 до 1000.

6

Римске цифре D и M

4. Запиши арапским цифрама следеће бројеве:

CXL= _____ CI= _____ CXLI = _____ CLV= _____

DCL= _____ CMXI= _____ XCIX = _____ CM= _____

DCCCXCIX= _____ DCCCXC= _____ CMXL = _____ CMX= _____

5. Запиши римским цифрама следеће бројеве:

10 = _____ 15 = _____ 50 = _____ 99 = _____

100 = _____ 400 = _____ 309 = _____ 568 = _____

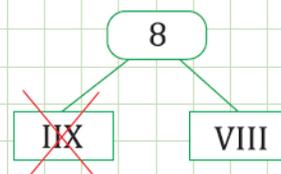
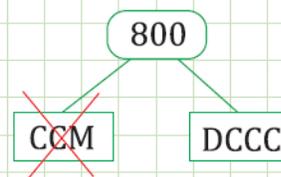
1000 = _____ 999 = _____ 101 = _____ 222 = _____

6. Ученици трећег разреда на излету су посетили спомен-зграду на којој је писало DCCCLXXIX година. Прочитај и запиши ту годину арапским цифрама.

7. Попуни табеле.

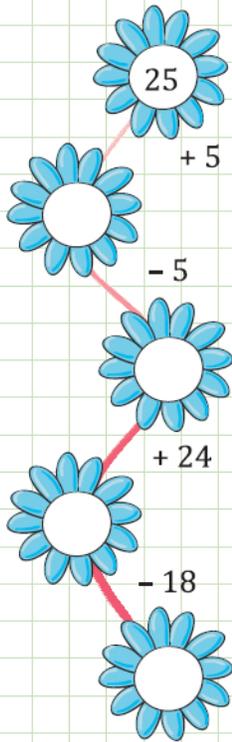
+	III	LXXXVIII
XL		
CD		

-	XCV	XCIX
CCC		
M		

7

Сабирање и одузимање бројева до 100

1. Да ли се збир мења ако сабирци замене места? _____

2. Израчунај.

$$14 + 38 = \underline{\quad} \quad 53 + 16 = \underline{\quad} \quad 56 + 28 = \underline{\quad} \quad 7 + 4 = \underline{\quad}$$

$$60 + 20 = \underline{\quad} \quad 52 + 0 = \underline{\quad} \quad 89 + 11 = \underline{\quad} \quad 1 + 99 = \underline{\quad}$$

$$\begin{array}{r} 35 \\ + 26 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18 \\ + 73 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 29 \\ + 37 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 55 \\ + 45 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 40 \\ + 33 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 66 \\ + 16 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 19 \\ + 19 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 100 \\ + 0 \\ \hline \end{array}$$

3. Израчунај.

$$19 - 15 = \underline{\quad} \quad 71 - 18 = \underline{\quad} \quad 41 - 26 = \underline{\quad} \quad 99 - 0 = \underline{\quad}$$

$$81 - 74 = \underline{\quad} \quad 97 - 88 = \underline{\quad} \quad 59 - 33 = \underline{\quad} \quad 100 - 99 = \underline{\quad}$$

$$\begin{array}{r} 69 \\ - 50 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 94 \\ - 35 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 51 \\ - 47 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 73 \\ - 59 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 91 \\ - 65 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 57 \\ - 49 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 85 \\ - 36 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 100 \\ - 99 \\ \hline \end{array}$$

4. Упиши бројеве тако да дате једнакости буду тачне.

$$23 + \underline{\quad} = 49 + 23 \quad 26 + 51 = 51 + \underline{\quad} \quad 33 + \underline{\quad} = 42 + \underline{\quad}$$

5. Сабери задате бројеве здруживањем на два начина.

$$30 + 48 + 12 = \underline{\quad} = \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$30 + 48 + 12 = \underline{\quad} = \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

Сабирање и одузимање бројева до 100

7

6. Израчунај на најлакши начин.

$$26 + 15 + 24 = \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$22 + 38 + 20 = \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$35 + 11 + 29 = \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

7. Ако је умањеник 69, а умањилац 51, колика је разлика?

8. Следеће бројеве представи као збир десетица и јединица.

$$49 = 40 + \underline{\hspace{1cm}} \quad 58 = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} \quad 63 = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} \quad 80 = \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}$$

9. Да ли је направљена нека грешка? Објасни.

$$5Д + 2Ј = 52$$

$$72 = 7 \cdot 10 + 2$$

$$4Д + 1Ј = 41$$

$$41 = 4 \cdot 10 + 1$$

$$3Д + 0 = 30$$

$$30 = 3 \cdot 10 + 0$$

$$6Д + 6Ј = 66$$

$$66 = 6 \cdot 10 + 6$$

10. Израчунај разлику $a - b$ ако је:

$$a = 100, b = 83 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = 89, b = 51 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = 36, b = 0 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

11. Израчунај збир $a + b$ ако је:

$$a = 0, b = 32 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = 38, b = 23 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = 64, b = 36 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

3	0	3
2	2	2
1	4	1

Магични квадрати

30	0	
	20	
10		10

14		13
	10	
7		6

8

Сабирање троцифреног и једноцифреног броја (324 + 5)

1. Израчунај.

$983 + 4 = \underline{\quad}$ $156 + 2 = \underline{\quad}$ $750 + 9 = \underline{\quad}$ $421 + 8 = \underline{\quad}$

$901 + 0 = \underline{\quad}$ $401 + 6 = \underline{\quad}$ $333 + 4 = \underline{\quad}$ $230 + 5 = \underline{\quad}$

2. Израчунај.

$\begin{array}{r} 223 \\ + \quad 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 453 \\ + \quad 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 677 \\ + \quad 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 404 \\ + \quad 5 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 992 \\ + \quad 1 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 589 \\ + \quad 0 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 832 \\ + \quad 7 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 999 \\ + \quad 0 \\ \hline \end{array}$

3. Израчунај.

$333 + 1 = \underline{\quad}$ $120 + 9 = \underline{\quad}$ $576 + 3 = \underline{\quad}$

$887 + 2 = \underline{\quad}$ $287 + 1 = \underline{\quad}$ $254 + 5 = \underline{\quad}$

$323 + 6 = \underline{\quad}$ $606 + 2 = \underline{\quad}$ $770 + 9 = \underline{\quad}$

4. Израчунај.

$\begin{array}{r} 435 \\ + \quad 1 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 125 \\ + \quad 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 973 \\ + \quad 5 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 330 \\ + \quad 9 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 767 \\ + \quad 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 574 \\ + \quad 2 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 926 \\ + \quad 3 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 805 \\ + \quad 4 \\ \hline \end{array}$

	С	Д	Ј
	4	3	5
+			2
—	4	3	7

$$\begin{array}{r} 435 \\ + \quad 2 \\ \hline 437 \end{array}$$

$$435 = 400 + 30 + 5$$

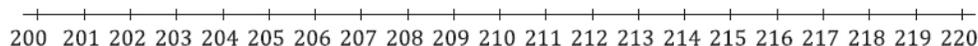
Сабирање троцифреног и једноцифреног броја ($182 + 8$, $487 + 5$)

9

1. У једној школи има 125 ученика првог разреда, а ученика трећег за 5 више. Колико ученика трећег разреда има у тој школи?

Одговор: _____

2. Прикажи на бројевној правој следећа сабирања: $206 + 7$; $215 + 0$.

3. Милош је висок 135 cm, а Павле је за 7 cm виши од Милоша. Колико је висок Павле?

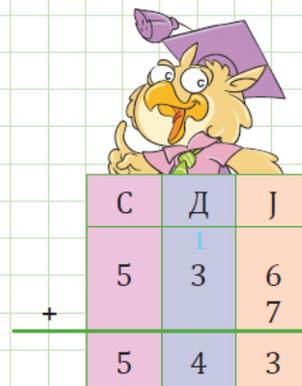
Одговор: _____

4. У једном возу је било 527 путника, а другом 6 путника више. Колико путника је било у другом возу?

Одговор: _____

5. У једној пекари је испечено 675 кифли, а ђеврека за 5 више. Колико ђеврека је испечено у тој пекари?

Одговор: _____

$$\begin{array}{r}
 1 \\
 536 \\
 + \quad 7 \\
 \hline
 543
 \end{array}$$

10

Одузимање једноцифреног од троцифреног броја ($457 - 3$, $262 - 5$, $200 - 8$)

С	Д	Ј
5	6	7
5	6	2

$$\begin{array}{r} 567 \\ - \quad 5 \\ \hline 562 \end{array}$$

С	Д	Ј
4	3	1
4	2	5

$$\begin{array}{r} 211 \\ 431 \\ - \quad 6 \\ \hline 425 \end{array}$$

24

1. Израчунај.

$556 - 5 = \underline{\quad}$ $783 - 1 = \underline{\quad}$ $947 - 6 = \underline{\quad}$ $699 - 7 = \underline{\quad}$

$748 - 8 = \underline{\quad}$ $363 - 2 = \underline{\quad}$ $304 - 4 = \underline{\quad}$ $222 - 1 = \underline{\quad}$

2. Израчунај.

$$\begin{array}{r} 459 \\ - \quad 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 848 \\ - \quad 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 109 \\ - \quad 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 404 \\ - \quad 0 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 738 \\ - \quad 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 312 \\ - \quad 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 999 \\ - \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 772 \\ - \quad 1 \\ \hline \end{array}$$

3. Израчунај.

$650 - 5 = \underline{\quad}$ $180 - 9 = \underline{\quad}$ $521 - 3 = \underline{\quad}$ $699 - 7 = \underline{\quad}$

$775 - 8 = \underline{\quad}$ $800 - 1 = \underline{\quad}$ $405 - 6 = \underline{\quad}$ $862 - 4 = \underline{\quad}$

$121 - 2 = \underline{\quad}$ $990 - 9 = \underline{\quad}$ $101 - 0 = \underline{\quad}$ $899 - 9 = \underline{\quad}$

4. Израчунај.

$$\begin{array}{r} 345 \\ - \quad 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 651 \\ - \quad 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 872 \\ - \quad 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 500 \\ - \quad 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 218 \\ - \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 504 \\ - \quad 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 977 \\ - \quad 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 171 \\ - \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

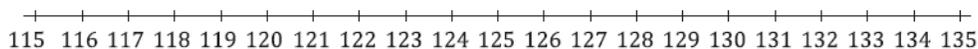
Одузимање једноцифреног од троцифреног броја ($457 - 3$, $262 - 5$, $200 - 8$)

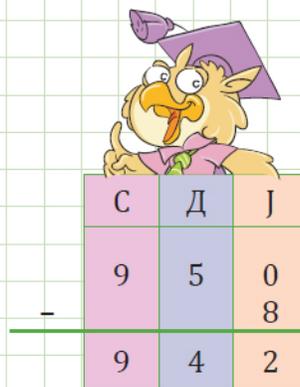
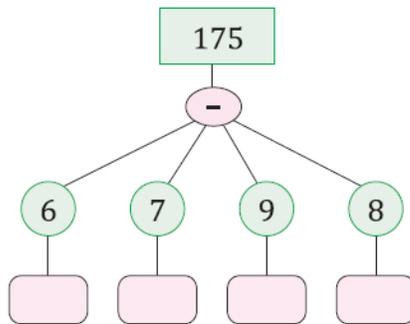
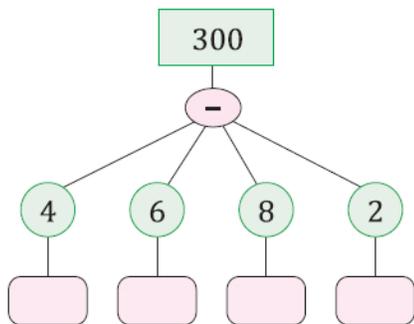
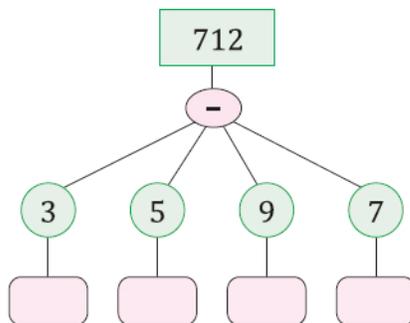
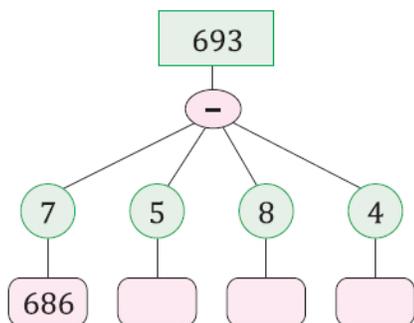
5. Одреди бројеве који су за 4 мањи од бројева: 210, 281, 800, 435.

6. Разлику бројева 713 и 8 увећај за 5.

7. Прикажи на бројевној правој следећа одузимања: $131 - 7$; $121 - 3$.

8. Израчунај.

$$\begin{array}{r} 4 \ 10 \\ 9 \ 5 \ 0 \\ - \quad 8 \\ \hline 9 \ 4 \ 2 \end{array}$$

11

Сабирање троцифреног и двоцифреног броја ($334 + 25$, $517 + 40$, $528 + 67$, $255 + 48$)

	С	Д	Ј
	5	3	4
+		2	0
	5	5	4

$$\begin{array}{r} 534 \\ + 23 \\ \hline 557 \end{array}$$

	С	Д	Ј
	3	5	8
+		2	3
	3	8	1

$$\begin{array}{r} 1 \\ 358 \\ + 23 \\ \hline 381 \end{array}$$

1. Израчунај.

$330 + 20 = \underline{\quad}$

$500 + 90 = \underline{\quad}$

$670 + 20 = \underline{\quad}$

$430 + 70 = \underline{\quad}$

$410 + 23 = \underline{\quad}$

$500 + 99 = \underline{\quad}$

$670 + 24 = \underline{\quad}$

$430 + 79 = \underline{\quad}$

$413 + 23 = \underline{\quad}$

$505 + 89 = \underline{\quad}$

$676 + 24 = \underline{\quad}$

$438 + 79 = \underline{\quad}$

$51 + 120 = \underline{\quad}$

$33 + 210 = \underline{\quad}$

$85 + 477 = \underline{\quad}$

2. Израчунај.

$$\begin{array}{r} 223 \\ + 69 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 345 \\ + 43 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 566 \\ + 28 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 457 \\ + 39 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 728 \\ + 54 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 638 \\ + 50 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 827 \\ + 65 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 906 \\ + 56 \\ \hline \end{array}$$

3. Попуни табелу.

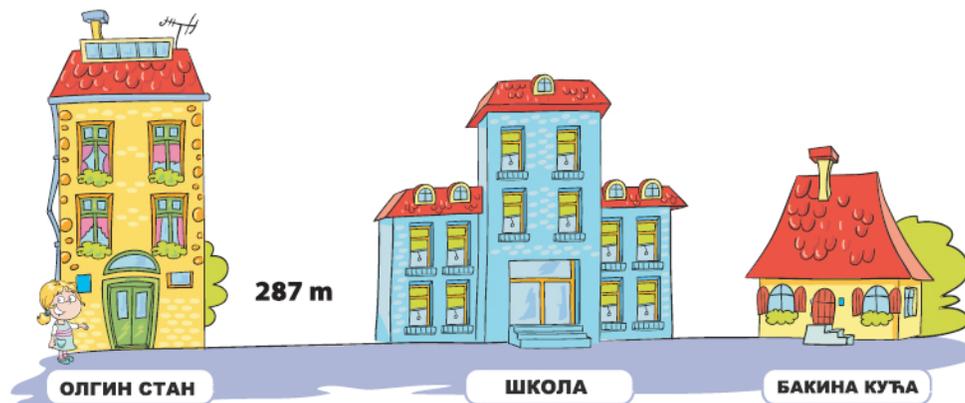
a	50	133	225	305	569	0
$a + 17$						
$a + 25$						

Сабирање троцифреног и двоцифреног броја

(334 + 25, 517 + 40, 528 + 67, 255 + 48)

4. Растојање од Олгиног стана до школе је 287 m. Колико је растојање од Олгиног стана до куће њене баке, ако је пут до бакине куће за 55 m дужи него пут до школе?

С	Д	Ј
1	1	
6	3	4
+		
7	7	7
7	1	1

$$\begin{array}{r}
 1 \ 1 \\
 6 \ 3 \ 4 \\
 + \ 7 \ 7 \\
 \hline
 7 \ 1 \ 1
 \end{array}$$

5. Попуни табелу, као што је започето.

=	679	614	304	740
728 + 12	Н	Н	Н	Т
637 + 42				
518 + 96				
245 + 59				

6. Миленко је купио књигу чија је цена 355 динара и свеску за 69 динара. Колико новца је Миленко потрошио?

Одговор: _____

12

Одузимање двоцифреног и троцифреног броја (358 – 23, 562 – 57)

С	Д	Ј
1	6	9
-	4	8
1	2	1

$$\begin{array}{r} 1\ 6\ 9 \\ -\ 4\ 8 \\ \hline 1\ 2\ 1 \end{array}$$

С	Д	Ј
2	7 ⁶	3 ¹³
-	2	5
2	4	8

$$\begin{array}{r} 2\ \overset{6}{\cancel{7}}\ \overset{13}{\cancel{3}} \\ -\ 2\ 5 \\ \hline 2\ 4\ 8 \end{array}$$

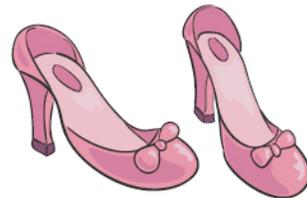
1. Израчунај.

$$\begin{array}{lll} 90 - 40 = \underline{\quad} & 78 - 50 = \underline{\quad} & 90 - 37 = \underline{\quad} \\ 47 - 23 = \underline{\quad} & 82 - 45 = \underline{\quad} & 49 - 40 = \underline{\quad} \\ 478 - 50 = \underline{\quad} & 990 - 36 = \underline{\quad} & 547 - 23 = \underline{\quad} \\ 982 - 45 = \underline{\quad} & 498 - 40 = \underline{\quad} & 478 - 55 = \underline{\quad} \\ 999 - 36 = \underline{\quad} & 847 - 23 = \underline{\quad} & 982 - 0 = \underline{\quad} \end{array}$$

2. Израчунај.

$\begin{array}{r} 8\ 9\ 0 \\ -\ 6\ 0 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 2\ 8\ 4 \\ -\ 4\ 0 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 7\ 7\ 5 \\ -\ 6\ 9 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 6\ 8\ 1 \\ -\ 5\ 5 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 4\ 7\ 4 \\ -\ 4\ 8 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 3\ 6\ 4 \\ -\ 6\ 4 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 7\ 3\ 9 \\ -\ 2\ 8 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5\ 8\ 0 \\ -\ 8\ 0 \\ \hline \end{array}$

3. Уједној продавници је било 500 пари патика. Пре подне је продато 23 пара патика. Колико је пари патика остало у продавници?

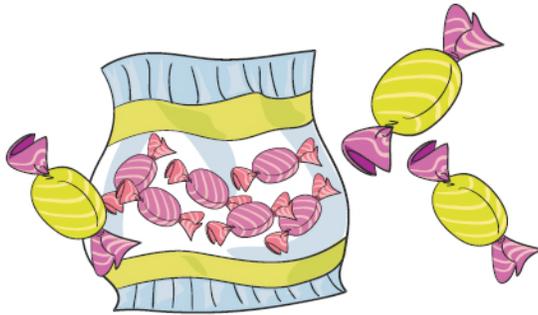

Одговор: _____

Одзимање двоцифреног и троцифреног броја (358 – 23, 562 – 57)

12

4. У једној кеси је било 140 бомбона. Ако је из кесе извађено 12, колико је бомбона остало у кеси?

Одговор: _____

Откриј цифре
који се крију иза
звездица.

$$\begin{array}{r} 2 * 2 \\ - 3 * \\ \hline 2 * 5 \end{array}$$

5. У базену се купало 185 људи. Колико је купача остало када је из базена изашло 27 особа?

Одговор: _____

6. Израчунај и попуни празна поља.

296	-	64	=	
-		+		-
18	+	12	=	
=		=		=
	-		=	

13

Сабирање троцифрених бројева (323 + 345)

С	Д	Ј
2	0	8
3	9	1
5	9	9

+

$$\begin{array}{r} 208 \\ + 391 \\ \hline 599 \end{array}$$

1. Израчунај.

$3 + 5 = \underline{\quad}$

$2 + 4 = \underline{\quad}$

$8 + 1 = \underline{\quad}$

$30 + 50 = \underline{\quad}$

$20 + 40 = \underline{\quad}$

$80 + 10 = \underline{\quad}$

$300 + 500 = \underline{\quad}$

$200 + 400 = \underline{\quad}$

$800 + 100 = \underline{\quad}$

2. Израчунај.

$100 + 18 = \underline{\quad}$

$500 + 37 = \underline{\quad}$

$21 + 400 = \underline{\quad}$

$100 + 180 = \underline{\quad}$

$500 + 370 = \underline{\quad}$

$210 + 400 = \underline{\quad}$

$110 + 181 = \underline{\quad}$

$555 + 379 = \underline{\quad}$

$211 + 499 = \underline{\quad}$

3. Доврши започета сабирања.

$323 + 345 = 323 + (300 + 40 + 5) = (323 + 300) + \underline{\quad} + \underline{\quad}$

$= \underline{\hspace{10cm}}$

$245 + 303 = \underline{\hspace{10cm}}$

$522 + 217 = \underline{\hspace{10cm}}$

$427 + 350 = \underline{\hspace{10cm}}$

4. Израчунај.

$654 + 100 = \underline{\quad}$

$748 + 200 = \underline{\quad}$

$553 + 300 = \underline{\quad}$

$654 + 140 = \underline{\quad}$

$748 + 220 = \underline{\quad}$

$553 + 320 = \underline{\quad}$

$654 + 145 = \underline{\quad}$

$748 + 231 = \underline{\quad}$

$553 + 336 = \underline{\quad}$

Сабирање троцифрених бројева (323 + 345)

13

5. Израчунај збир бројева 333 и 444.

6. Израчунај.

$\begin{array}{r} 243 \\ + 126 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 282 \\ + 306 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 514 \\ + 432 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 606 \\ + 393 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 717 \\ + 181 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 811 \\ + 136 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 435 \\ + 210 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 625 \\ + 304 \\ \hline \end{array}$

7. Израчунај и попуни празна поља.

902	-	131	=	
-		+		-
431	+	212	=	
=		=		=
	-		=	

8. Израчунај и попуни табеле.

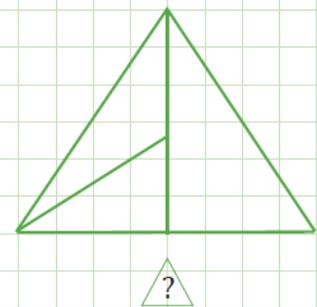
+	106	254	356
215			
318			
175			

+	512	438	276
408			
213			
309			

Откриј цифре које се крију иза звездица.

$$\begin{array}{r} 4 * 1 \\ + 3 2 8 \\ \hline * 8 * \end{array}$$

14

Сабирање троцифрених бројева (323 + 348)

	С	Д	Ј
	3	2	3
+	3	4	8
	6	7	1

$$\begin{array}{r} 323 \\ + 348 \\ \hline 671 \end{array}$$

1. Израчунај.

$45 + 6 = \underline{\quad}$ $21 + 3 = \underline{\quad}$ $55 + 8 = \underline{\quad}$ $77 + 6 = \underline{\quad}$

$45 + 49 = \underline{\quad}$ $37 + 67 = \underline{\quad}$ $77 + 14 = \underline{\quad}$ $39 + 61 = \underline{\quad}$

2. Доврши започета сабирања.

$122 + 359 = 122 + (300 + 50 + 9) = \underline{\hspace{2cm}}$

$726 + 246 = 726 + (200 + \underline{\quad} + \underline{\quad}) = \underline{\hspace{2cm}}$

$323 + 208 = 323 + (200 + \underline{\quad} + \underline{\quad}) = \underline{\hspace{2cm}}$

$419 + 339 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. Израчунај.

$448 + 333 = \underline{\quad}$ $574 + 317 = \underline{\quad}$ $341 + 429 = \underline{\quad}$

$645 + 245 = \underline{\quad}$ $249 + 138 = \underline{\quad}$ $717 + 146 = \underline{\quad}$

$438 + 535 = \underline{\quad}$ $258 + 307 = \underline{\quad}$ $319 + 127 = \underline{\quad}$

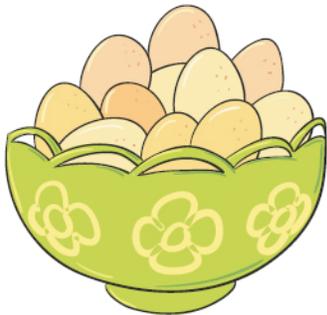
4. Израчунај.

$\begin{array}{r} 735 \\ + 215 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 456 \\ + 227 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 667 \\ + 218 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 335 \\ + 436 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 359 \\ + 433 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 478 \\ + 318 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 223 \\ + 359 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 727 \\ + 124 \\ \hline \end{array}$

Сабирање троцифрених бројева (323 + 348)

14

5. У једној корпи је било 125 јаја, а у другој 116. Колико јаја је било у обе корпе?

Одговор: _____

6. Поред тачног израза упиши слово Т, а поред нетачног слово Н.

$233 + 115 = 338$ _____ $433 + 375 > 800$ _____

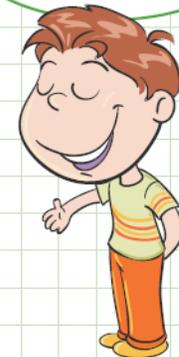
$999 = 666 + 332$ _____ $900 < 725 + 174$ _____

7. Миодраг је имао 752 динара. Бака му је дала 128 динара. Колико динара Миодраг има?

Одговор: _____

$$\begin{array}{r} 2 * 3 \\ + 4 2 8 \\ \hline * 8 * \end{array}$$

Откриј цифре које се крију иза звездица.

$$\begin{array}{r} 5 * 3 \\ + 1 2 8 \\ \hline * 8 * \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 * * \\ + * 3 8 \\ \hline 8 4 2 \end{array}$$

15

Сабирање троцифрених бројева (323 + 388)

С	Д	Ј
1	1	
3	2	3
3	8	8
+		
7	1	1

$$\begin{array}{r} 1 \ 1 \\ 3 \ 2 \ 3 \\ + 3 \ 8 \ 8 \\ \hline 7 \ 1 \ 1 \end{array}$$

1. Израчунај.

$537 + 195 = \underline{\quad}$

$349 + 212 = \underline{\quad}$

$195 + 215 = \underline{\quad}$

$875 + 125 = \underline{\quad}$

$754 + 156 = \underline{\quad}$

$245 + 487 = \underline{\quad}$

$549 + 376 = \underline{\quad}$

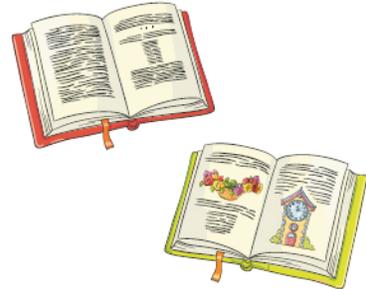
$465 + 465 = \underline{\quad}$

$311 + 299 = \underline{\quad}$

2. Попуни табелу.

<i>a</i>	454	546	237	509	371	1000
<i>b</i>	278	454	273	398	569	0
<i>a + b</i>						

3. У једној књижари је било 425 свезака. Колико је било блокова за цртање ако се зна да их је било 156 више него свезака?

Одговор: _____

4. Израчунај.

$$\begin{array}{r} 1 \ 6 \ 8 \\ + 4 \ 7 \ 8 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \ 6 \ 7 \\ + 1 \ 4 \ 9 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \ 7 \ 6 \\ + 4 \ 0 \ 9 \\ \hline \end{array}$$

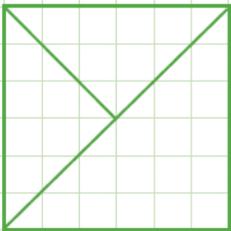
$$\begin{array}{r} 1 \ 8 \ 5 \\ + 5 \ 3 \ 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4 \ 5 \ 8 \\ + 1 \ 7 \ 5 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \ 5 \ 5 \\ + 3 \ 8 \ 3 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \ 7 \ 8 \\ + 4 \ 2 \ 7 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \ 9 \ 4 \\ + 4 \ 7 \ 6 \\ \hline \end{array}$$

Сабирање троцифрених бројева (323 + 388)

15

5. На једну фудбалску утакмицу дошло је 458 навијача једног тима и 349 навијача другог тима. Колико навијача је присуствовало тој утакмици?

Одговор: _____

6. У упиши одговарајући знак $>$, $<$ или $=$

$315 + 64$ $220 + 200$

$580 + 40$ $600 + 25$

$725 + 85$ $675 + 125$

$430 + 500$ $500 + 430$

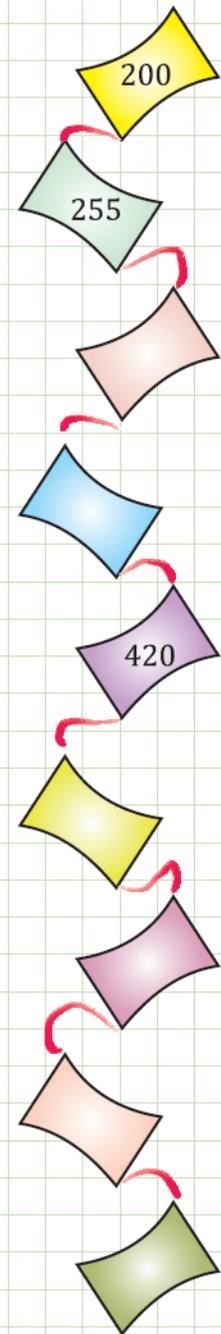
$400 + 208$ $200 + 480$

$300 + 87$ $300 + 78$

7. Деда Драгослав је на пијаци купио воће и поврће. За поврће је потрошио 465 динара, а за воће 18 динара више него за поврће. Колико новца је деда Драгослав потрошио на пијаци?

Одговор: _____

Попуни започети низ.

35

16

Одузимање троцифрених бројева (457 – 243)

С	Д	Ј
4	5	7
2	4	3
2	1	4

$$\begin{array}{r} 457 \\ - 243 \\ \hline 214 \end{array}$$

1. Израчунај.

$8 - 3 = \underline{\quad}$

$6 - 3 = \underline{\quad}$

$9 - 5 = \underline{\quad}$

$80 - 30 = \underline{\quad}$

$60 - 30 = \underline{\quad}$

$90 - 50 = \underline{\quad}$

$800 - 400 = \underline{\quad}$

$600 - 300 = \underline{\quad}$

$900 - 500 = \underline{\quad}$

2. Израчунај.

$730 - 100 = \underline{\quad}$

$819 - 500 = \underline{\quad}$

$432 - 400 = \underline{\quad}$

$999 - 800 = \underline{\quad}$

$321 - 200 = \underline{\quad}$

$681 - 300 = \underline{\quad}$

$789 - 300 = \underline{\quad}$

$1000 - 500 = \underline{\quad}$

$509 - 500 = \underline{\quad}$

3. Доврши започета одузимања.

$759 - 346 = 759 - (300 + 40 + \underline{\quad}) = (759 - \underline{\quad}) - 40 - \underline{\quad} = \underline{\quad}$

$954 - 531 = 954 - (\underline{\quad} + 30 + \underline{\quad}) = \underline{\quad}$

$696 - 274 = \underline{\hspace{2cm}}$

$371 - 220 = \underline{\hspace{2cm}}$

4. Израчунај.

$694 - 271 = \underline{\hspace{2cm}}$

$906 - 305 = \underline{\hspace{2cm}}$

$748 - 531 = \underline{\hspace{2cm}}$

$885 - 655 = \underline{\hspace{2cm}}$

5. Бројеве 888, 777, 666 и 555 умањи за 555.

6. У једној школи има 899 ученика. Енглески језик учи 625 ученика, а остали ученици уче руски језик. Колико ученика учи руски језик?

Одговор: _____

Одузимање троцифрених бројева (457 – 249)

1. Израчунај.

$$985 - 145 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$766 - 355 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$367 - 250 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$556 - 406 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Доврши започета одузимања.

$$862 - 658 = 862 - (600 + 50 + \underline{\hspace{1cm}}) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$637 - 309 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$742 - 426 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$326 - 217 = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. Поред тачне једнакости упиши слово Т, а поред нетачне слово Н.

$$356 - 127 = 229 \quad \underline{\hspace{1cm}} \quad 655 - 409 = 545 \quad \underline{\hspace{1cm}} \quad 643 - 426 = 218 \quad \underline{\hspace{1cm}}$$

$$966 - 737 = 239 \quad \underline{\hspace{1cm}} \quad 637 - 507 = 129 \quad \underline{\hspace{1cm}} \quad 845 - 226 = 619 \quad \underline{\hspace{1cm}}$$

4. Израчунај.

$$\begin{array}{r} 673 \\ - 346 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 965 \\ - 658 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 786 \\ - 509 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 353 \\ - 245 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 841 \\ - 432 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 988 \\ - 769 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 663 \\ - 445 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 281 \\ - 124 \\ \hline \end{array}$$

С	Д	Ј
8	5	2
6	4	8
2	0	4

$$\begin{array}{r} 852 \\ - 648 \\ \hline 204 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 58* \\ - 146 \\ \hline **9 \end{array}$$

17

Одузимање троцифрених бројева (457 – 249)

$$\begin{array}{r} 888 \\ - 1** \\ \hline *19 \end{array}$$

5. У једној школи има 792 ученика. Ако међу њима има 353 девојчице, колико има дечака?

Одговор: _____

6. Ако је умањеник 897, а умањилац 768, колика је разлика?

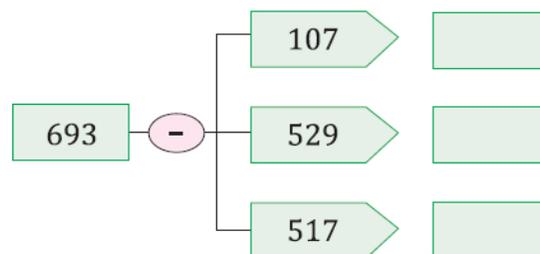
7. Умањилац је 748, а умањеник је број који садржи 5 стотина, 3 десетице и 9 јединица. Колика је разлика?

Одговор: _____

8. Од броја 984 одузми троцифрен број чије су све три цифре седмице.

Одговор: _____

9. Израчунај.

Одузимање троцифрених бројева (457 – 269)

18

1. Доврши започета одузимања.

$$842 - 356 = 842 - (300 + \underline{\quad} + \underline{\quad}) =$$

$$= \underline{\hspace{2cm}}$$

$$521 - 438 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$713 - 564 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$653 - 269 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај.

$\begin{array}{r} 821 \\ - 376 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 934 \\ - 568 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 800 \\ - 517 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 411 \\ - 322 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 455 \\ - 277 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 904 \\ - 869 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 663 \\ - 445 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 712 \\ - 533 \\ \hline \end{array}$

3. Поред тачне једнакости упиши слово Т, а поред нетачне слово Н.

$$878 - 489 = 300 \quad \underline{\quad} \quad 565 - 409 = 10 \quad \underline{\quad} \quad 643 - 370 = 273 \quad \underline{\quad}$$

$$966 - 0 < 1000 \quad \underline{\quad} \quad 637 - 507 = 230 \quad \underline{\quad} \quad 845 - 226 > 619 \quad \underline{\quad}$$

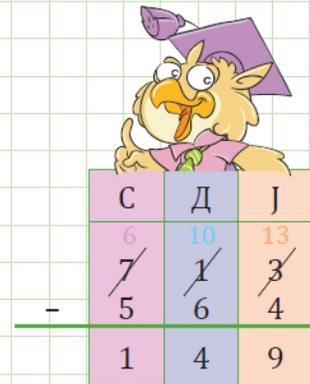
4. Који је број за 369 мањи од броја 524?

5. Јована има 443 динара, а Мина 156 динара мање од Јоване? Колико динара има Мина?

Одговор: _____

Колико динара имају заједно? _____

Одговор: _____

$$\begin{array}{r} 6 \quad 10 \quad 13 \\ 7 \quad 1 \quad 3 \\ - 5 \quad 6 \quad 4 \\ \hline 1 \quad 4 \quad 9 \end{array}$$

Попуни започети низ.

39

19

Како лакше израчунати вредност израза

Продужи.

$$145 - 100 = 45$$

$$140 - 100 = 40$$

$$135 - 100 = 35$$

1. Израчунај на два начина. Који начин ти је био лакши?

$$112 + 138 + 88 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$112 + 138 + 88 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(267 + 459) + 141 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$267 + (459 + 141) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$493 + 563 - 98 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$493 + 563 - 98 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$571 + 392 - 71 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$571 + 392 - 71 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Ако знаш да је $337 + 285 = 622$, израчунај:

$$(337 - 38) + 285 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(337 + 38) + 285 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$337 + (285 + 86) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$337 + (285 - 86) = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. У табели су дате вредности сабирака.

a	b	c	Најједноставнији начин за израчунавање збира $a + b + c$
192	349	108	
436	164	177	
399	253	147	
185	229	15	

Веза сабирања и одузимања

20

1. Израчунај.

$300 + 500 = 800 \quad 600 + 0 = \underline{\quad} \quad 999 + 1 = \underline{\quad} \quad 333 + 459 = \underline{\quad}$

$300 = 800 - \underline{\quad} \quad 600 = \underline{\quad} \quad 999 = \underline{\quad} \quad 333 = \underline{\quad}$

$500 = \underline{\quad} \quad 0 = \underline{\quad} \quad 1 = \underline{\quad} \quad 459 = \underline{\quad}$

2. Збир два броја је 700.

Ако је први сабирак 340, колики је други?

Ако је други сабирак 360, колики је први?

3. Попуни табелу.

a	175		568	909	
b		700			555
$a + b$	650	987	670	1000	555

4. У два акваријума је било 750 рибица. Ако је у једном акваријуму било 433 рибице, колико их је било у другом акваријуму?

Одговор: _____

5. Збир два броја је 871. Ако је један сабирак најмањи троцифрен број, колики је други?

6. Ако од збира два броја одузмемо један сабирак, добијамо:

$$\begin{array}{r} 4 * 6 \\ - * 2 * \\ \hline 3 2 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 * 7 \\ + * 1 * \\ \hline 8 9 8 \end{array}$$

21

Сабирање и одузимање бројева до 1000

Магични квадрат

90		50
20		
70	80	

1. Израчунај на најлакши начин.

$$26 + 150 + 14 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$222 + 320 + 38 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$125 + 75 + 415 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$360 + 13 + 137 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$711 + 115 + 39 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај.

$$324 + (968 - 600) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$636 - (785 - 574) = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(726 + 123) - 333 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(1000 - 510) - 270 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(999 - 340) + 150 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$1000 - 400 - 540 = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. Израчунај.

2 4 3	2 8 2	8 9	7 1 1
1 2 6	3 0 6	5 5 5	7 6
+ 3 1 5	+ 2 0 7	+ 4 7	+ 1 2 4

4. Израчунај.

$$1000 - (160 + 240) - 300 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$850 - 250 + (176 - 76) = \underline{\hspace{2cm}}$$

5. Збиру бројева 124 и 467 додај број 150.

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

6. Од броја 999 одузми збир бројева 320 и 650.

$$\underline{\hspace{2cm}}$$

Сабирање и одузимање бројева до 1000

21

7. Од разлике бројева 1 000 и 768 одузми број 111.

8. Од броја 578 одузми разлику бројева 458 и 350.

9. Од збира највећег троцифреног и најмањег једноцифреног броја одузми најмањи троцифрени број.

10. У једној цвећари су продали за један дан 196 жутих ружа, за 85 мање црвених и 69 розе ружа. Колико ружа је укупно продато?

11. Ако је један сабирак збир бројева 469 и 200, а други је разлика бројева 346 и 207, колики је збир?

12. Ако је умањеник разлика бројева 1 000 и 243, а умањилац збир бројева 107 и 356, колика је разлика?

13. Збир бројева 278 и 123 увећај за њихову разлику.

Откриј цифре
које се крију иза
звездица

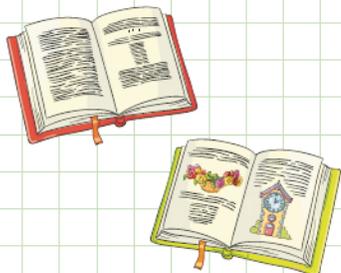
$$\begin{array}{r} * * * \\ + 645 \\ \hline 952 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 79* \\ + * * 5 \\ \hline 957 \end{array}$$

Одређивање непознатог сабирка

Магични квадрат

180	110	
	150	
		120

1. Израчунај непознати сабирак.

$$a + 200 = 250 \quad 650 + x = 990 \quad 800 + b = 800 \quad 540 + x = 600$$

$$a = 250 - 200 \quad x = 990 - \underline{\quad} \quad b = \underline{\quad} \quad x = \underline{\quad}$$

$$a = \underline{\quad} \quad x = \underline{\quad} \quad b = \underline{\quad} \quad x = \underline{\quad}$$

Провера Провера Провера Провера

$$\underline{\quad} + 200 = \underline{\quad} \quad \underline{\quad} \quad \underline{\quad} \quad \underline{\quad}$$

2. Који број треба додати броју 348 да се добије број 450?

3. Одреди непознати сабирак.

$$a + 421 = 549 \quad 201 + b = 756 \quad 1\,000 + a = 1\,000$$

$$a = \underline{\quad} \quad b = \underline{\quad} \quad a = \underline{\quad}$$

Провера Провера Провера

4. Лука има 525 динара.

а) Колико динара му је још потребно да купи лопту која кошта 612 динара?

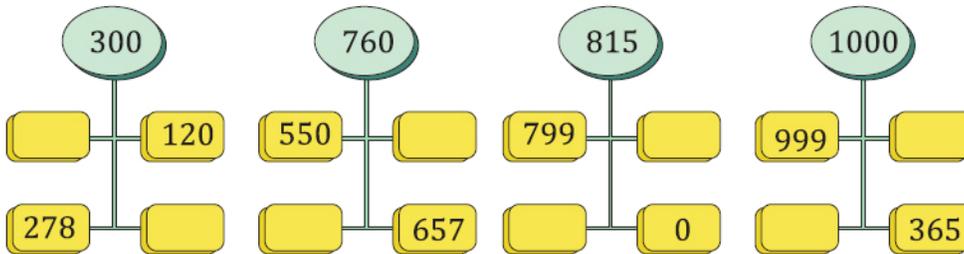
б) А колико динара му је још потребно да купи лопту која кошта 1 000 динара?

5. Анина свеска има 200 листова. Ако је Ана исписала 113, колико је још неисписаних листова остало?

Одговор: _____

Одређивање непознатог сабирка

6. Упиши бројеве који недостају.

7. Израчунај непознати сабирак.

$$720 + x = 900 - 100$$

$$450 + 50 + x = 800 - 100$$

$$600 - 400 + x = 300 + 500$$

$$260 + 20 + x = 360 + 40$$

$$180 - 50 + x = 220 + 75$$

$$990 - 900 + x = 790 - 90$$

$$620 + x = 800 + 40$$

$$(750 - 450) + x = 600$$

$$(860 - 660) + x = 950 - 50$$

$$\begin{array}{r} 362 \\ + 1*4 \\ \hline *16 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6*3 \\ + 17* \\ \hline *38 \end{array}$$

Одређивање непознатог умањеника и умањιοца

$$\begin{array}{r} 991 \\ - 40* \\ \hline * * 9 \end{array}$$

Откриј цифре
које се крију иза
звездица.

$$\begin{array}{r} 84* \\ - * * 5 \\ \hline 508 \end{array}$$

1. Израчунај непознати број.

$a - 550 = 450 \quad b - 200 = 700 \quad b - 321 = 100 \quad a - 234 = 647$

$a = 450 + 550 \quad b = 700 + \underline{\quad} \quad b = \underline{\quad} \quad a = \underline{\quad}$

$a = \underline{\quad} \quad b = \underline{\quad} \quad b = \underline{\quad} \quad a = \underline{\quad}$

Провера

Провера

Провера

Провера

2. Одреди непознати број.

$640 - a = 200 \quad 1\,000 - b = 655 \quad 780 - x = 520 \quad 458 - a = 458$

$a = 640 - 200 \quad b = 1\,000 - \underline{\quad} \quad x = \underline{\quad} \quad a = \underline{\quad}$

$a = \underline{\quad} \quad b = \underline{\quad} \quad x = \underline{\quad} \quad a = \underline{\quad}$

3. Филип је прочитао 123 странице једне књиге. Колико страница још треба да прочита ако књига има 250 страница?

Одговор: _____

4. Упиши број који недостаје тако да једнакост буде тачна.

$\underline{\quad} - 543 = 125 \quad 300 - \underline{\quad} = 221 \quad 678 - \underline{\quad} = 525$

$\underline{\quad} - 199 = 420 \quad \underline{\quad} - 389 = 411 \quad 878 - \underline{\quad} = 505$

$909 - \underline{\quad} = 670 \quad \underline{\quad} - 301 = 103 \quad \underline{\quad} - 808 = 0$

Одређивање непознатог умањеника и умањивоца

23

5. Од ког броја треба одузети 329 да се добије број 171?

Одговор: _____

6. Колики је умањилац ако је умањеник највећи троцифрен број, а разлика највећи двоцифрен број?

Одговор: _____

7. Израчунај непознати умањеник.

$$a - 269 = 325$$

$$b - 427 = 235$$

$$c - 119 = 336$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$b = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$c = \underline{\hspace{2cm}}$$

Провера

Провера

Провера

8. Израчунај непознати умањеник.

$$x - 156 = 478$$

$$a - 232 = 729$$

$$x - 115 = 885$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$a = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

Провера

Провера

Провера

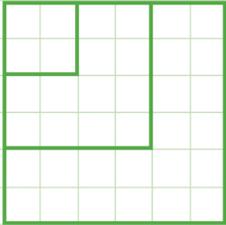
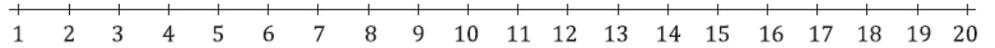
$$\begin{array}{r} 52* \\ - 146 \\ \hline * * 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4*6 \\ - *2* \\ \hline 328 \end{array}$$

24

Неједначине

1. На бројевној правој означи бројеве мање од 16 а веће од 7.

2. Напиши све непарне бројеве треће десетице који су решења неједначине:

$$a < 29$$

$$a \in \{_, _, _, _ \}$$

3. Напиши стотине прве хиљаде које су решења неједначине:

$$a - 300 > 400$$

$$a \in \{_, _, _ \}$$

Реши једначину: $a - 300 = 400$, _____

4. Који бројеви из скупа $A = \{100, 200, 500, 600\}$ задовољавају неједначину:

$$x + 400 < 800$$

$$x \in \{_, _ \}$$

Реши: $x + 400 = 800$ _____

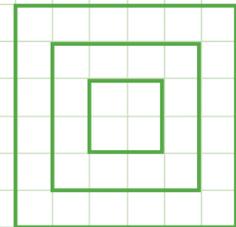
5. Читајући једну стару књигу Миланов деда је прочитао 454. страницу, а после ње је уследила 461. страница. Које странице недостају у тој књизи?

Одговор: _____

Неједначине

6. На парној страни улице на згради са неколико улаза нису се видели бројеви. Зграда пре те има број 198, а зграда после ње 208.

?

а) Који бројеви припадају неозначеној згради?

б) Колико улаза има та зграда?

7. Одреди бројеве који задовољавају неједначине:

а) $x + 898 < 905$ $x \in \{ _, _, _, _, _, _, _ \}$

б) $1\ 000 - x > 995$ $x \in \{ _, _, _, _, _ \}$

8. Који бројеви из скупа $A = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$ задовољавају неједначине?

а) $x + 997 < 1\ 000$ $x \in \{ _ \}$

б) $1\ 000 - x > 997$ $x \in \{ _ \}$

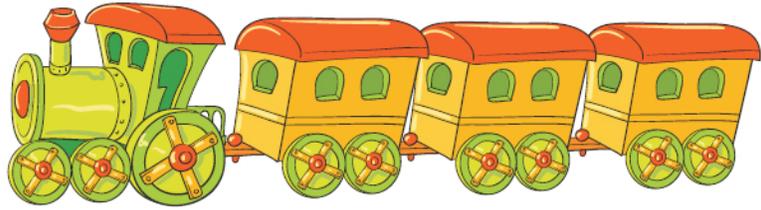
Текстуални задаци

1. У једном одмаралишту летује 536 деце, а у другом 464.

а) Колико укупно деце летује у оба одмаралишта?

б) Колико је деце више у првом одмаралишту него у другом?

2. У једном возу било је 432 путника, а у другом 147 путника мање.

а) Колико путника је било у другом возу?

б) Колико укупно путника је било у оба воза?

3. Два брата Павле и Матија желе да својој млађој сестри купе лутку за рођендан. Павле има 322 динара, а Матија 35 динара мање. Да ли имају довољно новца да купе лутку од 700 динара?

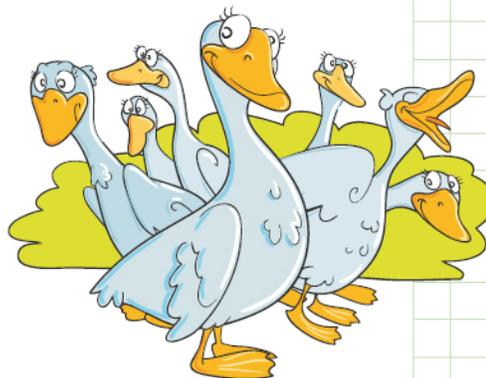

Одговор: _____

Текстуални задаци

25

4. На једну фарму првог дана су допремили 355 гусака, а другог дана за 67 мање. Колико гусака је допремљено на ту фарму за та два дана?

Одговор: _____

5. У једној библиотеци било је 345 књига на енглеском језику, 157 књига мање на немачком, а 235 књига више на руском него на немачком језику. Колико књига је било на руском језику?

$$\begin{array}{r} * 3 * \\ - 124 \\ \hline 213 \end{array}$$

Одговор: _____

6. Растојање између два града је 362 km. Из тих градова један другом у сусрет су кренула два камиона. Један камион је прешао 128 km, а други 143 km. Колико километара је преостало растојање између њих?

Одговор: _____

26

Провери себе

I T ? H

Поред тачне реченице упиши слово Т.
Поред нетачне реченице упиши слово Н.

- $375 > 357$, _____
- $526 = LXXVI$ _____
- Број 101 је најмањи троцифрен број. _____
- $40 = XL$ _____
- Број 999 је највећи паран двоцифрен број. _____

II а б В Г

Заокружи слово испред тачног одговора.

- Госпођа Петровић је направила паран број ванилица. Који број би то могао бити?
а) 116 б) 201 в) 313 г) 497
- Који од понуђених бројева би могао да се напише уместо да неједнакост буде тачна?
 < 768
а) 718 б) 817 в) 769 г) 867
- Лазар има 328 сличица копнених животиња и 135 сличица водених животиња. Колико Лазар има више сличица копнених него водених животиња?
а) 193 б) 213 в) 183 г) 173
- Која од следећих неједнакости је тачна?
а) $204 < 203$ б) $356 > 365$ в) $899 > 988$ г) $516 < 615$
- Који број је три стотине седам?
а) 37 б) 307 в) 370 г) 377

III ... ...

Израчунај.

11.
$$\begin{array}{r} 367 \\ + 389 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 456 \\ - 398 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 797 \\ + 103 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 900 \\ - 675 \\ \hline \end{array}$$

12. За дате бројеве напиши одговарајуће бројеве записане арапским цифрама:

XIX = _____ DCLI = _____ CXLVII = _____ CMLXI = _____

13. Запиши римским цифрама следеће бројеве:

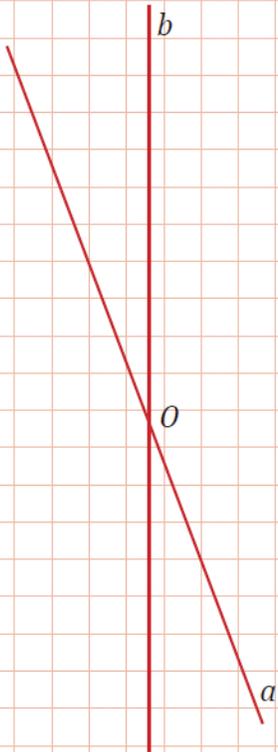
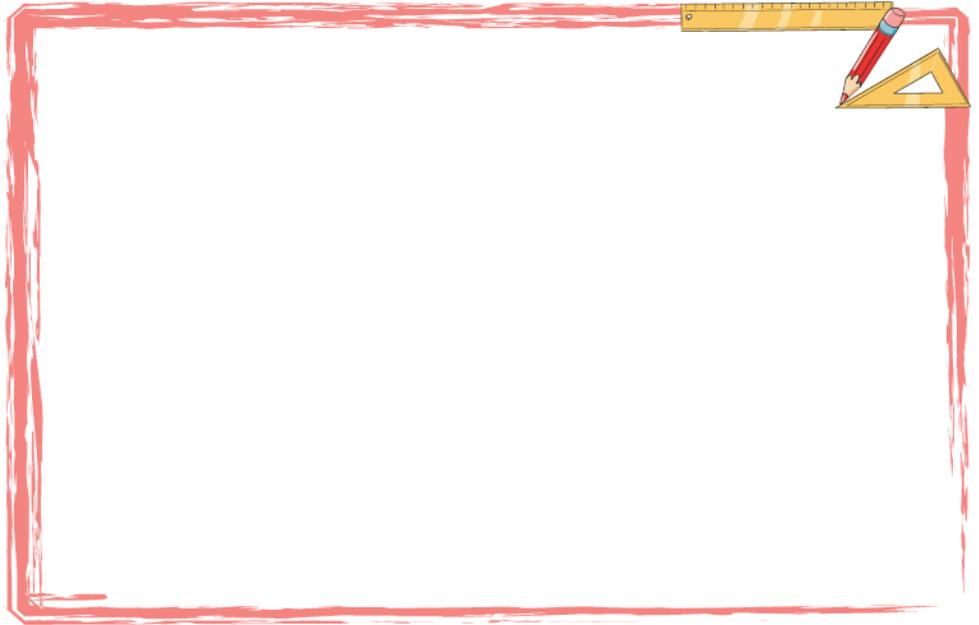
400 = _____ 222 = _____ 179 = _____ 610 = _____ 23 = _____

УЗАЈАМНИ ПОЛОЖАЈ ПРАВИХ

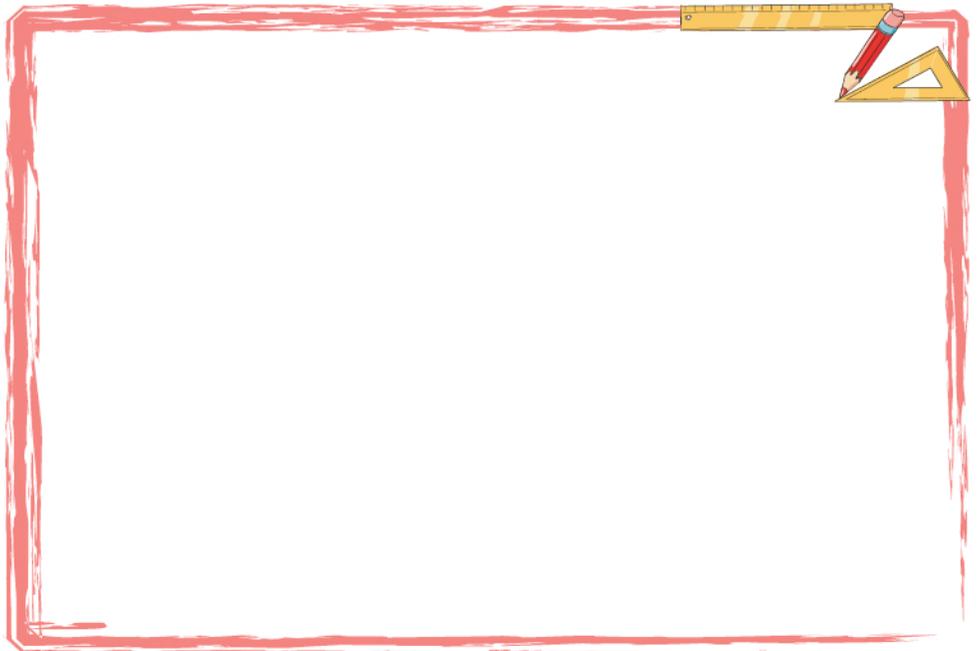

Однос две праве

1. Нацртај две праве које се секу.

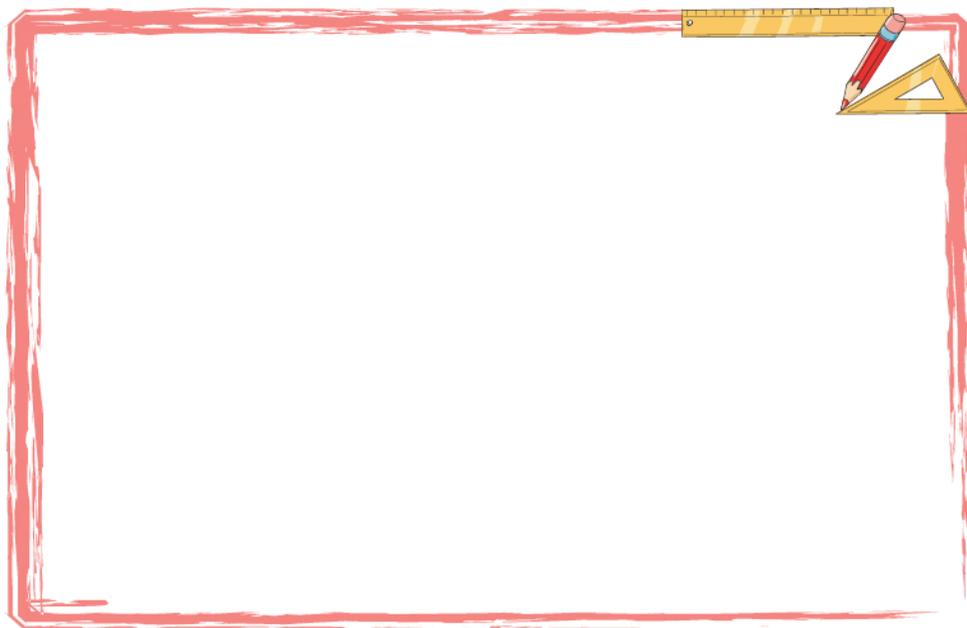

2. Означи неку тачку M и нацртај две праве a и b које се секу у тачки M .

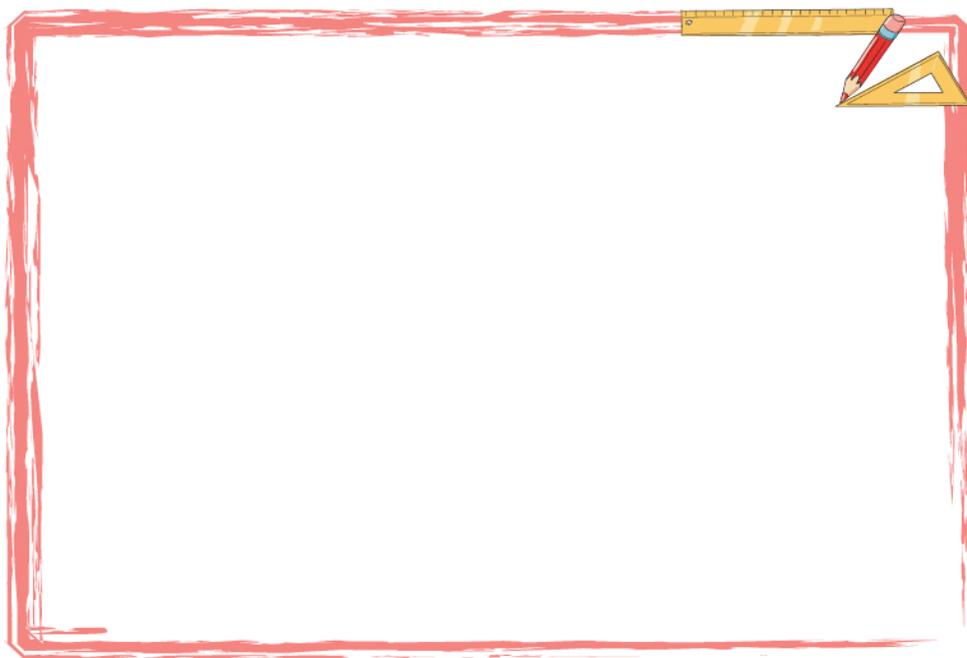

Однос две праве

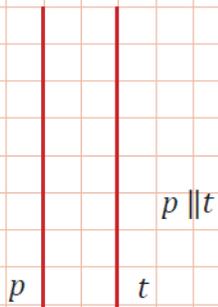
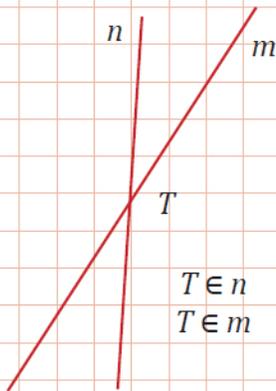
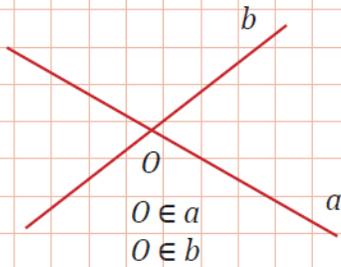
3. Нацртај праву m и на њој означи тачку O . Нацртај праве n и s тако да тачка O буде пресек правих m , n и s .

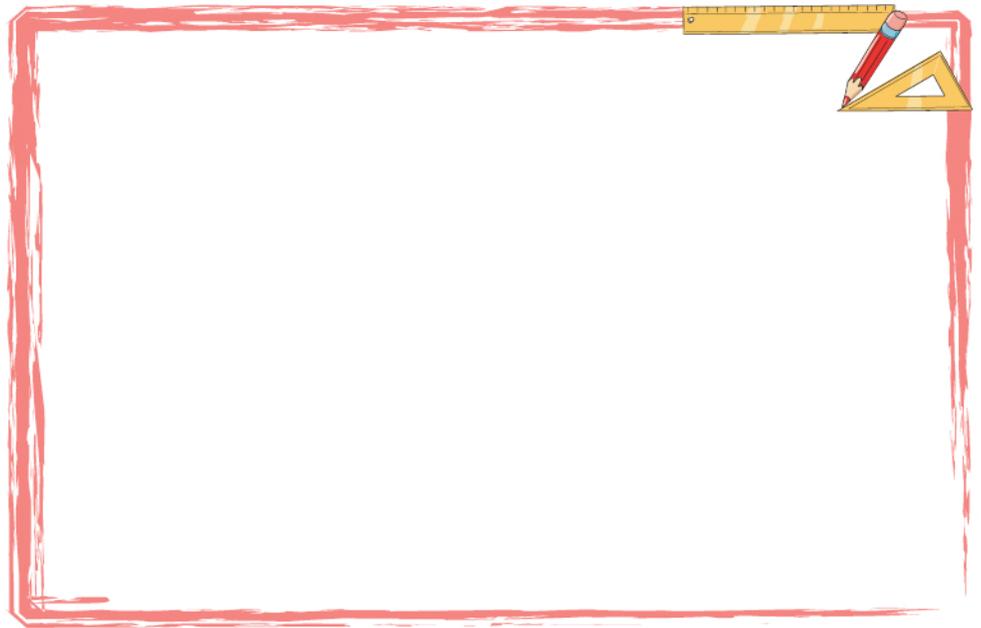
4. Нацртај праву a и тачку T такву да $T \notin a$. Затим нацртај праву b такву да b сече праву a и да $T \in b$.

Однос две праве

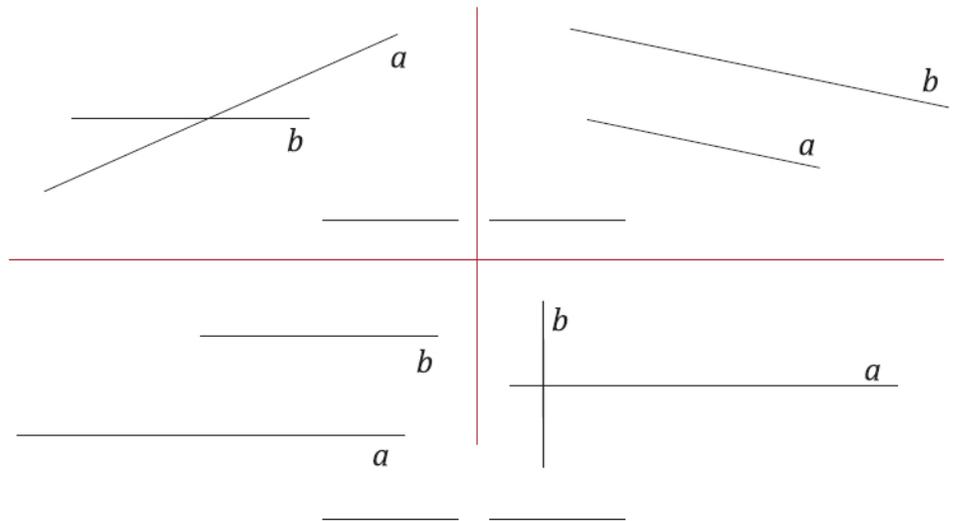
5. Нацртај пет правих које имају једну заједничку тачку.

6. Ако се праве не секу, оне су _____.

7. Паралелне праве се не _____.

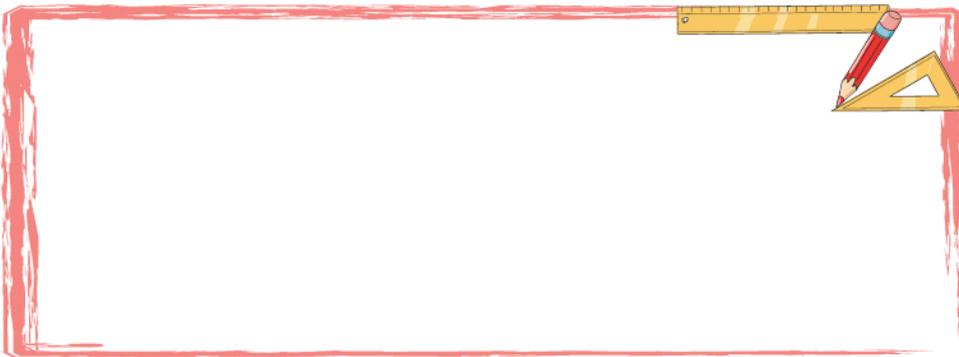
8. Испод којег пара правих можемо написати $a \parallel b$? Напиши.

Цртање паралелних правих

28

1. Нацрај две паралелне праве и обележи их са a и b .

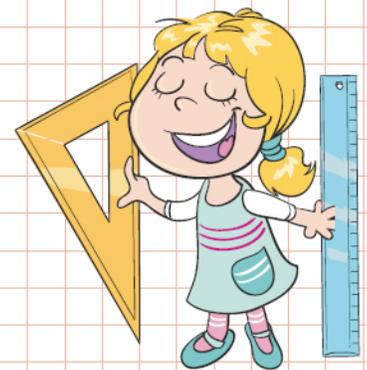
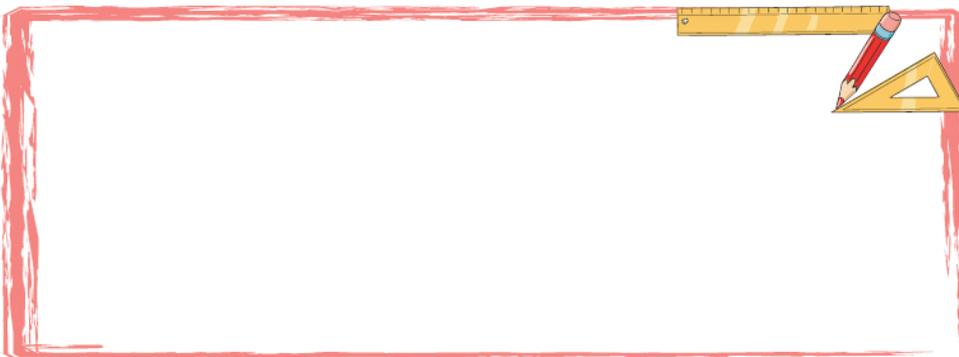

2. Нацрај праву m и тачку O такву да O не припада правој m . Затим нацрај праву n која садржи тачку O и са правом m нема заједничких тачака.

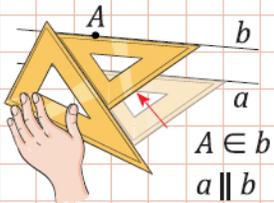
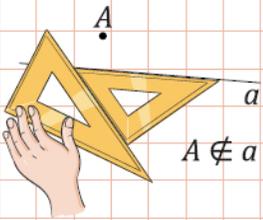
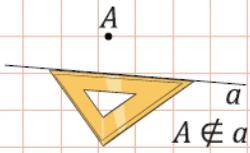
Колико можеш да нацрташ правих које садрже тачку O , а паралелне су са правом a ? _____

3. Нацрај праву a и са разних страна праве a тачке M и T . Затим нацрај кроз тачке M и T праве паралелне правој a .

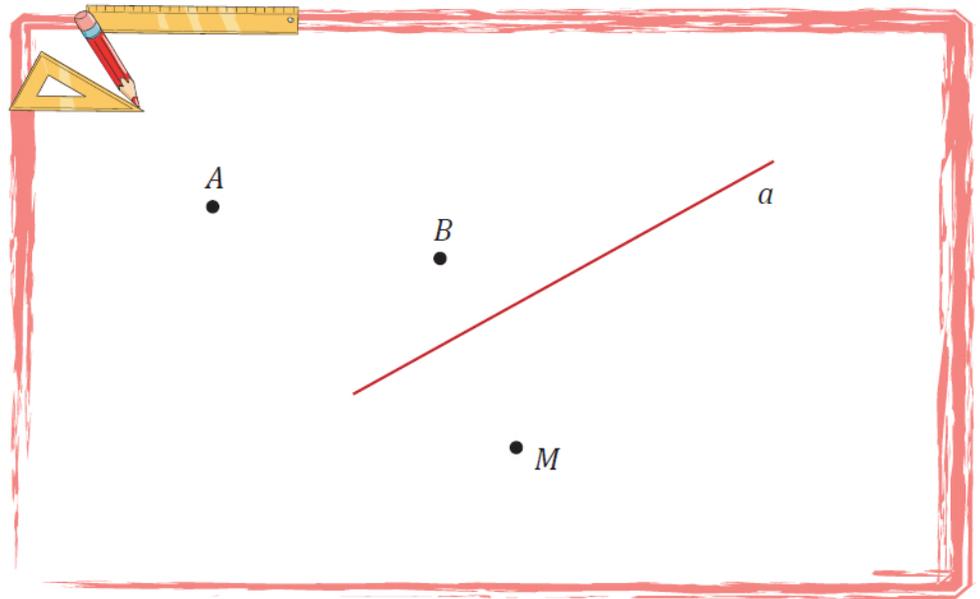

Цртање паралелних правих

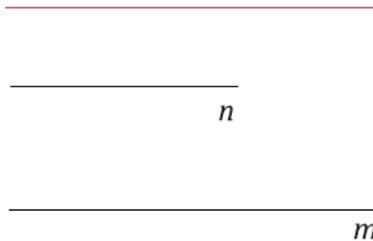
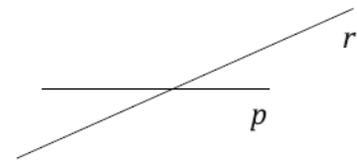
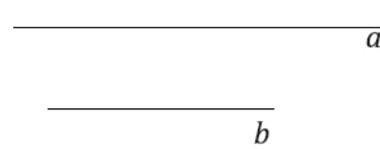
Цртање паралелних правих

4. Нацртај кроз тачке A , B и M праве паралелне правој a .

5. Посматрај цртеже и поред тачног тврђења упиши слово T , а поред нетачног слово H .

$a \parallel b$ _____

$r \parallel p$ _____

$b \parallel a$ _____

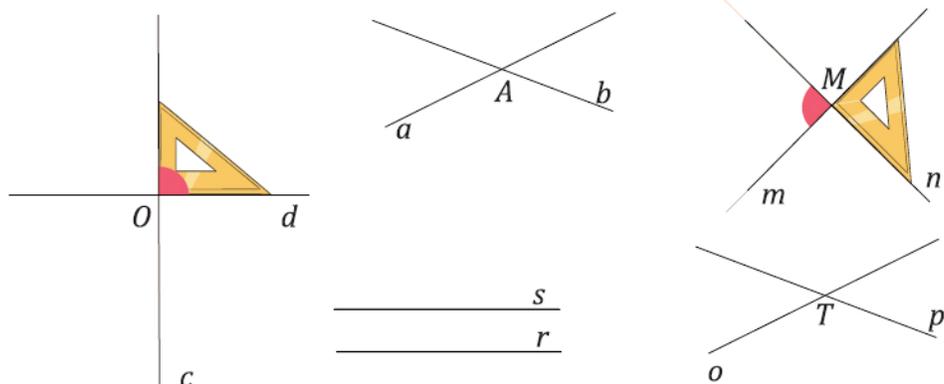
$n \parallel m$ _____

$k \parallel s$ _____

$p \parallel r$ _____

Нормалне праве

1. Посматрај цртеж.

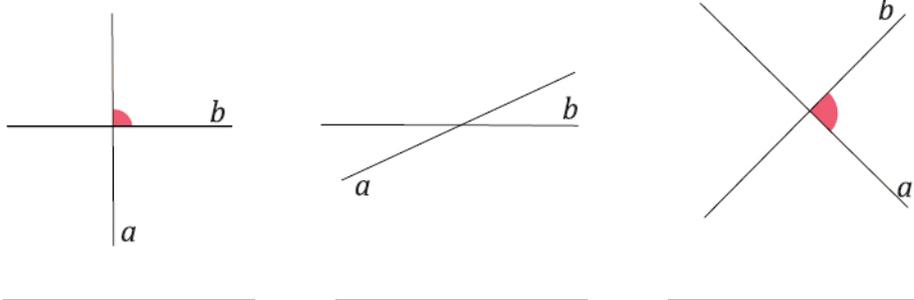

- а) Које од нацртаних правих су међу собом нормалне? _____
 б) Које од нацртаних правих су међу собом паралелне? _____

2. Користећи симболе \parallel и \perp , запиши следећа тврђења.

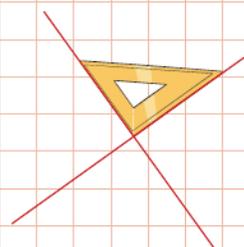
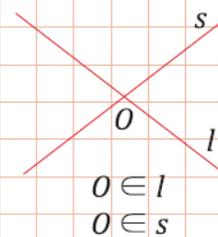
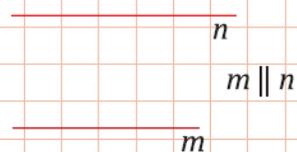
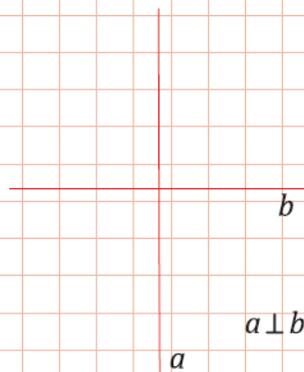
- а) Праве a и o међу собом су нормалне _____
 б) Праве m и n међу собом су паралелне _____
 в) Праве o и a су међу собом нормалне _____

3. Испод ког цртежа можеш написати $a \perp b$?

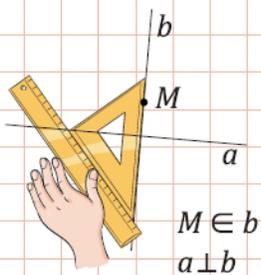
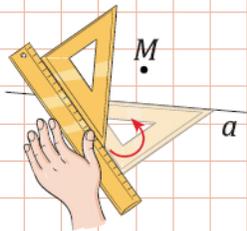
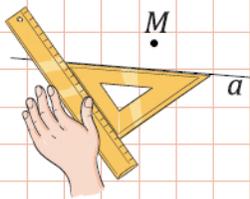
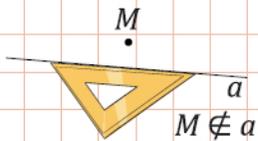
4. Поред тачног тврђења упиши слово Т, а поред нетачног слово Н.

- а) Нормалне праве немају заједничких тачака. _____
 б) Паралелне праве се секу. _____
 в) Нормалне праве се секу. _____

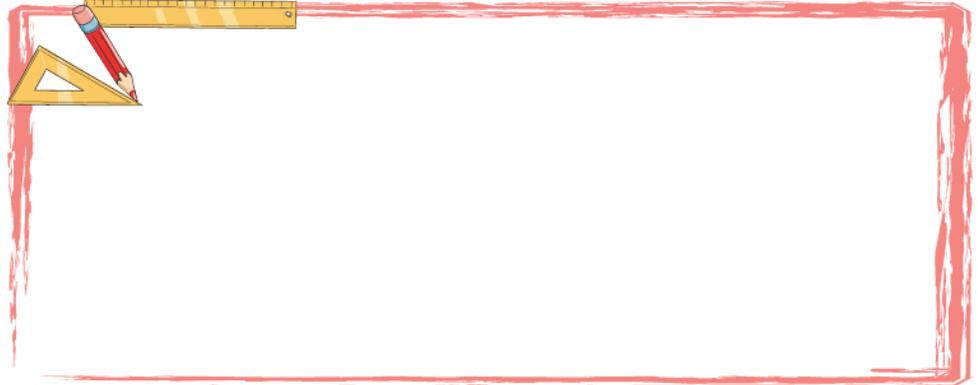

Цртање нормалних правих

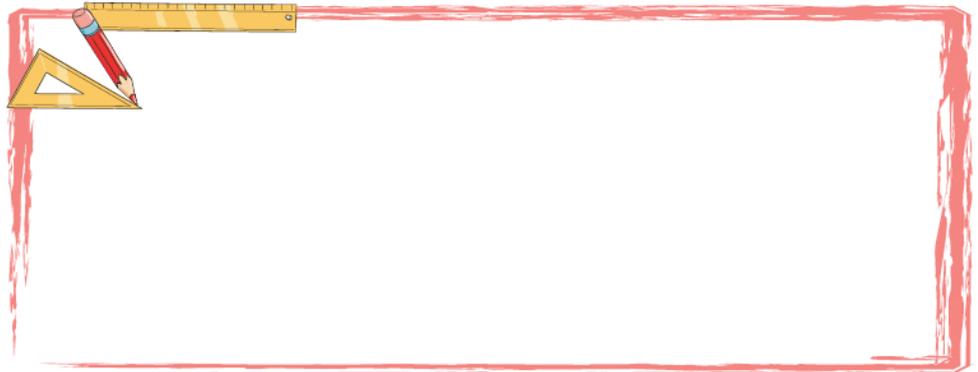
Цртање нормалних правих

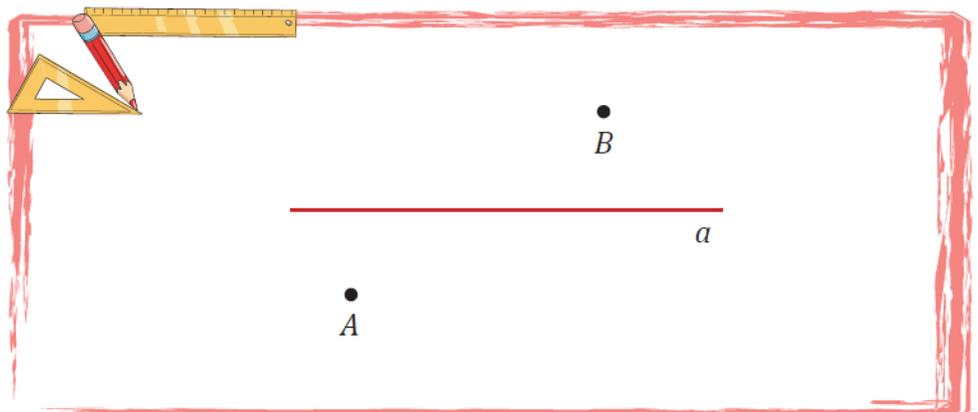
1. Нацртај праве a и b које су међу собом нормалне.

2. Нацртај праву t и тачку O која не припада правој t . Затим нацртај праву a која садржи тачку O и нормална је на праву t .

3. Нацртај праву f која садржи тачку A и праву h која садржи тачку B такве да су нормалне на праву a .

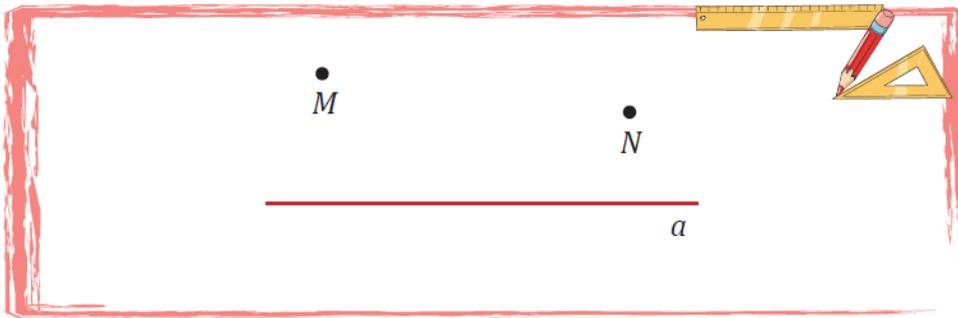

Да ли праве f и h имају заједничких тачака? _____

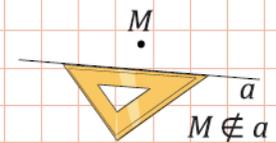
Цртање нормалних правих

30

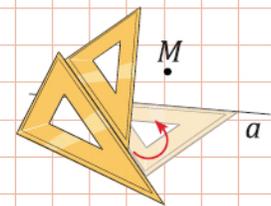
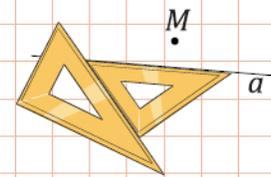
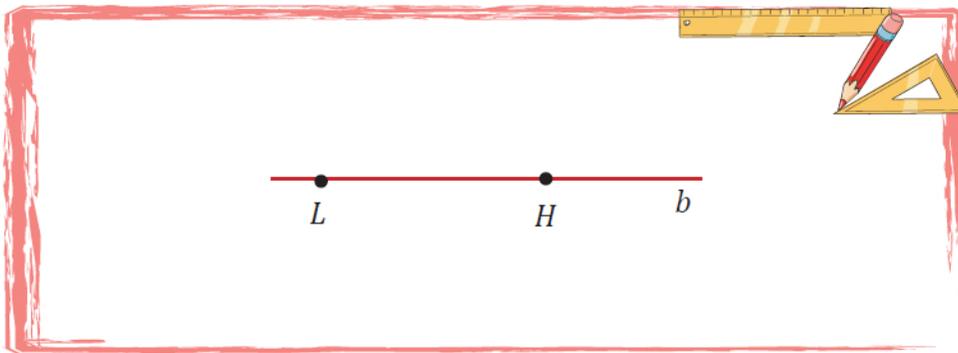
4. Кроз тачке M и N нацртај праве t и n нормалне на праву a .

Цртање нормалних правих

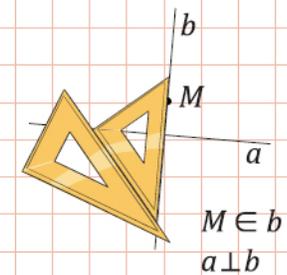
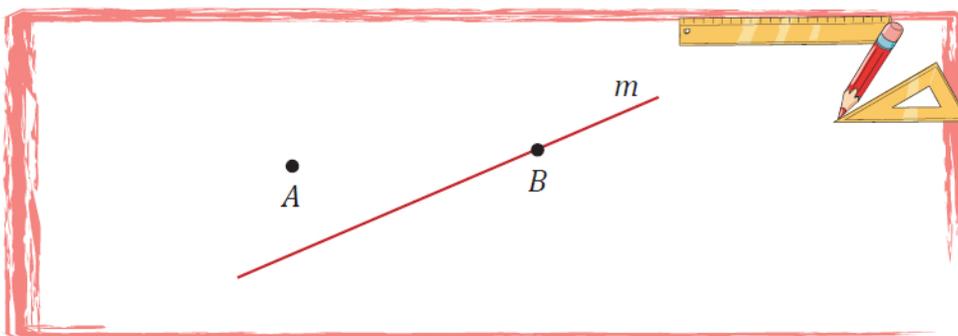

5. Кроз тачке L и H нацртај праве l и h нормалне на праву b .

Да ли је тачно тврђење $l \parallel h$? _____

6. Кроз тачке A и B нацртај праве a и b нормалне на праву m .

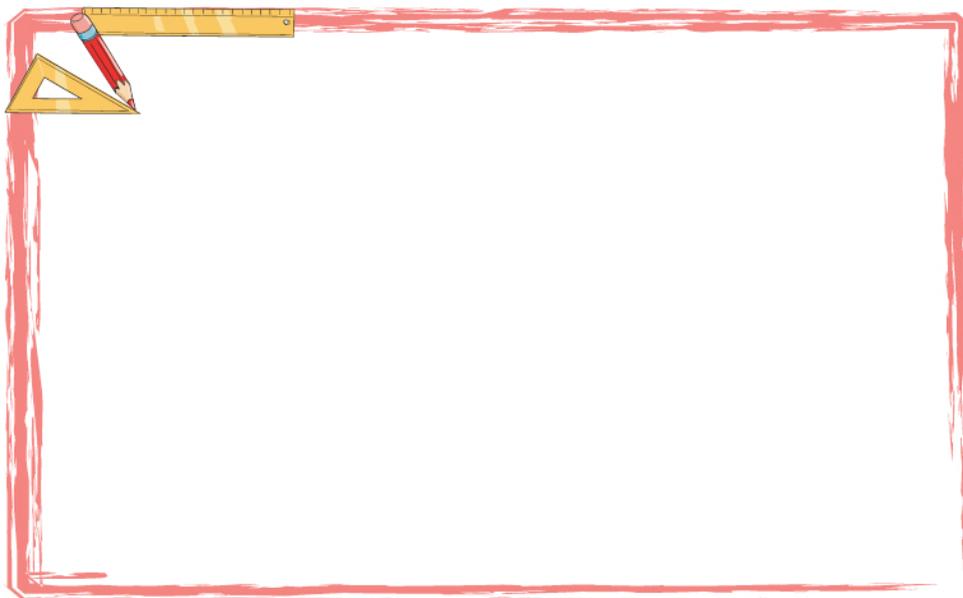
Која је пресечна тачка правих m и b ? _____

Да ли се праве a и m секу у тачки A ? _____

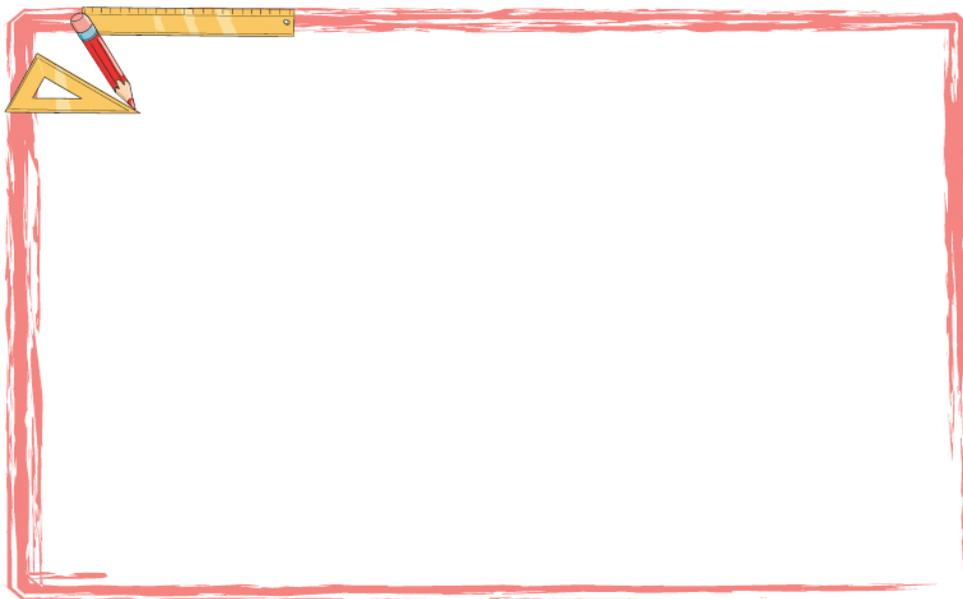
Обележи са O заједничку тачку правих a и m .

Цртање нормалних правих

7. Нацртај праве a , b и c , такве да је $a \parallel b$ и $a \perp c$.

8. Нацртај праве t , n , e и f , такве да је $t \parallel n$, $e \perp n$ и $f \parallel n$.

Праве t и f су међу собом _____.

Праве e и f су међу собом _____.

Провери себе

31

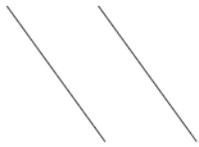
Поред тачне реченице упиши слово Т.
Поред нетачне реченице упиши слово Н.

1. Праве које се не секу су паралелне праве. _____
2. За две праве које имају само једну заједничку тачку кажемо да се секу. _____
3. За праве које се секу кажемо да су паралелне. _____

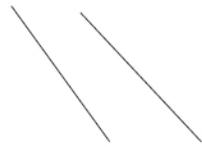
И Т ? Н

Заокружи слово испред тачног одговора.

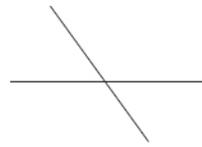
4. На којој слици су приказане паралелне праве?

Слика 1

Слика 2

Слика 3

- а) Само на слици 1
 - б) Само на слици 2
 - в) На слици 1 и на слици 2
 - г) Само на слици 3
5. На слици је мапа дела насеља у којем Недељко станује.

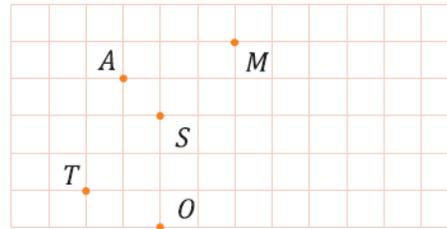

Недељкова школа се налази у улици паралелној са улицом у којој он станује. Недељко станује у Улици кедрова. У којој улици је његова школа? _____

Ш а б в г

Провери себе

6. Посматрај слику и одговори на питање.

Које три тачке припадају једној правој?

а) Тачке A , S и O

б) Тачке A , S и M

в) Тачке T , S и O

г) Тачке T , S и M

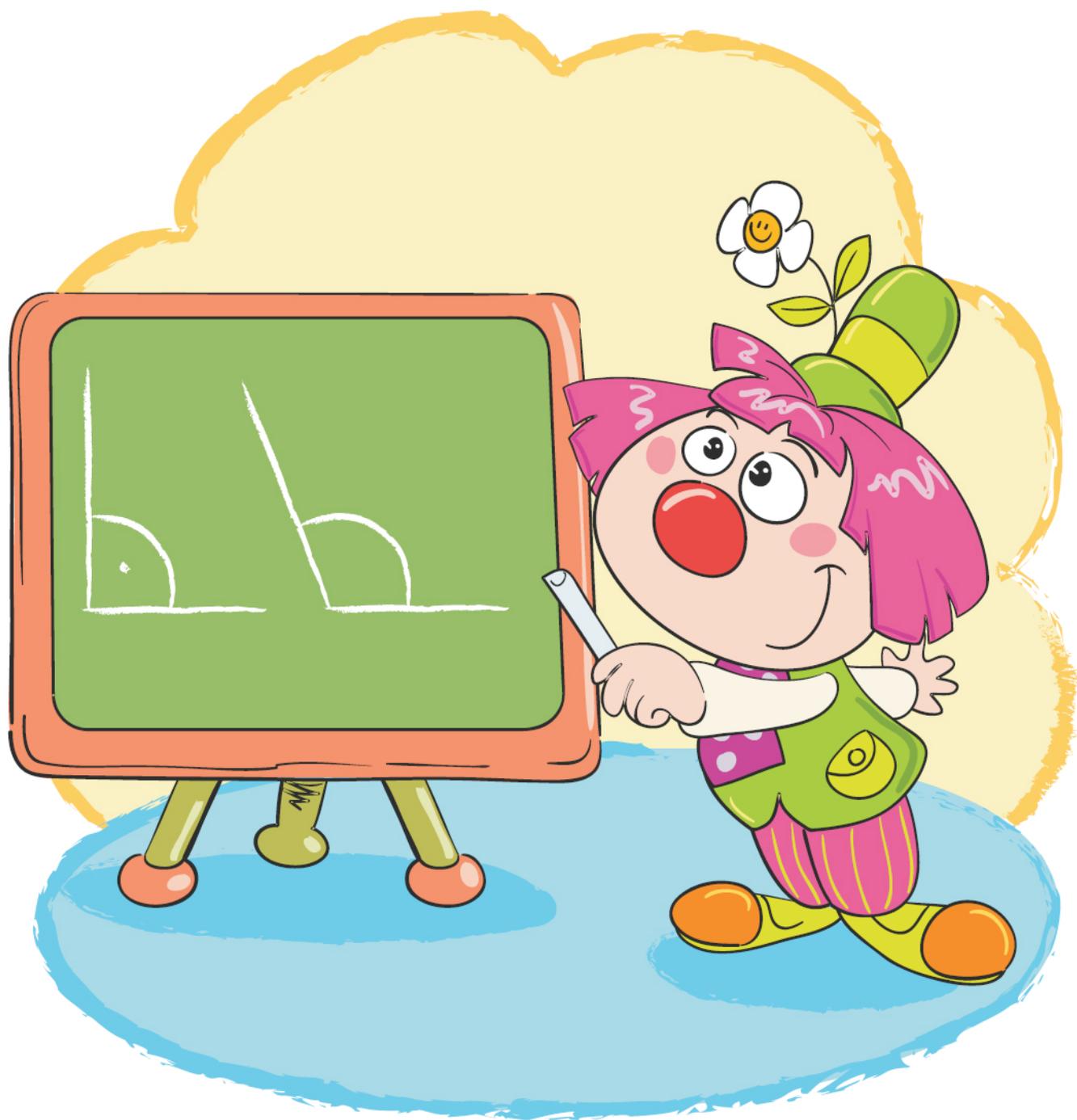
7. Нацртај праве a и b које се секу и праву c која је паралелна са правом b .

Какав је међусобни однос правих a и c ? _____

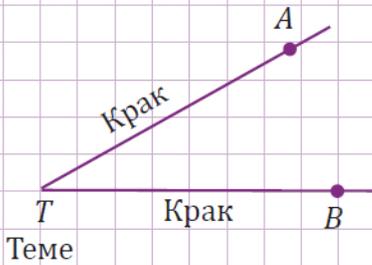
8. Нацртај праву која садржи тачку A и нормална је на праву a .

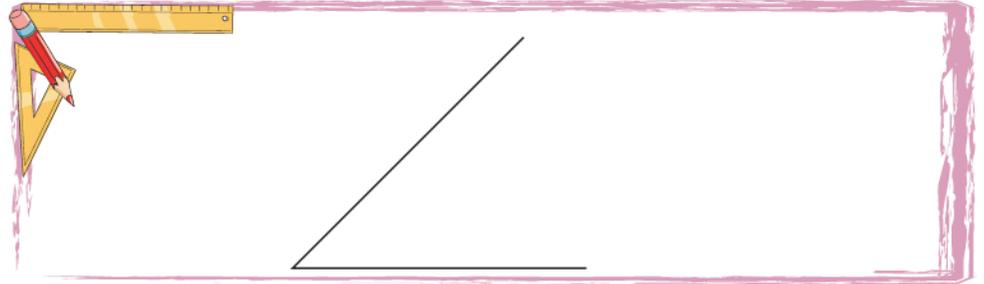
УГЛОВИ

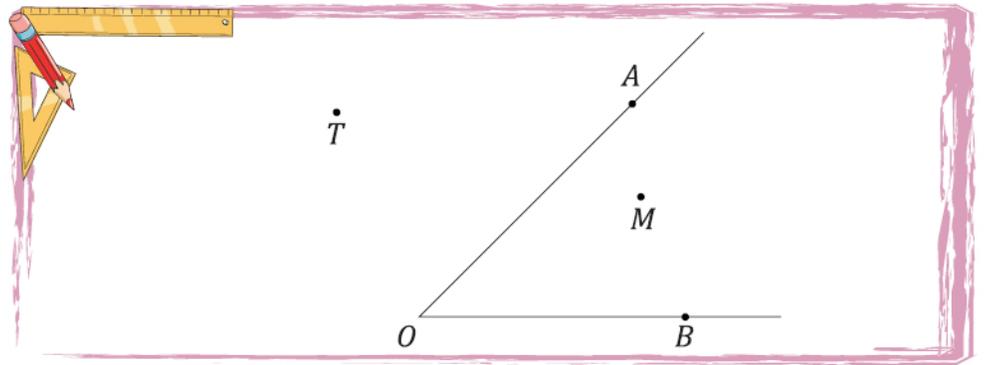
Углови и обележавање углова

1. Унутрашњу област угла обој плавом, а спољашњу област црвеном бојом.

2. Посматрај слику и допуни следећа тврђења.

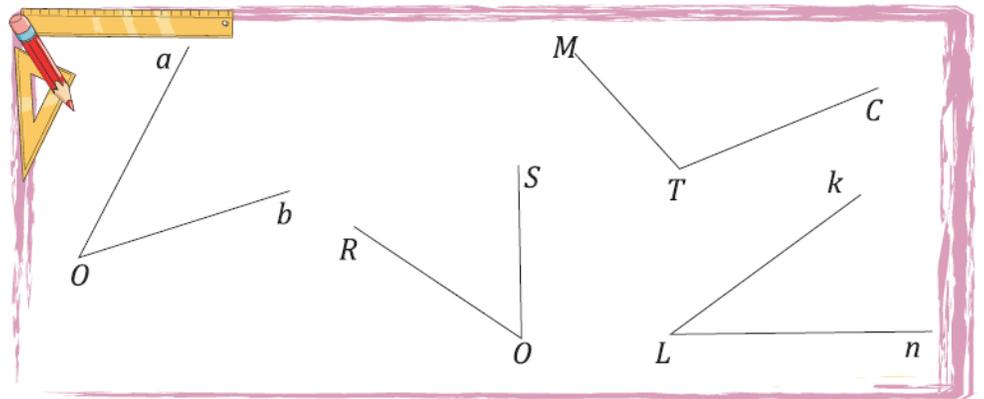
Полуправе OA и OB су _____ угла AOB .

Тачка O је _____ угла AOB .

Тачка M је _____ угла AOB .

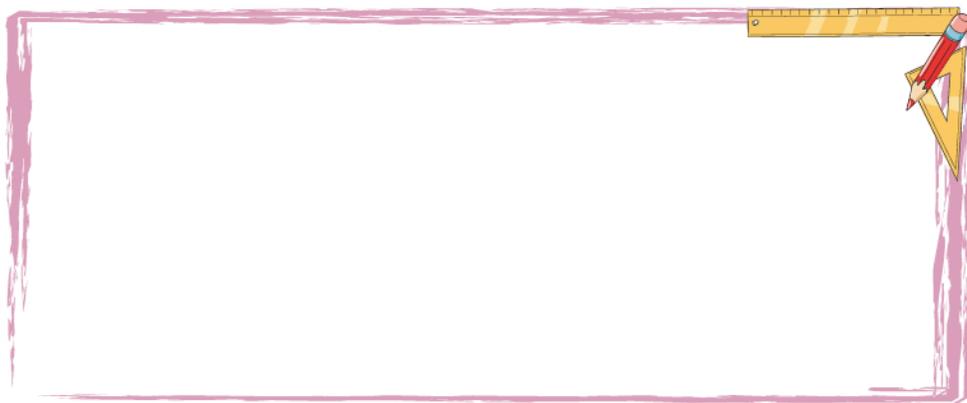
Запис $\angle AOB$ читамо: _____.

3. Прочитај и запиши углове које видиш на слици:

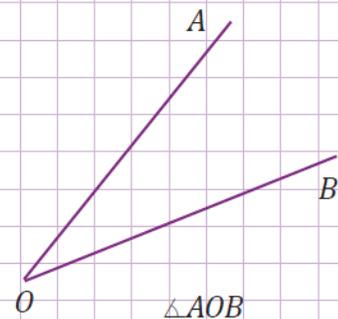

Углови и обележавање углова

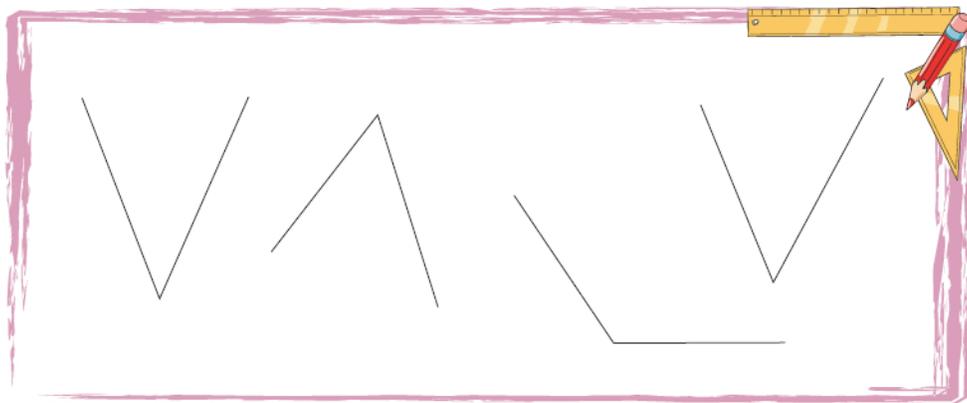
4. Нацртај две полуправе које имају заједнички почетак.

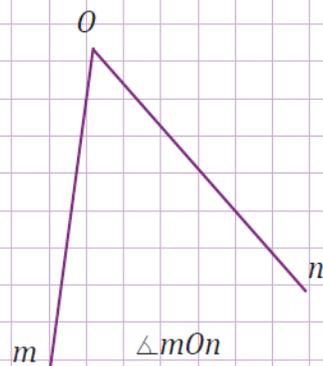
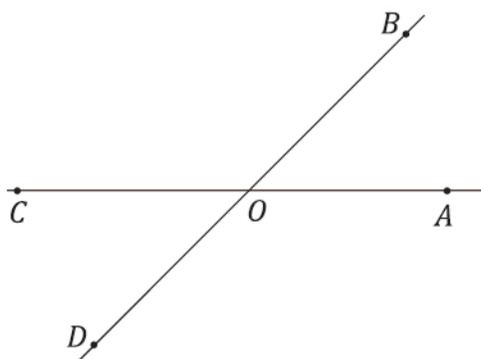
Обележи угао које оне образују.

5. Обележи нацртане углове.

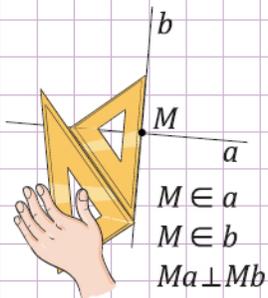
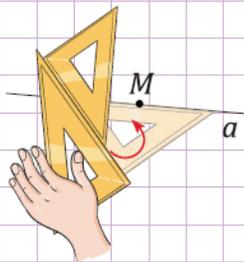
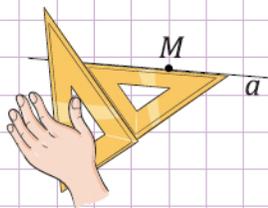
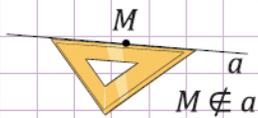

6. Посматрај слику и запиши све углове које видиш.

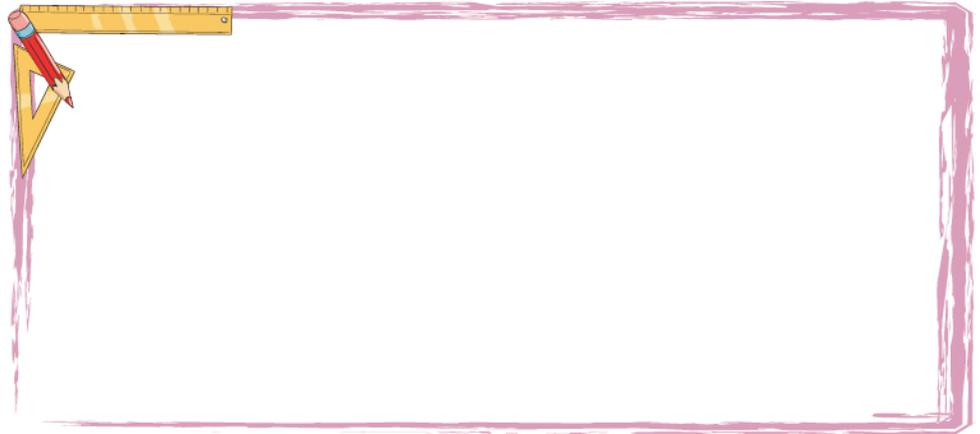

Прав угао и цртање правоугла

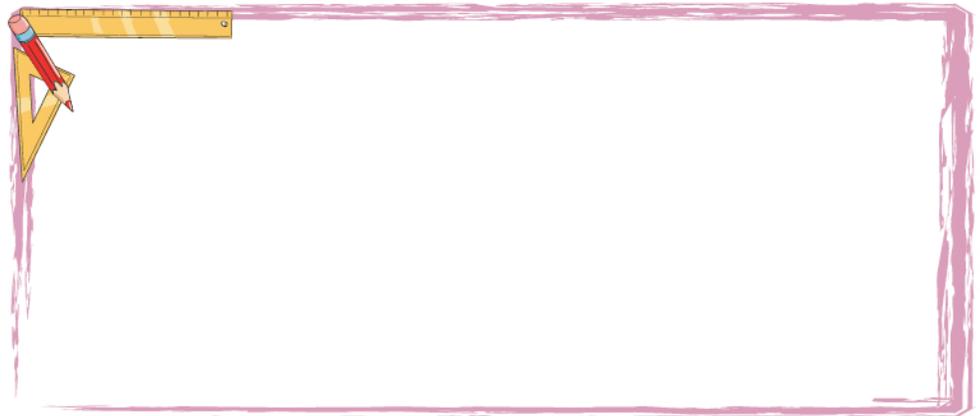
Цртање правоугла

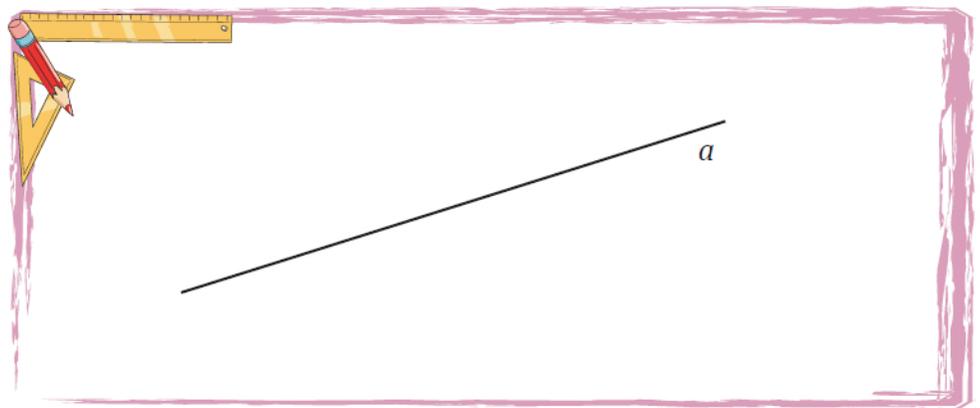
1. Нацртај прав угао AOB .

2. Нацртај две праве t и n за које важи $t \perp n$.

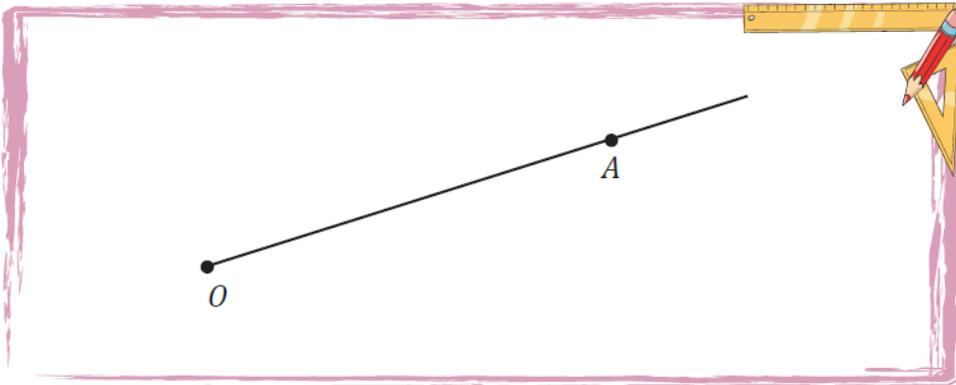

3. Нацртај прав угао AOB чији један крак припада правој a .

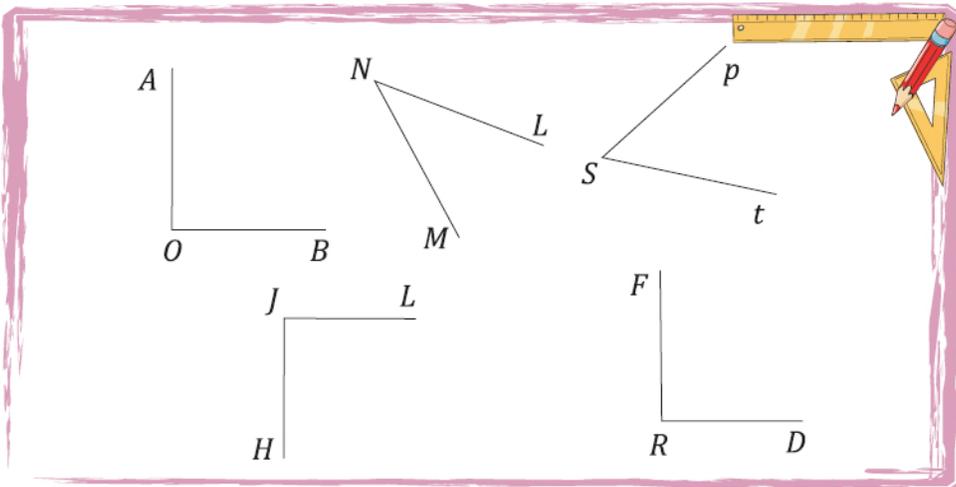

Врсте углова

1. Нацртај прав угао тако да је тачка O теме тог угла и полуправа OA један његов крак.

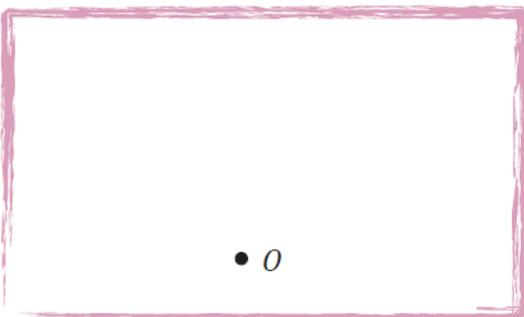

2. Посматрај слику и запиши:

све праве углове: _____

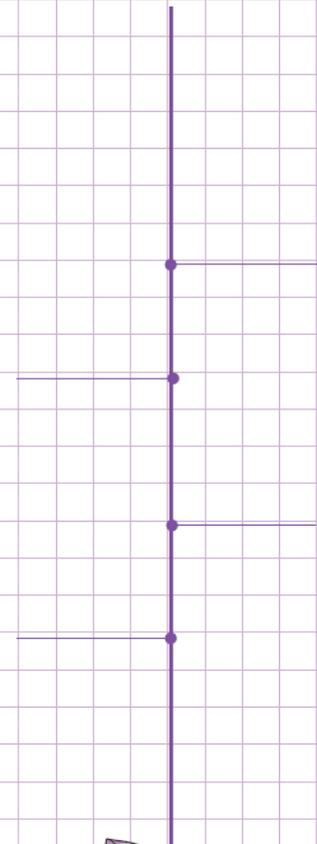
3. Нацртај прав угао чије је теме тачка O .

Колико правих углова можеш да нацрташ са темом у тачки O ?

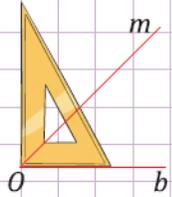
- а) један
- б) четири
- в) безброј

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

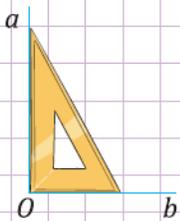

Обележи све праве углове на слици.

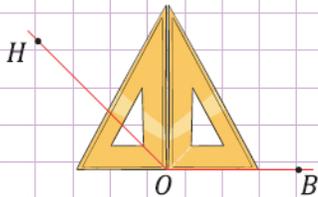
Врсте углова

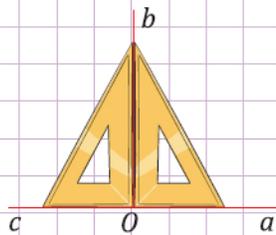
Оштар угао

Прав угао

Туп угао

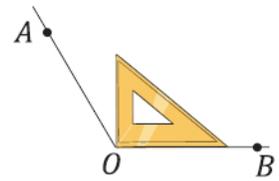
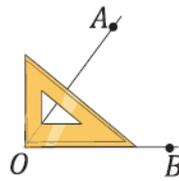
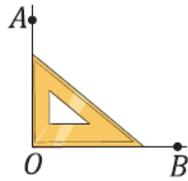

Два права угла

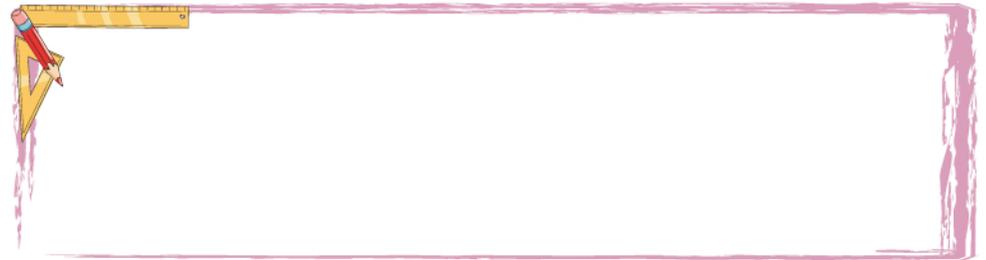
4. Прав угао је већи од _____ угла, а мањи од _____.

5. Оштар угао је мањи од _____.

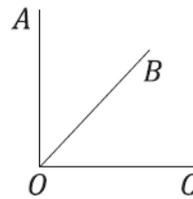
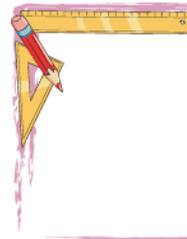
6. Посматрај слику и испод сваког угла запиши врсту угла којој тај угао припада.

7. Нацртај по два оштра, права и тупа угла. Обележи их.

8. Посматрај слику и одговори којој врсти припадају дати углови.

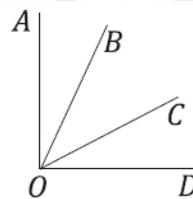
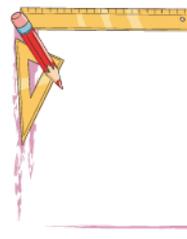
а) $\triangle AOB$ је _____.

в) $\triangle BOC$ је _____.

б) $\triangle AOC$ је _____.

г) Да ли је $\triangle AOC > \triangle AOB$? _____

9. Преброј и запиши све углове на слици.

Провери себе

35

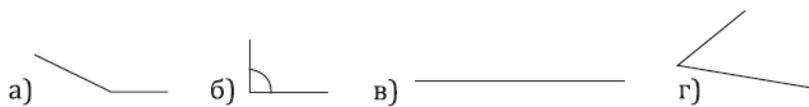
Поред тачне реченице упиши слово Т.
Поред нетачне реченице упиши слово Н.

1. Туп угао је мањи од правога угла. _____
2. Прав угао је већи од оштрог угла. _____
3. Туп угао је већи од оштрог угла. _____

И Т ? Н

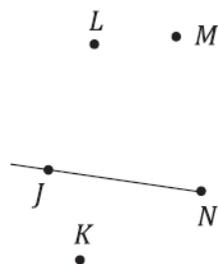
Заокружи слово испред тачног одговора.

4. Који угао је прав?

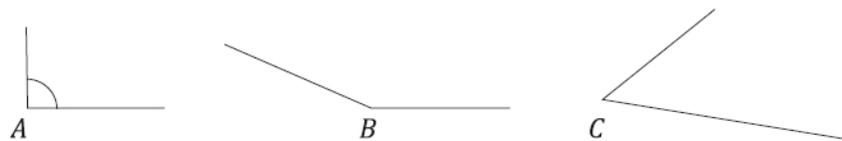
И а б в г

5. Коју тачку треба да спојиш са тачком N да добијеш туп угао?

- а) Тачку L
- б) Тачку M
- в) Тачку P
- г) Тачку K

6. Углове поређај по величини од најмањег до највећег.

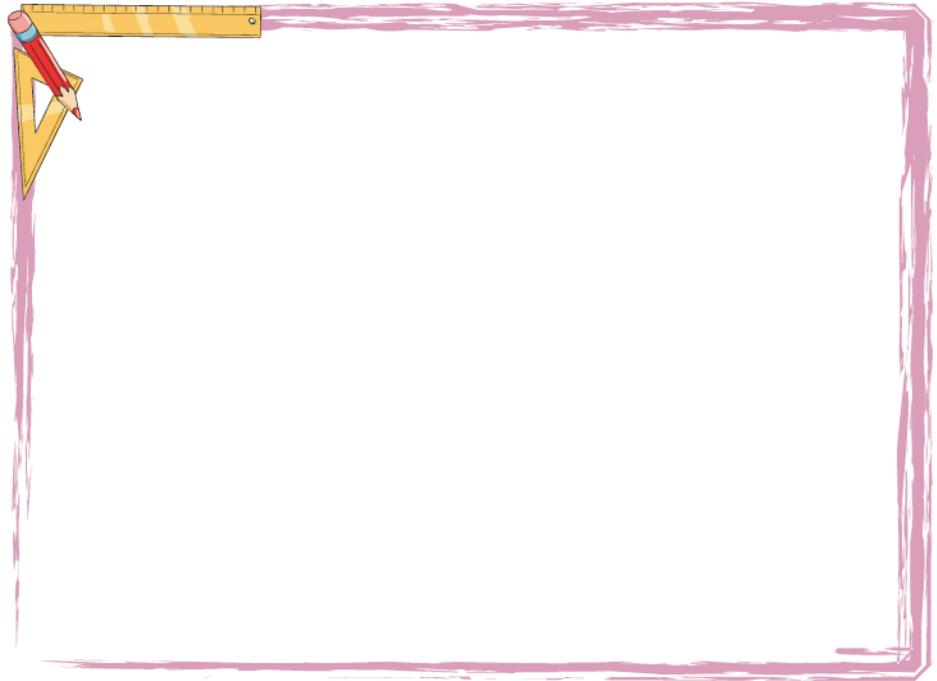

- а) $\sphericalangle A$, $\sphericalangle B$, $\sphericalangle C$
- б) $\sphericalangle B$, $\sphericalangle A$, $\sphericalangle C$
- в) $\sphericalangle C$, $\sphericalangle A$, $\sphericalangle B$
- г) $\sphericalangle C$, $\sphericalangle B$, $\sphericalangle A$

Провери себе

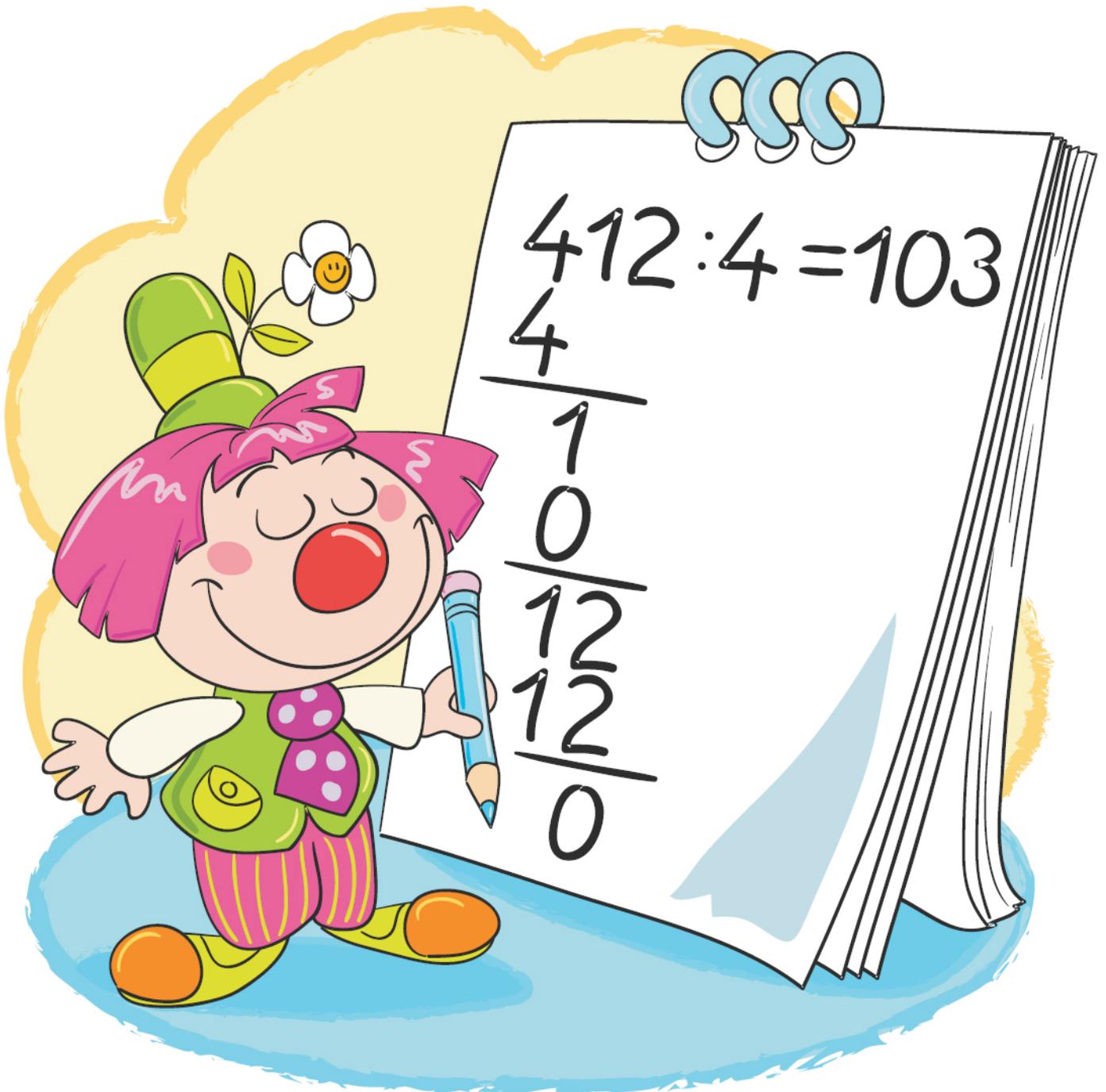
7. Нацртај прав угао AOB , оштар угао SMN и туп угао LKP .

8. Попуни табелу.

Угао	Теме	Краци	Врста угла

МНОЖЕЊЕ И ДЕЉЕЊЕ

Множење са 10 и 100

$$5 \cdot 10 = 50$$

$$5 \cdot 100 = 500$$

Број множимо са 10 тако што му са десне стане допишемо 0.

Број множимо са 100 тако што му са десне стане допишемо 00.

74

1. Израчунај:

$$7 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 8 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 4 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 0 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$7 \cdot 100 = \underline{\quad} \quad 8 \cdot 100 = \underline{\quad} \quad 4 \cdot 100 = \underline{\quad} \quad 0 \cdot 100 = \underline{\quad}$$

2. Израчунај:

$$60 \cdot 10 = 600 \quad 47 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 98 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 34 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

$$6 \cdot 100 = \underline{\quad} \quad 74 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 82 \cdot 10 = \underline{\quad} \quad 19 \cdot 10 = \underline{\quad}$$

3. У упиши одговарајући знак >, < или =.

$$7 \cdot 100 \quad \text{○} \quad 70 \cdot 10 \quad 54 \cdot 10 \quad \text{○} \quad 540 \quad 1 \cdot 100 \quad \text{○} \quad 101$$

$$1000 \quad \text{○} \quad 99 \cdot 10 \quad 7 \cdot 100 \quad \text{○} \quad 71 \cdot 10 \quad 6 \cdot 100 \quad \text{○} \quad 60 \cdot 10$$

4. Замени места чиниоцима и израчунај:

$$10 \cdot 8 = \underline{\quad} \quad 100 \cdot 7 = \underline{\quad} \quad 10 \cdot 13 = \underline{\quad}$$

$$10 \cdot 11 = \underline{\quad} \quad 100 \cdot 9 = \underline{\quad} \quad 10 \cdot 85 = \underline{\quad}$$

5. Упиши бројеве који недостају.

$$10 \cdot \underline{\quad} = 100 \quad \underline{\quad} \cdot 10 = 170 \quad 10 \cdot \underline{\quad} = 360 \quad \underline{\quad} \cdot 10 = 80$$

$$\underline{\quad} \cdot 10 = 600 \quad 4 \cdot \underline{\quad} = 400 \quad \underline{\quad} \cdot 100 = 900 \quad \underline{\quad} \cdot 100 = 1\,000$$

Ако чиниоци замене места, производ се не мења.

$$5 \cdot 10 = 10 \cdot 5$$

$$5 \cdot 100 = 100 \cdot 5$$

Дељење са 10 и 100

37

Број који се завршава цифром 0 дели се бројем 10 тако што му се изостави једна цифра 0 са десне стране.

1. Израчунај.

$280 : 10 = \underline{\quad}$ $230 : 10 = \underline{\quad}$ $860 : 10 = \underline{\quad}$ $670 : 10 = \underline{\quad}$

$100 : 10 = \underline{\quad}$ $590 : 10 = \underline{\quad}$ $400 : 10 = \underline{\quad}$ $210 : 10 = \underline{\quad}$

$1000 : 10 = \underline{\quad}$ $390 : 10 = \underline{\quad}$ $980 : 10 = \underline{\quad}$ $190 : 10 = \underline{\quad}$

Број који се завршава цифрама 00 дели се бројем 100 тако што му се изоставе цифре 00.

2. Израчунај.

$300 : 100 = \underline{\quad}$ $500 : 100 = \underline{\quad}$ $800 : 100 = \underline{\quad}$ $1\ 000 : 100 = \underline{\quad}$

$900 : 10 = \underline{\quad}$ $600 : 100 = \underline{\quad}$ $400 : 100 = \underline{\quad}$ $300 : 10 = \underline{\quad}$

3. У школској библиотеци има 940 књига. Све књиге су поређане на 10 полица тако да је на свакој полици исти број књига. Колико књига је стављено на сваку полицу?

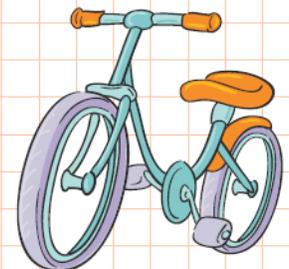
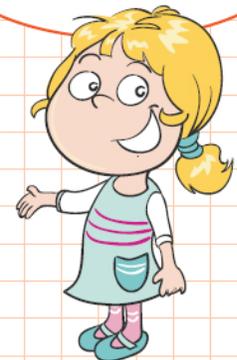
4. Израчунај количник ако знаш да је делилац најмањи троцифрен број, а дељеник 1 000.

5. Који број је 100 пута мањи од броја 900?

6. У једној фабрици за 10 дана произведено је 380 бицикала. Колико бицикала су дневно производили ако се зна да су сваког дана производили исти број?

$280 : 10 = 28$

Број 280 је дељеник,
број 10 је делилац и
број 28 је количник.

38

Множење десетица и стотина једноцифреним бројем

Прецртај производ који не припада датом низу:

- 7 · 10
- 10 · 4
- 5 · 10
- 9 · 10
- 8 · 6
- 10 · 3

Прецртај производ који не припада датом низу:

- 5 · 100
- 2 · 100
- 100 · 9
- 9 · 9
- 100 · 3
- 4 · 100

1. Следеће бројеве напиши као производ једноцифреног броја и десетице.

$90 = \underline{\hspace{2cm}}$

$100 = \underline{\hspace{2cm}}$

$30 = \underline{\hspace{2cm}}$

$10 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. Следеће бројеве напиши као производ једноцифреног броја и стотине.

$200 = \underline{\hspace{2cm}}$

$1\ 000 = \underline{\hspace{2cm}}$

$800 = \underline{\hspace{2cm}}$

$100 = \underline{\hspace{2cm}}$

3. Допуни започета множења.

$7 \cdot 40 = (7 \cdot 4) \cdot 10 = \underline{\hspace{1cm}} \cdot 10 = \underline{\hspace{1cm}}$

$5 \cdot 90 = \underline{\hspace{2cm}}$

$8 \cdot 60 = \underline{\hspace{2cm}}$

$9 \cdot 30 = \underline{\hspace{2cm}}$

4. Допуни започета множења.

$3 \cdot 300 = (3 \cdot 3) \cdot \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{1cm}} \cdot 100 = \underline{\hspace{1cm}}$

$2 \cdot 500 = \underline{\hspace{2cm}}$

$10 \cdot 100 = \underline{\hspace{2cm}}$

$4 \cdot 200 = \underline{\hspace{2cm}}$

Множење десетица и стотина једноцифреним бројем

38

5. Израчунај усмено и запиши резултат.

$6 \cdot 70 = \underline{\quad\quad}$ $2 \cdot 500 = \underline{\quad\quad}$ $80 \cdot 5 = \underline{\quad\quad}$

$200 \cdot 5 = \underline{\quad\quad}$ $90 \cdot 6 = \underline{\quad\quad}$ $7 \cdot 30 = \underline{\quad\quad}$

$30 \cdot 7 = \underline{\quad\quad}$ $40 \cdot 5 = \underline{\quad\quad}$ $9 \cdot 50 = \underline{\quad\quad}$

6. На излет је кренуло 4 аутобуса. У сваком аутобусу било је по 50 ученика. Колико ученика је кренуло на излет?

7. У једној посластичарници пакују по 34 колача у кутију. Колико колача им је потребно за 10 таквих кутија?

8. Израчунај и запиши бројеве 10 пута веће од бројева: 34, 8, 14, 98, 70.

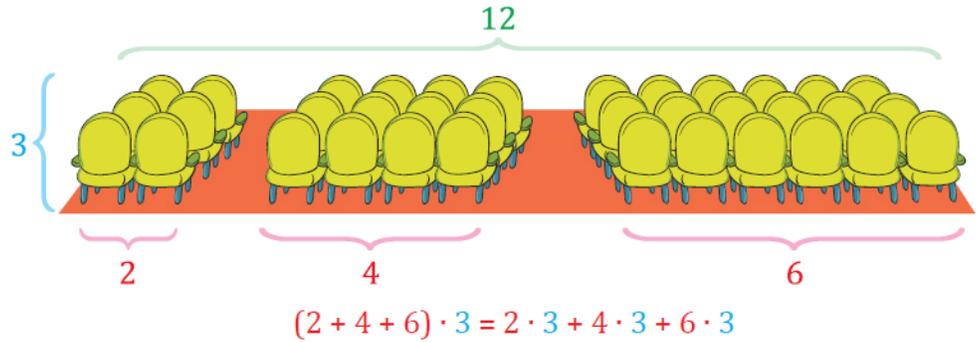
9. Попуни табелу.

a	30	40	50	70	60	90	80
b	5	3	8	9	4	3	7
$a \cdot b$							

Множење збира једноцифреним бројем

$$(7 + 1) \cdot 2 = 7 \cdot 2 + 1 \cdot 2$$

1. Допуни започета множења.

$$13 \cdot 7 = (10 + \underline{\quad}) \cdot 7 = \underline{\quad} \cdot 7 + 3 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$38 \cdot 3 = (30 + \underline{\quad}) \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$34 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

2. Допуни започета множења.

$$230 \cdot 4 = (200 + 30) \cdot 4 = \underline{\quad} \cdot 4 + 30 \cdot 4 = \underline{\quad} + \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$157 \cdot 5 = (100 + \underline{\quad} + \underline{\quad}) \cdot 5 = \underline{\quad}$$

$$459 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$8 \cdot 125 = \underline{\quad}$$

3. Пронађи нетачну једнакост и заокружи је.

$$77 \cdot 8 = (70 + 7) \cdot 8$$

$$(300 + 10) \cdot 2 = 300 \cdot 2 + 20 \cdot 2$$

$$100 \cdot 4 + 25 \cdot 4 = (100 + 25) \cdot 4$$

$$321 \cdot 3 = 300 \cdot 3 + 20 \cdot 3 + 1 \cdot 3$$

4. Шинобус прима 122 путника. Од Београда до Новог Сада и од Новог Сада до Београда шинобус саобраћа 4 пута дневно. Колико путника дневно може да се превезе тим шинобусом?

Множење разлике једноцифреним бројем

40

1. Израчунај.

$$(90 - 7) \cdot 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(100 - 9) \cdot 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$2 \cdot (400 - 9) = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај дате производе на два начина.

$$99 \cdot 8 = (90 + \underline{\hspace{1cm}}) \cdot 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$99 \cdot 8 = (100 - \underline{\hspace{1cm}}) \cdot 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$296 \cdot 3 = (200 + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}}) \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$296 \cdot 3 = (300 - \underline{\hspace{1cm}}) \cdot 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. Израчунај на једноставнији начин.

$$77 \cdot 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$4 \cdot 209 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$199 \cdot 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$9 \cdot 109 = \underline{\hspace{2cm}}$$

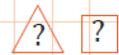
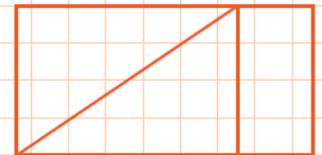
4. Састави задатак за израз $199 \cdot 4$ и реши га.

5. Поред тачног тврђења упиши слово Т, а поред нетачног слово Н.

$97 \cdot 7 = 90 \cdot 7 + 7 \cdot 7$ _____	$97 \cdot 7 > (100 - 3) \cdot 7$ _____
$39 \cdot 8 = 40 \cdot 8$ _____	$(40 - 1) \cdot 8 > 39 \cdot 8$ _____
$6 \cdot (70 - 3) < (70 - 3) \cdot 7$ _____	$(70 - 3) \cdot 7 = 68 \cdot 7$ _____

$$(9 - 6) \cdot 4 = 9 \cdot 4 - 6 \cdot 4$$

$$7 \cdot 12 = 12 \cdot 7$$

41

Писмено множење броја једноцифреним бројем

1. $32 \cdot 3$

2.
$$\begin{array}{r} 32 \cdot 3 \\ 6 \end{array}$$

3.
$$\begin{array}{r} 32 \cdot 3 \\ 96 \end{array}$$

1. $232 \cdot 3$

2.
$$\begin{array}{r} 232 \cdot 3 \\ 6 \end{array}$$

3.
$$\begin{array}{r} 232 \cdot 3 \\ 96 \end{array}$$

4.
$$\begin{array}{r} 232 \cdot 3 \\ 696 \end{array}$$

1. Израчунај.

$$\underline{33 \cdot 3}$$

$$\underline{14 \cdot 2}$$

$$\underline{4 \cdot 21}$$

$$\underline{44 \cdot 2}$$

2. Израчунај.

$$\underline{122 \cdot 4}$$

$$\underline{303 \cdot 3}$$

$$\underline{444 \cdot 2}$$

$$\underline{1 \cdot 678}$$

3. Израчунај.

$$\underline{35 \cdot 3}$$

$$\underline{18 \cdot 5}$$

$$\underline{46 \cdot 2}$$

$$\underline{13 \cdot 6}$$

4. Израчунај.

$$\underline{225 \cdot 3}$$

$$\underline{5 \cdot 108}$$

$$\underline{223 \cdot 4}$$

$$\underline{319 \cdot 3}$$

5. Израчунај.

$$\underline{45 \cdot 5}$$

$$\underline{36 \cdot 8}$$

$$\underline{29 \cdot 7}$$

$$\underline{99 \cdot 6}$$

6. Израчунај.

$$\underline{255 \cdot 3}$$

$$\underline{139 \cdot 4}$$

$$\underline{125 \cdot 8}$$

$$\underline{127 \cdot 5}$$

7. Израчунај.

$$37 \cdot 3 = \underline{\quad}$$

$$7 \cdot 118 = \underline{\quad}$$

$$354 \cdot 2 = \underline{\quad}$$

$$5 \cdot 137 = \underline{\quad}$$

$$19 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

$$66 \cdot 8 = \underline{\quad}$$

$$4 \cdot 58 = \underline{\quad}$$

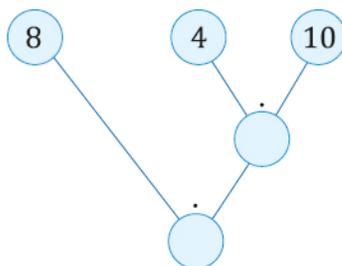
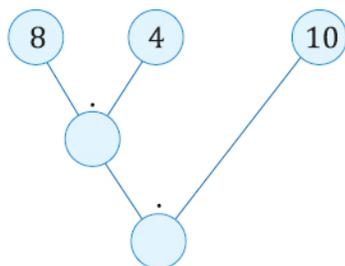
$$59 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

$$95 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

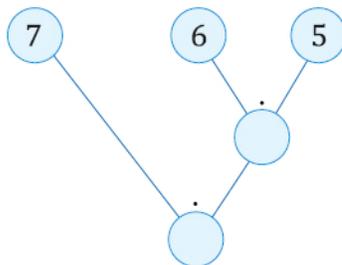
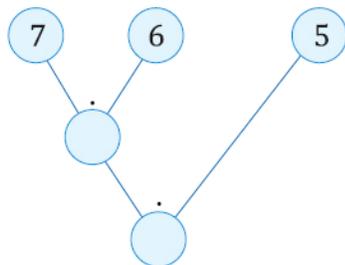
Здруживање чинилаца

42

1. Израчунај.

2. Израчунај.

3. Израчунај.

$(3 \cdot 2) \cdot 5 =$ _____	$3 \cdot (2 \cdot 5) =$ _____
$(7 \cdot 5) \cdot 2 =$ _____	$7 \cdot (5 \cdot 2) =$ _____
$(8 \cdot 4) \cdot 10 =$ _____	$8 \cdot (4 \cdot 10) =$ _____
$(2 \cdot 4) \cdot 100 =$ _____	$2 \cdot (4 \cdot 100) =$ _____

4. Пажљиво проучи наведени пример.

$(9 \cdot 5) \cdot 2 = 45 \cdot 2 = 90$ $9 \cdot (5 \cdot 2) = 9 \cdot 10 = 90$

Да ли је једноставније помножити $45 \cdot 2$ или $9 \cdot 10$?

5. Кад год је могуће, израчунај на лакши начин.

$(7 \cdot 2) \cdot 5 =$ _____	$(7 \cdot 2) \cdot 50 =$ _____
$(6 \cdot 25) \cdot 4 =$ _____	$(5 \cdot 50) \cdot 2 =$ _____
$(9 \cdot 25) \cdot 4 =$ _____	$(3 \cdot 4) \cdot 25 =$ _____
$(5 \cdot 4) \cdot 25 =$ _____	$(8 \cdot 2) \cdot 5 =$ _____

$(3 \cdot 2) \cdot 4 = 3 \cdot (2 \cdot 4)$

Чиниоце можемо здруживати било којим редом. Добијамо исти резултат, па заграде не морамо ни да пишемо.

43

Зависност производа од чинилаца

$$6 \cdot 0 = 0 \cdot 6 = 0$$

$$9 \cdot 1 = 1 \cdot 9 = 1$$

Ако се један чинилац повећа неколико пута, а други смањи исти број пута, производ се не мења.

1. Попуни табелу за $a = 2$.

a	$1 \cdot a$	$2 \cdot a$	$3 \cdot a$	$4 \cdot a$	$5 \cdot a$	$6 \cdot a$	$7 \cdot a$
m	2						
b	10	10	10	10	10	10	10
$m \cdot b$	20						

Пронађи у табели колону у којој се први чинилац повећао 5 пута у односу на први чинилац обојене колоне. Обој је плавом бојом. Колико се пута повећао производ? _____

Пронађи у табели колону у којој се производ повећао 2 пута у односу на први чинилац обојене колоне и прочитај и запиши колико се први чинилац повећао? _____

2. Попуни табелу.

a	100	100	100	100
b	8	4	2	1
$a \cdot b$	800			

Пронађи у табели колону у којој је други чинилац 8, а затим колону у којој је други чинилац 2. Обој их плавом бојом.

Број 8 је _____ пута већи од броја 2.

Да ли је и производ $100 \cdot 8$ четири пута већи од производа $100 \cdot 2$?

3. Попуни табелу.

a	5	8	11	14	17
b	8	8	8	8	8
$a \cdot b$	40				

Зависност производа од чинилаца

43

4. Попуни табелу.

a	2	4	8	16	32
b	32	16	8	4	2
$a \cdot b$	64				

Ако се први чинилац повећа 4 пута, а други смањи 4 пута, да ли се мења производ? _____

5. Попуни табелу.

a	5	10	15	20	25
b	3	3	3	3	3
$a \cdot b$	15				

Пронађи у табели колону у којој се чинилац a повећао 3 пута. Обој је жутом бојом. Колико пута се повећао производ? _____

6. Знаш да је проивод $6 \cdot 5 = 30$.

Први чинилац повећај 3 пута и израчунај производ.

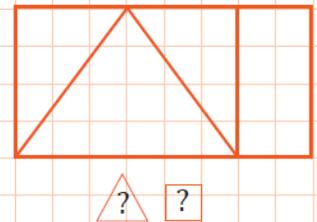
$$\underline{\quad} \cdot 5 = \underline{\quad}$$

Колико пута се повећао производ? _____

Први чинилац смањи 2 пута и израчунај производ.

$$\underline{\quad} \cdot 5 = \underline{\quad}$$

Како се променио производ? _____

44

Дељење збира и разлике једноцифреним бројем

1. Израчунај.

$$(40 + 8) : 4 = 40 : 4 + 8 : 4 = 10 + 2 = 12 \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(30 + 12) : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(300 + 15) : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(36 + 600) : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

2. Израчунај.

$$85 : 5 = (50 + 35) : 5 = 50 : 5 + 35 : \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$88 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$275 : 5 = (200 + 50 + 25) : 5 = 200 : 5 + \underline{\hspace{1cm}} + \underline{\hspace{1cm}} = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$939 : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

3. Израчунај вредност датих количника на два начина.

$$95 : 5 = (\underline{\hspace{1cm}} + 45) : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$95 : 5 = (100 - \underline{\hspace{1cm}}) : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$297 : 3 = (270 + \underline{\hspace{1cm}}) : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$297 : 3 = (\underline{\hspace{1cm}} - 3) : 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

4. Израчунај на најједноставнији начин.

$$525 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$324 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$392 : 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$792 : 8 = \underline{\hspace{2cm}}$$

5. Васа је за 5 дана прочитао 295 страница књиге. Колико страница је читао дневно ако се зна да је сваког дана читао исти број страница?

$$\begin{aligned} 0 : 5 &= 0 \\ 5 : 1 &= 5 \end{aligned}$$

Дељење збира и разлике једноцифреним бројем

44

6. У једној фабрици се за 6 дана произведе 636 аутомобила. Колико аутомобила се произведе дневно ако се зна да се сваки дан производи исти број аутомобила?

7. Ако је делилац највећи једноцифрен број, а дељеник највећи троцифрен број, колики је количник?

8. У једној кутији је било 375 чоколадних бомбона, а у другој 250 желе бомбона. Све бомбоне су спаковане у 5 кесица, тако да је у сваку кесицу стављен подједнак број чоколадних и желе бомбона.

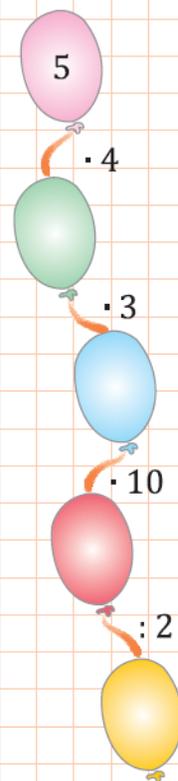
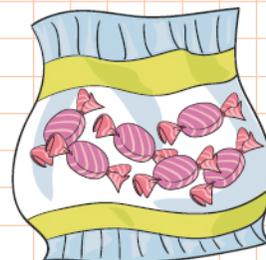
Колико чоколадних бомбона је било у свакој кесици?

Колико укупно бомбона је било у свакој од кесица?

9. Колики је количник ако је:

а) дељеник збир бројева 200 и 255, а делилац број 5.

б) дељеник разлика бројева 700 и 4, а делилац број 6.

45

Писмено дељење двоцифреног броја једноцифреним бројем

Прво се деле десетице, па онда јединице.

$$\begin{array}{r} 69 : 3 = 23 \\ - 6 \\ \hline 09 \\ - 9 \\ \hline 0 \end{array}$$

Или краће:
6 подељено са 3 је 2.
Пишем 2.
3 пута 2 је 6
6 мање 6 је 0
9 подељено са 3 је 3.
Пишем 3.
3 пута 3 је 9.
9 мање 9 је 0.

1. Подели потписивањем.

$88 : 4 = \underline{\quad}$

$96 : 3 = \underline{\quad}$

$91 : 7 = \underline{\quad}$

$48 : 2 = \underline{\quad}$

2. Подели потписивањем.

$56 : 4 = \underline{\quad}$

$92 : 4 = \underline{\quad}$

$72 : 6 = \underline{\quad}$

$74 : 2 = \underline{\quad}$

3. Подели потписивањем.

$96 : 8 = \underline{\quad}$

$65 : 5 = \underline{\quad}$

$78 : 6 = \underline{\quad}$

$84 : 2 = \underline{\quad}$

Писмено дељење двоцифреног броја једноцифреним бројем

45

4. У упиши одговарајући знак $>$, $<$ или $=$.

$99 : 3 \quad \textcircled{\quad}$

$12 \quad \textcircled{\quad} 60 : 5$

$84 : 6 \quad \textcircled{\quad} 14$

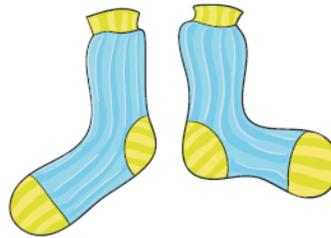
$15 \quad \textcircled{\quad} 70 : 5$

$72 : 8 \quad \textcircled{\quad} 8$

$96 : 4 \quad \textcircled{\quad} 25$

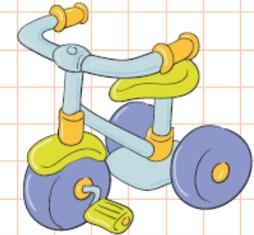
5. У једној корпи има 92 исте чарапе. Колико пари чарапа се може саставити?

Одговор: _____

6. У једној фабрици има 72 точка за дечји трицикл. Колико трицикала се може склопити од тих точкава?

Одговор: _____

7. Виктор је летвицу дужине 6 dm исекао на једнаке делове по 5 cm. Колико таквих делова је добио?

Одговор: _____

8. Марија је имала две траке: црвену дужине 96 cm и плаву дужине 88 cm. Црвену траку је исекла на 3 једнака дела, а плаву на 4 једнака дела. Који комад траке је дужи и за колико?

Одговор: _____

46

Дељење са остатком

Како је
 $7 = 3 \cdot 2 + 1$,
онда је $7 : 3 = 2$,
а **остатак** је 1.

1. Израчунај количник и остатак.

$$\begin{array}{r} 81 : 6 = 13 \\ - 6 \\ \hline 21 \\ - 18 \\ \hline 3 \end{array} \quad 43 : 3 = \underline{\quad\quad} \quad 71 : 4 = \underline{\quad\quad}$$

Провера

$$13 \cdot 6 + 3 = 81$$

Провера

Провера

2. Израчунај количник и остатак.

$$88 : 7 = \underline{\quad\quad} \quad 33 : 4 = \underline{\quad\quad}$$
$$96 : 9 = \underline{\quad\quad} \quad 53 : 2 = \underline{\quad\quad}$$

3. Попуни табелу.

Дељеник	80	81	82	83	84	85
Делилац	4	4	4	4	4	4
Количник	20					
Остатак	0			3		

Приликом дељења бројем 4 могу се добити остаци:

Дељење са остатком

46

4. Који остаци се могу добити дељењем:

а) бројем 5: _____

б) бројем 2: _____

в) бројем 7: _____

5. Бака је скувала 29 kg пекмеза од шљива. Сипала га је у тегле по 3 kg. Колико тегли је напунила? Колико килограма пекмеза је остало?

Одговор: _____

?

6. За шивење једног мушког одела потребно је 4 m штофа. Колико таквих одела може да се сашије од 50 m штофа. Колико метара материјала ће остати?

Одговор: _____

7. Израчунај количник и остатак.

$95 : 4 = \underline{\quad}$

$72 : 5 = \underline{\quad}$

$56 : 9 = \underline{\quad}$

$91 : 2 = \underline{\quad}$

$36 : 8 = \underline{\quad}$

$88 : 10 = \underline{\quad}$

$56 : 5 = \underline{\quad}$

$37 : 9 = \underline{\quad}$

47

Писмено дељење троцифреног броја једноцифреним бројем (369 : 3)

Прво се деле стотине, затим десетице, па онда јединице.

С	Д	Ј		С	Д	Ј
3	6	9	: 3 =	1	2	3
-3						
0	6					
	-6					
	0	9				
		-9				
		0				

1. Подели са потписивањем.

$$369 : 3 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 444 : 2 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 909 : 9 = \underline{\quad\quad\quad}$$

$$306 : 3 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 669 : 3 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 505 : 5 = \underline{\quad\quad\quad}$$

2. Израчунај половину броја 408.

3. Израчунај четвртину броја 628.

4. Јован је купио два иста сладоледа и платио 284 динара. Колика је цена једног сладоледа?

5. У 7 једнаких кутија спаковано је 707 оловака. Колико оловака је спаковано у сваку кутију, ако су све кутије попуњене?

6. Састави задатак за израз $124 : 4$ и реши га.

Писмено дељење троцифреног броја једноцифреним бројем (672 : 3)

48

С	Д	Ј
6	7	2
-6		
0	7	
	-6	
	1	2
	-1	2
		0

$$: 3 = \begin{array}{|c|c|c|} \hline \text{С} & \text{Д} & \text{Ј} \\ \hline 2 & 2 & 4 \\ \hline \end{array}$$

1. Подели са потписивањем.

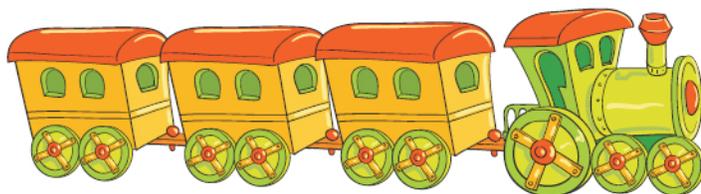
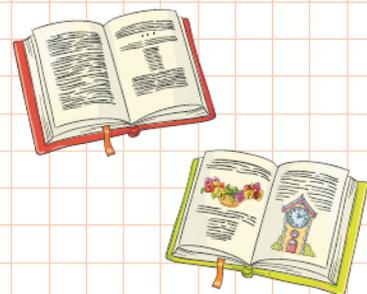
$$243 : 3 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 852 : 4 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 678 : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$565 : 5 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 645 : 3 = \underline{\hspace{2cm}} \quad 791 : 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Прво се деле стотине, затим десетице, па онда јединице.

2. Милица је за три дана прочитала 342 странице једне књиге. Колико страница је дневно читала ако се зна да је сваког дана читала једнак број страница?

3. Све 452 карте за воз Београд-Ниш су распродате. Ако воз има 4 иста вагона, по колико путника може да се смести у сваки вагон?

Одговор: _____

49

Писмено дељење троцифреног броја једноцифреним бројем (512 : 4)

Прво се деле стотине, затим десетице и онда јединице.

С	Д	Ј		С	Д	Ј
5	1	2	: 4 =	1	2	8
-4						
1	1					
	-8					
	3	2				
	-3	2				
	0	0				

1. Подели са потписивањем.

$$6\ 2\ 4 : 4 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 3\ 1\ 2 : 3 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 2\ 4\ 6 : 6 = \underline{\quad\quad\quad}$$

$$1\ 3\ 5 : 3 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 1\ 3\ 4 : 2 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 2\ 2\ 5 : 3 = \underline{\quad\quad\quad}$$

2. Подели са потписивањем.

$$8\ 9\ 6 : 7 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 9\ 8\ 4 : 4 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 5\ 1\ 3 : 9 = \underline{\quad\quad\quad}$$

$$3\ 7\ 8 : 6 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 6\ 6\ 4 : 8 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 1\ 0\ 8 : 9 = \underline{\quad\quad\quad}$$

$$8\ 8\ 0 : 5 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 8\ 9\ 4 : 6 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 9\ 4\ 5 : 7 = \underline{\quad\quad\quad}$$

$$9\ 2\ 7 : 9 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 9\ 3\ 6 : 8 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 9\ 5\ 2 : 4 = \underline{\quad\quad\quad}$$

Писмено дељење троцифреног броја једноцифреним бројем (512 : 4)

49

3. Који број је 6 пута мањи од броја 510?

Одговор: _____

4. У једној фабрици су за шивење кошуља потрошили 225 m платна, а за шивење хаљина 332 m платна. Да ли је сашивено више кошуља или хаљина ако је за сваку кошуљу било потребно по 3 m, а за сваку хаљину по 4 m платна?

Одговор: _____

5. Један биоскоп има малу и велику салу. У малој сали је 115 седишта распоређено по једнак број у 5 редова, а у великој сали је 207 седишта распоређено у 9 редова по једнак број. У којој сали је већи број седишта у једном реду?

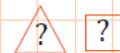
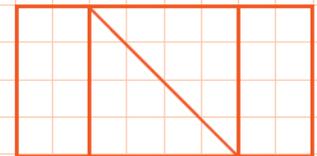
Одговор: _____

6. Израчунај количник ако је дељеник је 612, а делилац је количник бројева 9 и 3.

Одговор: _____

7. Израчунај количник ако је дељеник највећи троцифрен број, а делилац је производ бројева 3 и 3.

Одговор: _____

Веза множења и дељења

Провера:
дељеник је производ
делиоца
и количника.

1. Подели дате бројеве и провери тачност добијених резултата.

$$\begin{array}{r} 168 : 3 = 56 \\ - 15 \\ \hline 18 \\ - 18 \\ \hline 0 \end{array}$$

$180 : 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

Провера $56 \cdot 3 = 168$

Провера $\underline{\hspace{2cm}}$

$124 : 4 = \underline{\hspace{2cm}}$

$245 : 7 = \underline{\hspace{2cm}}$

Провера $\underline{\hspace{2cm}}$

Провера $\underline{\hspace{2cm}}$

2. Усмено провери тачност резултата у датој табели и колоне са тачним резултатима обој црвеном бојом.

a	791	376	198	810	308
b	7	8	9	10	4
$a : b$	113	47	23	81	67

3. Састави задатак за израз $984 : 4$, реши га и провери тачност добијеног резултата.

Ако производ два
чиниоца поделимо
са једним чиниоцем,
добијамо други
чиниоцац.

Веза множења и дељења

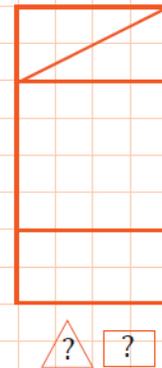
50

4. Мама је за троје своје деце купила 3 исте играчке које је укупно платила 513 динара. Колика је цена једне играчке? Провери тачност свог резултата.

5. Израчунај количник ако је дељеник број за 4 мањи од највећег троцифреног броја, а делилац је број 5.

Провери тачност добијеног резултата.

6. Израчунај количник и провери тачност добијеног резултата.

$$544 : 4 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 786 : 6 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 324 : 2 = \underline{\quad\quad\quad}$$

$$605 : 5 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 847 : 7 = \underline{\quad\quad\quad} \quad 917 : 7 = \underline{\quad\quad\quad}$$

7. У упиши одговарајући знак $>$, $<$ или $=$.

$$624 : 6 \bigcirc 742 : 7$$

$$84 : 6 \bigcirc 321 : 3$$

$$96 : 4 \bigcirc 872 : 8$$

$$72 : 3 \bigcirc 315 : 5$$

$$120 : 5 \bigcirc 424 : 4$$

$$48 : 2 \bigcirc 648 : 8$$

$$\begin{array}{r} 2 * 5 \cdot * \\ * 6 0 \end{array}$$

95

51

Израчунавање непознатог чиниоца

$$a \cdot 4 = 408$$

Непознати чинилац
израчунавамо
тако што производ
поделимо познатим
чиниоцем:
 $a = 408 : 4 = 102.$

Не заборави
да провериш:
 $102 \cdot 4 = 408.$

1. Реши једначине и провери тачност добијеног резултата.

$$a \cdot 8 = 128$$

$$7 \cdot b = 525$$

$$4 \cdot x = 632$$

$$9 \cdot t = 369$$

$$a = 128 : \underline{\quad}$$

$$b = 525 : \underline{\quad}$$

$$x = \underline{\quad}$$

$$t = \underline{\quad}$$

$$a = \underline{\quad}$$

$$b = \underline{\quad}$$

$$x = \underline{\quad}$$

$$t = \underline{\quad}$$

Провера

Провера

Провера

Провера

2. Попуни табелу.

Чинилац	6		5		9	
Чинилац		4		3		7
Производ	966	736	825	516	909	217

3. Производ два броја је 108. Ако је један чинилац највећи једноцифрен број, колики је други чинилац?

4. За једнакост $4 \cdot a = 508$ састави задатак. Реши га и провери тачност добијеног резултата.

5. Производ два броја је највећи троцифрени број. Ако је један чинилац највећи једноцифрени број, колики је други?

6. Производ два броја је 896. Ако је један чинилац најмањи паран број прве десетице, колики је други?

Како лакше израчунати вредност израза

52

1. Израчунај на два начина. Обој црвеном бојом начин који ти је био лакши?

$$25 \cdot 9 \cdot 4 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$25 \cdot 9 \cdot 4 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$25 \cdot 3 \cdot 8 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$25 \cdot 3 \cdot 8 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$5 \cdot 50 \cdot 2 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$5 \cdot 50 \cdot 2 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$25 \cdot 6 \cdot 4 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$25 \cdot 6 \cdot 4 = \underline{\hspace{10em}}$$

2. Израчунај на најлакши начин.

$$99 \cdot 6 = (100 - 1) \cdot 6 = \underline{\hspace{10em}}$$

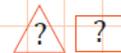
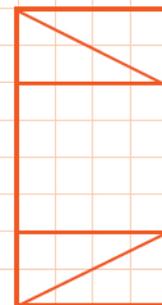
$$98 \cdot 3 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$189 \cdot 4 = \underline{\hspace{10em}}$$

$$7 \cdot 95 = \underline{\hspace{10em}}$$

3. У табели су дате вредности чинилаца.

a	b	c	Најједноставнији начин за израчунавање производа $a \cdot b \cdot c$
3	25	4	
2	7	50	
25	8	4	
75	2	4	

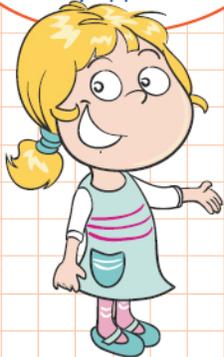

Редослед рачунских операција

Прво множиш и делиш, па онда редом сабираш и одузимаш.

Прво се рачуна оно што је у заградама.

1. У \circ упиши бројеве по редоследу извођења рачунских операција и израчунај.

$$700 - 120 : 3 + 151 = 700 - \underline{\quad} + 151 = \underline{\quad} + 151 = \underline{\quad}$$

$$36 \cdot 10 : 9 + 500 = \underline{\quad} : 9 + 500 = \underline{\quad} + 500 = \underline{\quad}$$

$$720 : 6 \cdot 4 - 325 = \underline{\quad}$$

$$260 + 5 \cdot 4 \cdot 9 = \underline{\quad}$$

$$900 - 204 : 2 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

2. Израчунај.

$$(800 - 400) : 4 + 125 = \underline{\quad} : 4 + 125 = \underline{\quad} + 125 = \underline{\quad}$$

$$72 : 9 \cdot (155 - 76) = 72 : 9 \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad} \cdot \underline{\quad} = \underline{\quad}$$

$$(196 + 14) : 7 + 124 \cdot 5 = \underline{\quad}$$

$$(450 - 50) - 200 : (25 + 75) = \underline{\quad}$$

3. Који број је 5 пута већи од разлике бројева 300 и 150?

4. Израчунај збир бројева 320 и 100, а затим тај збир подели са 4.

Редослед рачунских операција

53

5. Који број је 10 пута већи од количника бројева 135 и 3?

6. Израчунај.

$$75 : 3 \cdot 2 : 10 + 195 - 80 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$800 : 10 \cdot 9 : 3 + 76 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$650 : 5 \cdot 6 - 150 + 60 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$100 - 56 : 8 \cdot 12 + 84 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$83 - 83 : 83 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(340 + 356) : 2 + 200 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$340 + 356 : 2 + 200 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$(111 + 639) : 3 + 50 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$111 + 639 : 3 + 50 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$735 : 3 - 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$352 : 2 - (95 - 18) = \underline{\hspace{2cm}}$$

I T ? H

Поред тачне реченице упиши слово Т.
Поред нетачне реченице упиши слово Н.

1. $956 \cdot 1 = 957$ _____

2. $315 \cdot 3 = 3 \cdot 315$ _____

3. $720 : 10 = 72$ _____

4. $65 \cdot 8 = 60 \cdot 8 + 5 \cdot 8$ _____

5. $842 : 2 = 820$ _____

II а б в г

Заокружи слово испред тачног одговора.

6. Властимир има 4 кутије карата. У свакој кутији је тачно 52 карте. Колико укупно карата има Властимир?

- а) 13 б) 48 в) 56 г) 208

7. $540 : 9 =$

- а) 5 б) 6 в) 50 г) 60

8. У једном расаднику засађено је у 8 редова по 120 луковица зумбула. Којим изразом рачунаш колико је укупно луковица засађено?

- а) $120 - 8$ б) $120 : 8$ в) $120 + 8$ г) $120 \cdot 8$

9. Ако је $7 \cdot a = 735$, тада је a једнако:

- а) 15 б) 105 в) 107 г) 135

10. Ако је $4 \cdot x = 128$, онда је x једнако:

- а) $x = 128 \cdot 4$ б) $x = 128 + 4$ в) $x = 128 - 4$ г) $x = 128 : 4$

III ... ...

Препиши у свеску и израчунај.

11. $384 + 316 : 4 - 4 \cdot 105 =$

12. Одреди непознати број:

$a \cdot 4 = 244$

$x \cdot 9 = 477$

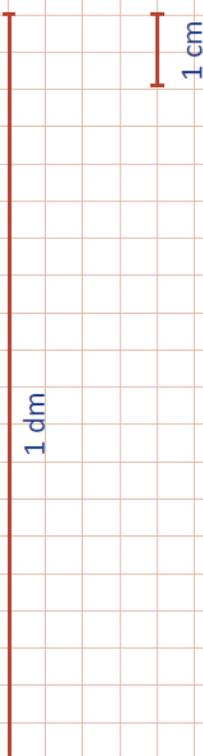
$8 \cdot m = 256$

MEPE

Мерење дужи

cm је ознака за центиметар
dm је ознака за дециметар
m је ознака за метар

1 m = 10 dm
1 dm = 10 cm
1 m = 100 cm

1. Заокружи слово испред тачног тврђења.

а) 1 m = 100 cm

б) 1 километар = 100 метара

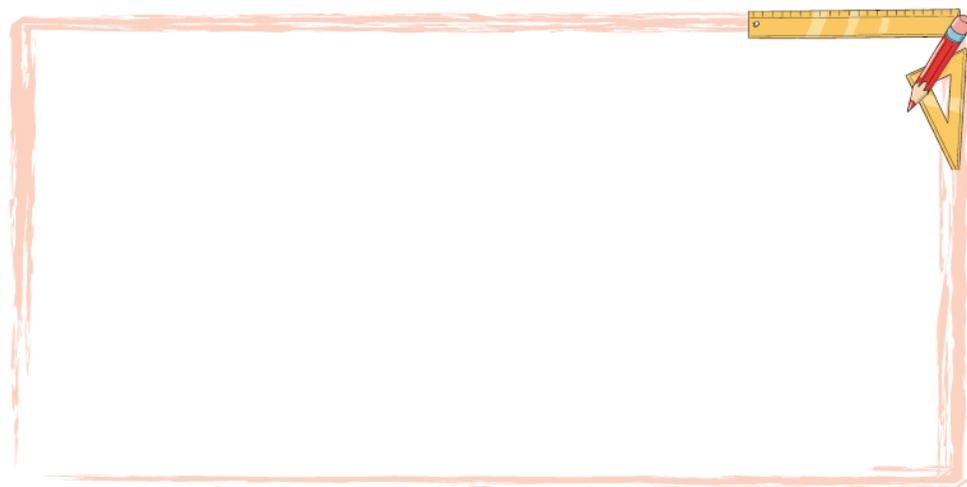
в) 1 метар = 10 дециметара

г) 1 m = 1 000 mm

д) 1 km = 1 000 m

ђ) 1 метар = 100 центиметара

2. Нацртај дужи дужине: 3 cm, 1 dm, 40 mm и 55 mm.

3. У упиши одговарајући знак >, < или =.

7 cm 77 mm

1 m 1 000 mm

502 cm 5 m

79 dm 8 m

2 m 205 cm

1 km 999 m 10 dm

29 cm 299 mm

81 dm 8 m

9 dm 89 cm

4. Напиши у милиметрима.

7 cm = _____ mm

8 dm 6 mm = _____ mm

3 dm = _____ mm

5 dm 9 cm = _____ mm

Мерење дужи

55

5. Изрази у назначеним јединицама мере.

$$985 \text{ mm} = \text{ ___ } \text{ dm } \text{ ___ } \text{ cm } \text{ ___ } \text{ mm}$$

$$400 \text{ mm} = \text{ ___ } \text{ dm } \text{ ___ } \text{ cm } \text{ ___ } \text{ mm}$$

$$706 \text{ mm} = \text{ ___ } \text{ dm } \text{ ___ } \text{ cm } \text{ ___ } \text{ mm}$$

$$31 \text{ mm} = \text{ ___ } \text{ cm } \text{ ___ } \text{ mm}$$

6. Павле је висок 136 cm. Изрази његову висину у метрима, дециметрима и сантиметрима.

7. Колика је удаљеност од Београда до Суботице? Прочитај са слике и израчунај.

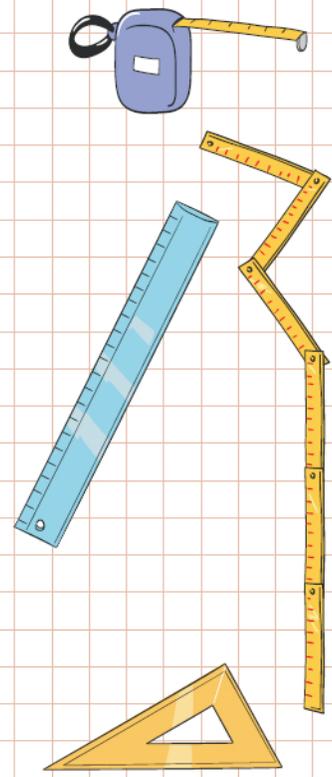

8. Један камион је кренуо из Новог Сада за Ниш. После 150 km возач је стао да се одмори. Колико још километара треба да пређе ако се зна да је растојање између Новог Сада и Ниша 310 km.

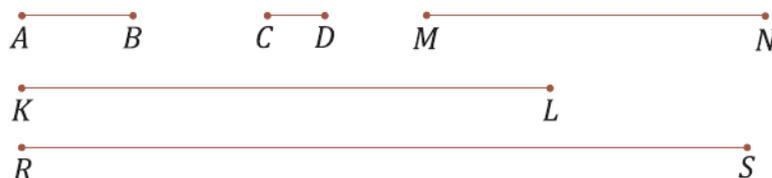
9. Олгина кућа је удаљена од школе 458 m, а од библиотеке 1 km. Колико је библиотека више удаљена од Олгине куће него школа?

1 km = 1 000 m
1 m = 10 dm
1 cm = 10 mm
1 m = 100 cm
1 m = 1 000 mm

Мерење дужи

10. Измери дужине датих дужи и запиши их у табелу.

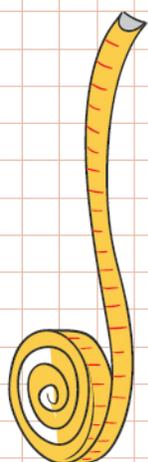

Дуж	cm	mm
<i>AB</i>		
<i>CD</i>		
<i>MN</i>		
<i>KL</i>		
<i>RS</i>		

а) Колико пута је дужина дужи *MN* већа од дужине дужи *AB*?

б) За колико је дужина дужи *CD* мања од дужине дужи *AB*?

11. Збир три дужи је 10 cm 5 mm. Збир прве и друге дужи је 7 cm, друге и треће је 6 cm 5 mm. Колика је дужина сваке дужи? Нацртај их.

Мерење масе

56

1. Које јединице за мерење масе знаш?

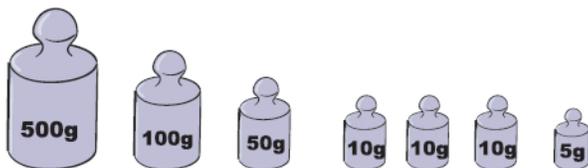
2. Један килограм има _____ грама.

3. Деда је из продавнице донео 3 kg воћа, 2 kg поврћа и 1 kg хлеба.
Колико је укупно килограма хране деда донео?

Деда је донео _____ килограма хране.

4. Напиши како би помоћу ваге и датих тегова измерио:

а) 555 g кекса _____

б) 175 g кафе _____

в) 15 g бибера _____

1 kg = 1 000 g

1 t = 1 000 kg

105

Мерење масе

$$1 \text{ kg} = 1\,000 \text{ g}$$

$$1 \text{ t} = 1\,000 \text{ kg}$$

5. Једна тона има _____ килограма.

6. Бака прави унуцима колач за који јој је потребан 1 kg кекса. Колико јој је још кекса потребно ако има 755 g?

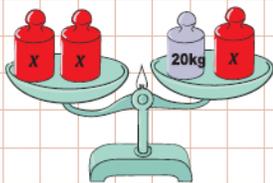
Одговор: _____

7. За зидање куће потребна је 1 t песка. Довезли су 784 kg. Колико песка још треба да доведу?

Одговор: _____

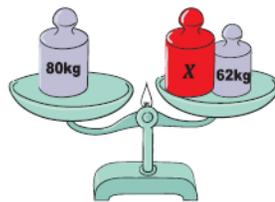
8. На једном тасу ваге је тегла са медом, а на другом тег од 1 kg. Вага је у стању равнотеже. Колика је маса меда ако је маса тегле 300 g?

Одговор: _____

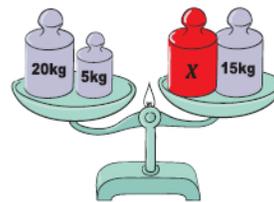

$$x = \underline{\hspace{2cm}}$$

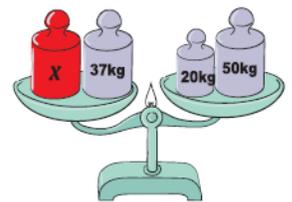
9.

$$x = \underline{\hspace{2cm}} \text{ kg}$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}} \text{ kg}$$

$$x = \underline{\hspace{2cm}} \text{ kg}$$

Мерење запремине

57

1. Напиши у милилитрима.

$8 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ ml}$

$4 \text{ dl } 9 \text{ ml} = \underline{\quad} \text{ ml}$

$8 \text{ dl} = \underline{\quad} \text{ ml}$

$6 \text{ dl } 4 \text{ ml} = \underline{\quad} \text{ ml}$

$9 \text{ dl } 2 \text{ ml} = \underline{\quad} \text{ ml}$

$3 \text{ cl } 7 \text{ ml} = \underline{\quad} \text{ ml}$

2. Изрази у назначеним јединицама мере.

$895 \text{ ml} = \underline{\quad} \text{ dl } \underline{\quad} \text{ cl } \underline{\quad} \text{ ml}$

$590 \text{ ml} = \underline{\quad} \text{ dl } \underline{\quad} \text{ cl } \underline{\quad} \text{ ml}$

$301 \text{ ml} = \underline{\quad} \text{ dl } \underline{\quad} \text{ cl } \underline{\quad} \text{ ml}$

$42 \text{ ml} = \underline{\quad} \text{ cl } \underline{\quad} \text{ ml}$

Основна мера за мерење течности је 1 литар. Ознака за литар је ℓ .

3. Изрази у назначеним јединицама мере.

$689 \ell = \underline{\quad} \text{ hl } \underline{\quad} \ell$

$502 \ell = \underline{\quad} \text{ hl } \underline{\quad} \ell$

$100 \ell = \underline{\quad} \text{ hl } \underline{\quad} \ell$

4. У упиши одговарајући знак $>$, $<$ или $=$.

$9 \text{ cl} \circlearrowleft 99 \text{ ml}$

$1 \ell \circlearrowleft 1000 \text{ ml}$

$502 \text{ cl} \circlearrowleft 5 \ell$

$99 \text{ dl} \circlearrowleft 10 \ell$

$7 \ell \circlearrowleft 705 \text{ cl}$

$1 \text{ hl} \circlearrowleft 99 \ell 10 \text{ dl}$

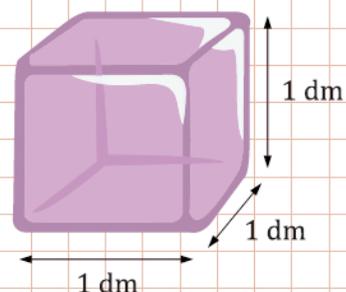
$89 \text{ cl} \circlearrowleft 899 \text{ ml}$

$4 \text{ dl} \circlearrowleft 39 \text{ cl}$

$9 \text{ dl} \circlearrowleft 1 \ell$

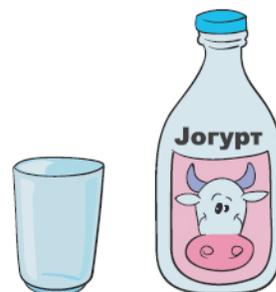
5. На једној фарми су у канту запремине 1 hl сипали 76 ℓ млека. Колико литара млека је још потребно да канта буде пуна?

Одговор: _____

Мерење запремине

6. Јован је отворио паковање јогурта запремине 1 ℓ. Сипао је јогурт себи и сестри у шоље запремине 2 dl. Колико dl јогурта је остало у боци?

Одговор: _____

7. Докторка је отворила флашицу сирупа на којој је означена запремина 30 cl. Дала је пацијенту да попије 15 ml лека. Колика је запремина сирупа који је остао у флашици?

Колико још пацијената може да добије исту дозу лека?

8. Апотекар је направио 1 ℓ 20 cl сирупа за кашаљ. Сипао га је у 6 једнаких флашица. Колико таквих флашица му је потребно за 8 dl сирупа?

Одговор: _____

9. У два бурета је било 60 ℓ воде. Када су из другог одсули 12 ℓ воде, онда је у оба бурета остала иста количина воде. Колико литара воде је било у сваком бурету на почетку?

Одговор: _____

$$1 \text{ hl} = 100 \text{ ℓ}$$

$$1 \text{ ℓ} = 10 \text{ dl}$$

$$1 \text{ ℓ} = 100 \text{ cl}$$

$$1 \text{ ℓ} = 1\,000 \text{ ml}$$

$$1 \text{ dl} = 10 \text{ cl} = 100 \text{ ml}$$

$$1 \text{ cl} = 10 \text{ ml}$$

Мерење времена

58

2021

Јануар	Фебруар	Март	Април
Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
Мај	Јун	Јул	Август
Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
Септембар	Октобар	Новембар	Децембар
Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	Н П У С Ч П С 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

1 век = 100 година
1 година = 12 месеци
1 дан = 24 часа
1 час = 60 минута
1 деценија = 10 година
1 минут = 60 секунди

1. Колико месеци има једна година?

2. У којем месецу је твој рођендан? _____
Колико тај месец има дана? _____
3. Жељка је рођена 29 фебруара. Да ли она може сваке године да слави рођендан? _____. Објасни.

4. Ако летњи распуст почиње 17. јуна и завршава се 31. августа колико дана траје?

5. У јануару је 12 дана падао снег, а остали дани су били без падавина. Колико дана је било без падавина?

Мерење времена

Један век има
100 година.

6. Филм је почео у 14 часова и трајао је 1 час и 45 минута. У колико сати се завршио тај филм?

7. Изрази у часовима:

један дан _____

два дана _____

седам дана _____

8. Изрази у секундама:

један минут _____

пет минута _____

пола минута _____

десет минута _____

9. Колико времена је прошло од почетка дана ако је сада:

3 часа ноћу _____

8 часова ујутру _____

7 часова по подне _____

10. Изрази у годинама:

једну деценију _____

шест векова _____

пола века _____

девет деценија _____

11. Жарко има 9 година и 4 месеца.

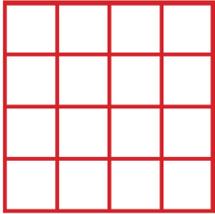
а) Колико ће имати година за 8 месеци?

б) Колико ће бити стар Жарко за 20 месеци?

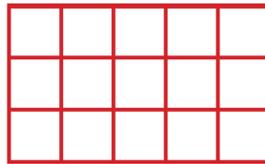
Мерење површине фигура задатом мером

59

1. Са колико оваквих квадрата се могу прекрити фигуре на слици?

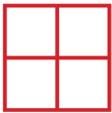

Одговор: _____

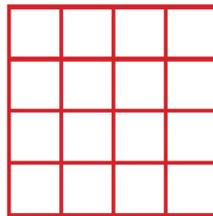

Одговор: _____

2. Са колико оваквих фигура се могу прекрити квадрати на слици?

Одговор: _____

Одговор: _____

3. На квадратној мрежи нацртај правоугаонике који се могу прекрити са:

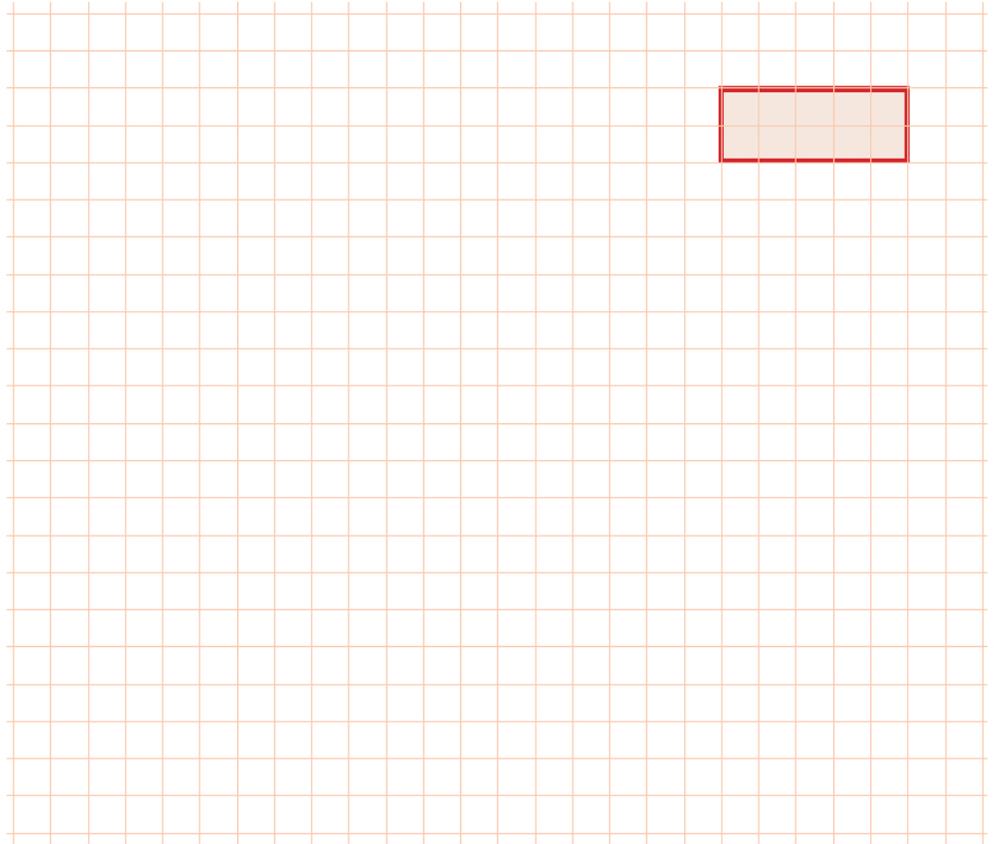
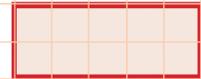
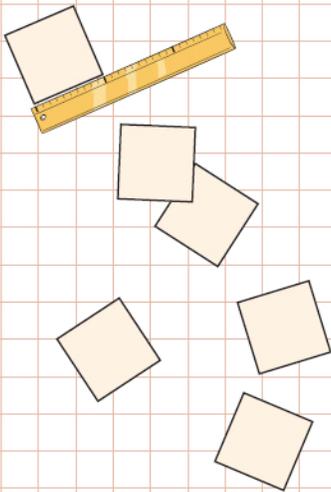
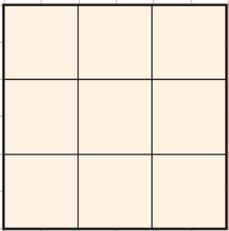
а) 4; б) 6

оваквих троуглова

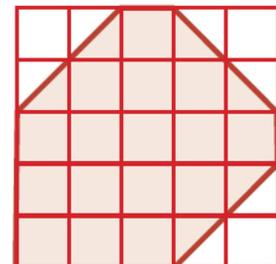
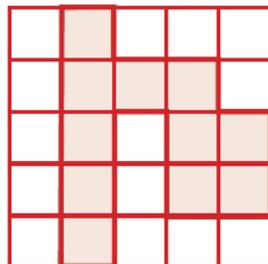

Мерење површине фигура задатом мером

4. Нацртана је фигура површине 10 квадрата. Нацртај још две фигу-
ре исте површине и један правоугаоник два пута веће површине.

5. Са колико оваквих квадрата се могу прекрити обојене фигу-
ре?

Одговор: _____

Одговор: _____

Провери себе

60

Поред тачне реченице упиши слово Т.
Поред нетачне реченице упиши слово Н.

- 1 m = 10 cm _____
- 1 kg = 1 000 g _____
- 1 l = 10 dl _____
- 1 t = 100 kg _____
- 1 век = 100 година _____

И Т ? Н

Заокружи слово испред тачног одговора.

6. Аутобус из Суботице за Ниш креће у 21 час и 30 минута. У колико сати стиже у Ниш ако путује 6 сати и 20 минута?
- а) 3 сата 10 минута б) 3 сата 20 минута
в) 3 сата 30 минута г) 3 сата 50 минута

7. Три друга су записала своје висине.

Име	Висина
Милош	1m 5cm
Урош	104 cm
Лазар	10 dm 6cm

Који редослед је тачан ако су дечаци стали редом од највишег ка најнижем?

- а) Милош, Лазар, Урош
б) Урош, Милош, Лазар
в) Лазар, Милош, Урош
г) Лазар, Урош, Милош
8. Три паковања прашка за пециво теже 120 g. Колико грама тежи 5 таквих паковања?
а) 40 g б) 125 g в) 160 g г) 200 g
9. У једној посластичарници од 5 лимунова направе 2 литра лимунаде. Колико лимунова је потребно за 12 литара лимунаде?
а) 12 б) 15 в) 20 г) 30

П а б в г

Провери себе

10. Вишња је за време распуста 27 дана била код баке, а то је:

- а) 4 седмице
- б) 3 седмице и 6 дана
- в) 2 седмице и 7 дана
- г) 2 седмице

Израчунај.

11. У упиши знак $>$, $<$ или $=$.

$$1 \text{ m } \bigcirc 7 \text{ dm} + 3 \text{ dm}$$

$$9 \text{ cm} + 80 \text{ cm } \bigcirc 100 \text{ cm} - 19 \text{ cm}$$

$$10 \text{ cm} - 28 \text{ mm } \bigcirc 1 \text{ dm} - 38 \text{ mm}$$

12. Упиши бројеве који недостају.

$$1 \text{ kg} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ g} \qquad 7 \ell = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dl}$$

$$809 \text{ ml} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dl } \underline{\hspace{2cm}} \text{ ml} \qquad 796 \text{ cl} = \underline{\hspace{2cm}} \ell \underline{\hspace{2cm}} \text{ dl } \underline{\hspace{2cm}} \text{ cl}$$

$$1 \text{ 000 kg} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ t}$$

13. Допуни реченице.

3 сата = _____ минута.

Месец октобар има _____ дан.

Преступна година има _____ дана.

Месец септембар има _____ дана.

7 векова = _____ година.

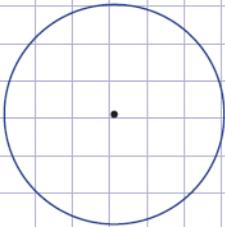
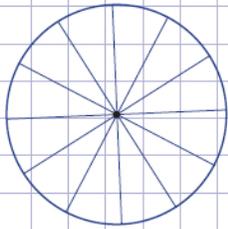
5 дана = _____ сати.

4 минута = _____ секунди.

КРУГ И КРУЖНИЦА

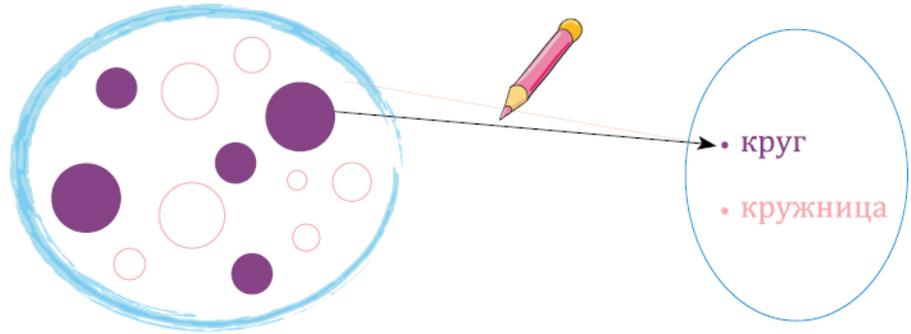

Круг и кружница

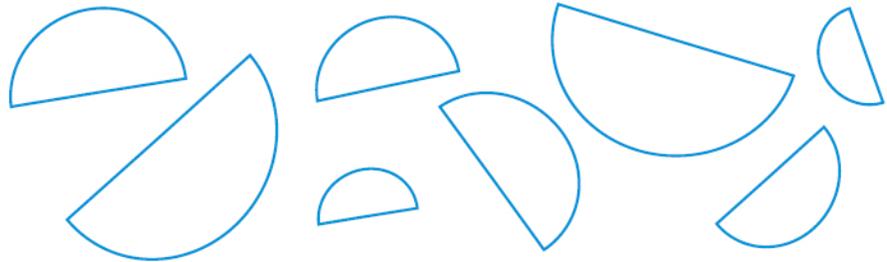

Фигура која се састоји од кружнице и њене унутрашње области назива се круг.

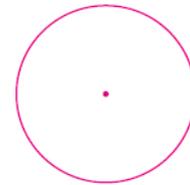
1. Повежи фигуре са одговарајућим називом.

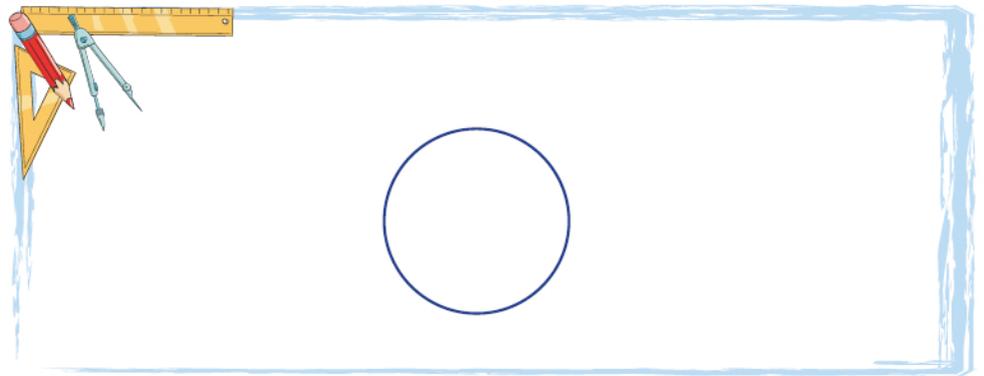
2. На слици су приказани делови кругова. Да ли од њих можеш да спојиш кругове? Повежи линијом одговарајуће.

3. Црвена линија је

4. Обој унутрашњост круга жутом бојом. На кружници обележи тачку *A*. У унутрашњој области круга означи тачке *M* и *C*. Ван круга означи тачке *K*, *T* и *B*.

Цртање круга и кружнице

62

1. Дуж која спаја центар круга и било коју тачку кружнице назива се _____ круга (кружнице).

2. Сви полупречници круга (кружнице) су _____.

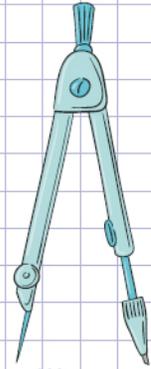
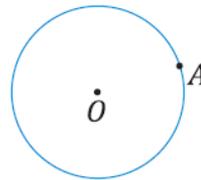
3. На датом кругу споји тачке O и A .

Дуж OA је _____ круга.

Нацртај још један полупречник.

Колико има полупречника у једном кругу:

а) један; б) два; в) безброј.

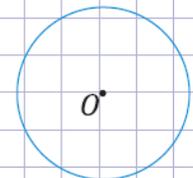
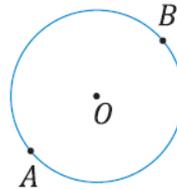

Шестар

4. Повежи лењиром тачке A и B .

Дуж која спаја две тачке кружнице и садржи центар круга назива се _____ круга (кружнице).

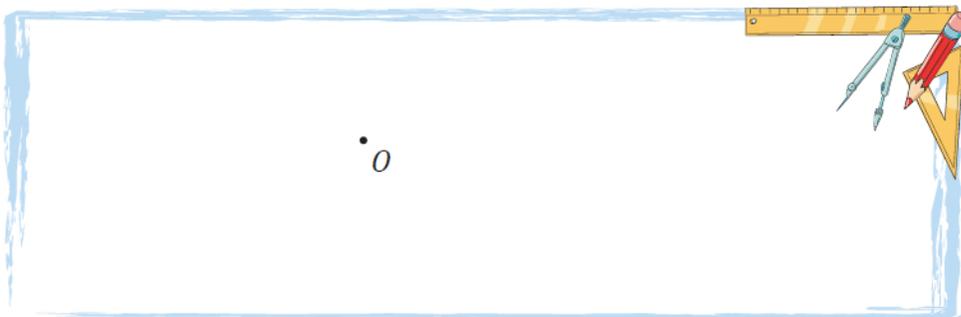
Пречник круга дели круг на два _____ дела.

5. Да би нацртао круг, треба да му одредиш _____ и да знаш његов _____.

6. Све тачке кружнице су подједнако удаљене од _____

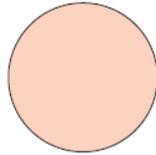
7. Нацртај два круга полупречника 2 cm, односно 25 mm чији је центар тачка O .

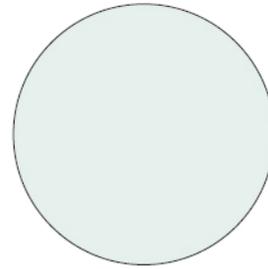

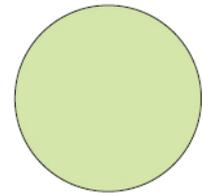
Тачка O је центар круга (кружнице).

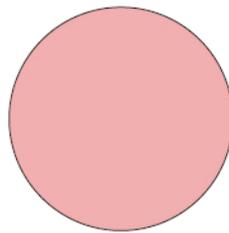
Цртање круга и кружнице

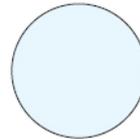
8. Измери дужину полупречника сваког круга и запиши је испод круга.

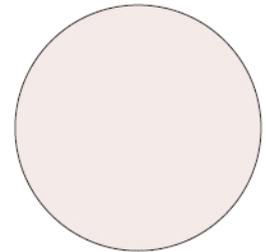

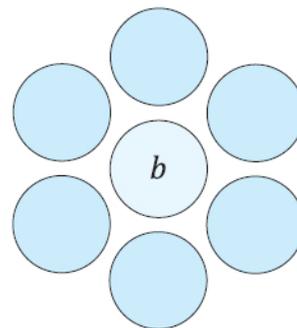
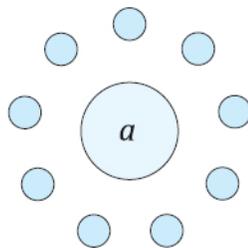

9. Који круг је већи - a или b ? Провери помоћу лењира и обој га црвеном бојом.

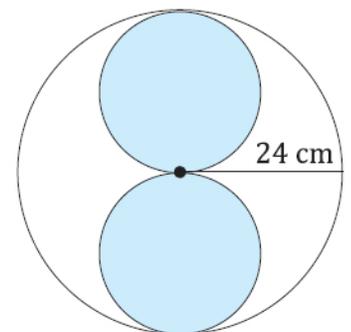

10. Пречник великог круга је _____

Полупречник великог круга је _____

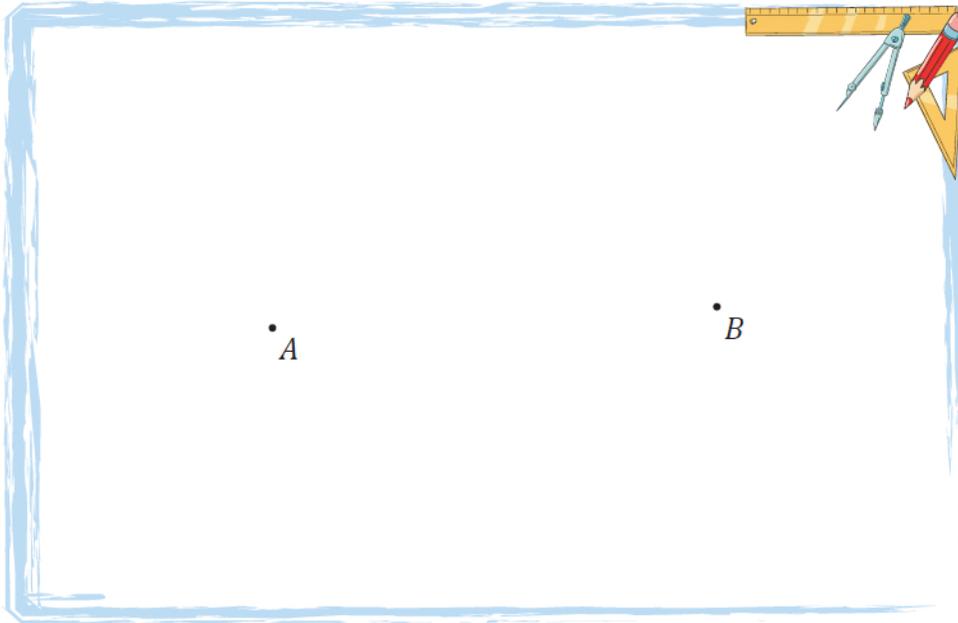
Пречник малог круга је _____

Полупречник малог круга је _____

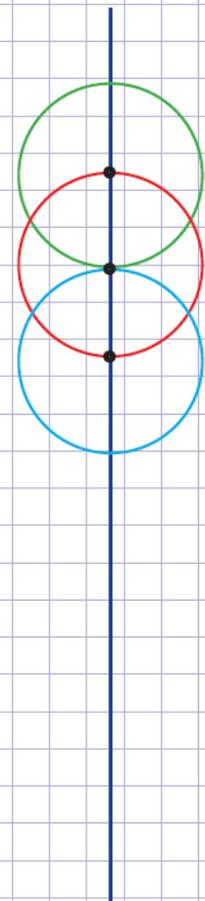

Цртање круга и кружнице

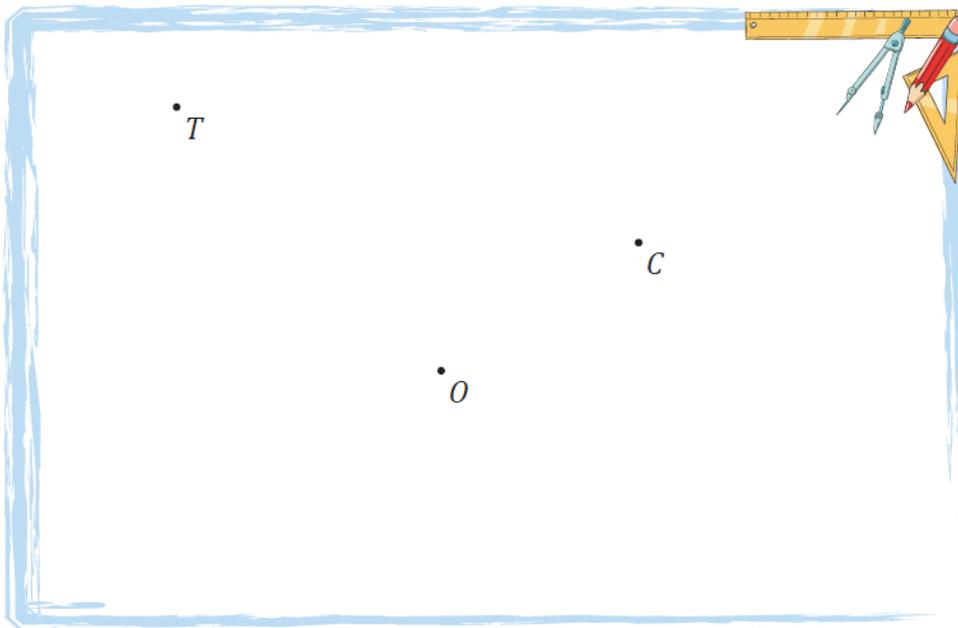
11. Нацртај кругове чији су центри дате тачке A и B и полупречници су им 3 cm, односно 25 mm.

Продужи цртање кружница.

12. Нацртај круг чији је центар тачка O , тачка T је ван круга, а тачка C је у кругу.

Провери себе

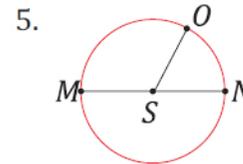
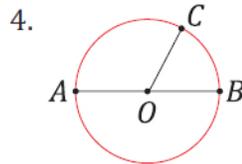
И Т ? Н

Поред тачне реченице упиши слово Т.
Поред нетачне реченице упиши слово Н.

- Све тачке кружнице су подједнако удаљене од центра кружнице. _____
- Полупречник је дуж која спаја центар кружнице и било коју тачку кружнице. _____
- Пречник круга не садржи центар круга. _____

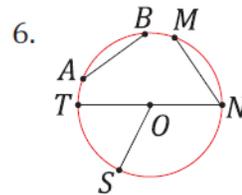
П а б в г

Заокружи слово испред тачног одговора.

Пречник круга је дуж
а) OA б) OB в) OC г) AB

Центар круга је :
а) Тачка M б) Тачка S
ц) Тачка N д) Тачка O

Која од дужи је полупречник круга?
а) AB б) MN в) TN г) OS

III

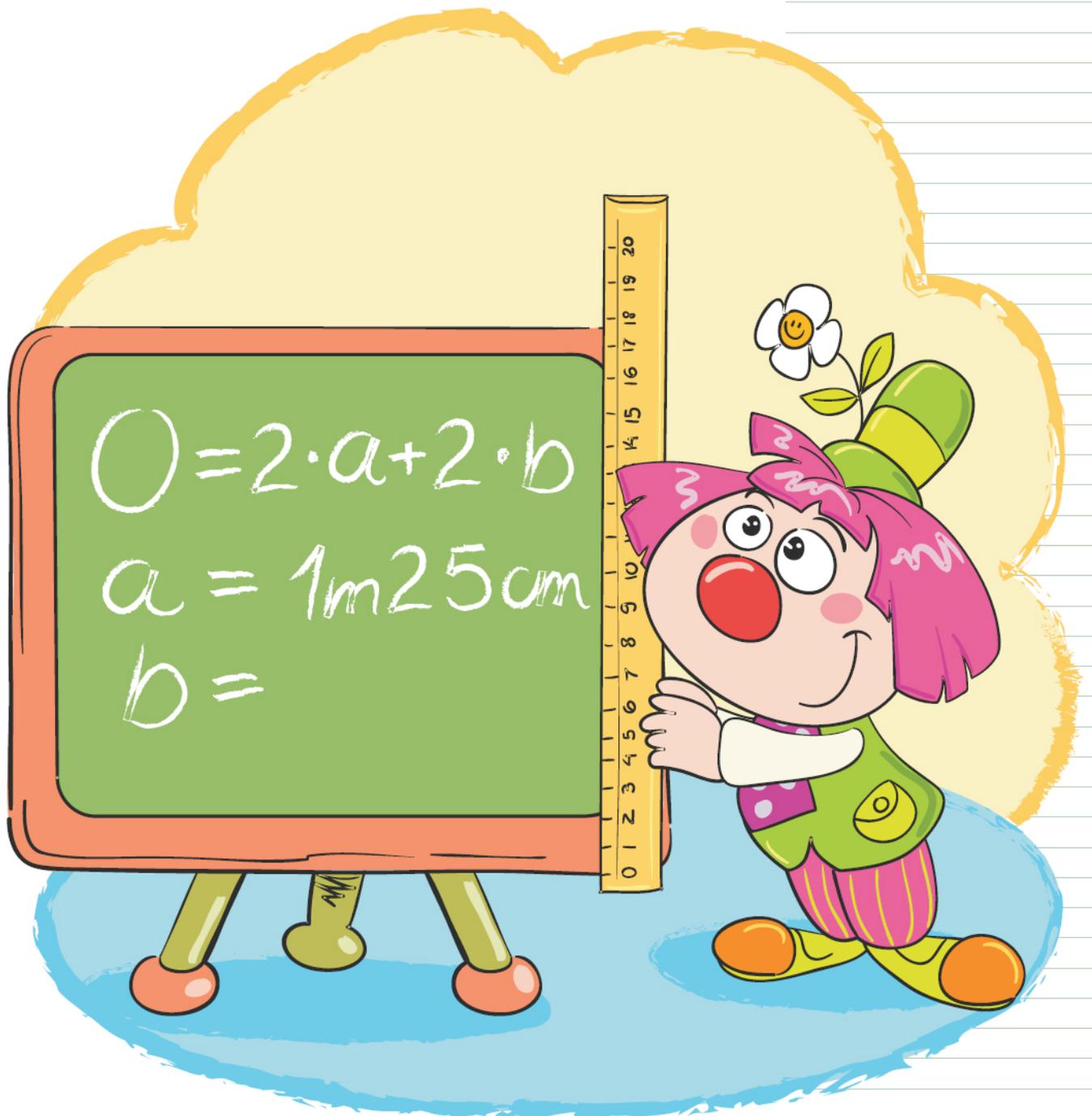
7. Нацртај круг са центром у тачки M полупречника 3 см.

. M

8. Нацртај круг са центром у тачки K пречника 4 см.

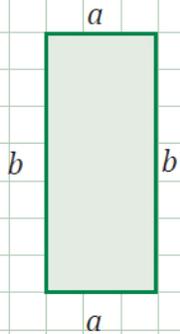
. K

ТРОУГАО И ЧЕТВОРОУГАО

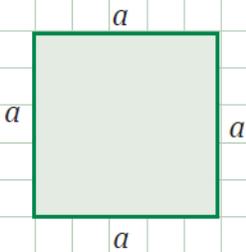

Четвороугао

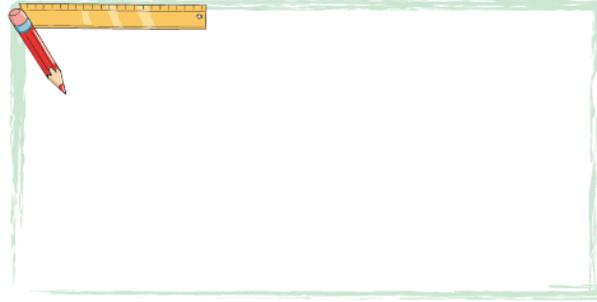
Четвороугао који има сва четири права угла назива се **правоугаоник**.

Правоугаоник који има све странице једнаке назива се **квадрат**.

1. Лењиром нацртај један четвороугао.
Обележи му темена словима M, N, K и L .

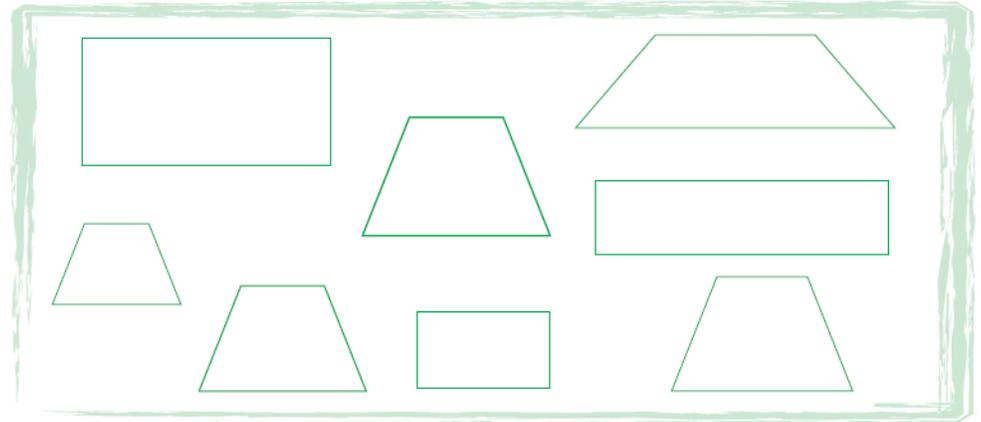
Странице четвороугла $MNKL$ су:

Углови четвороугла $MNKL$ су:

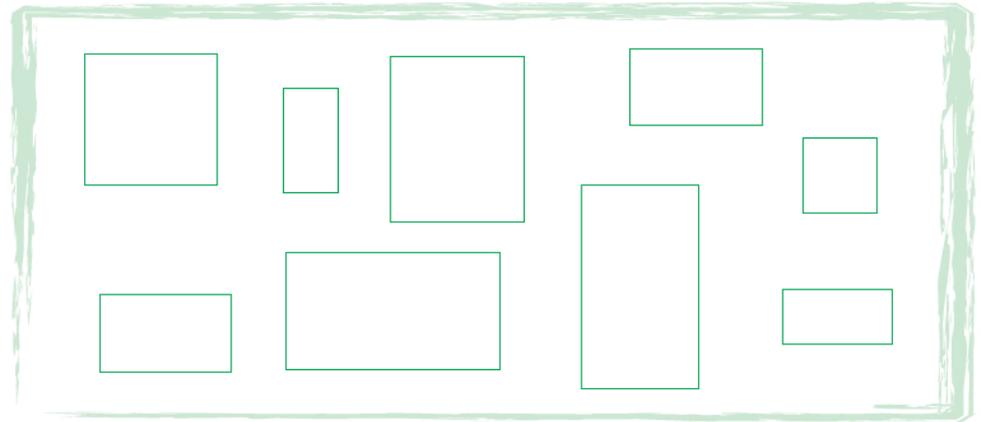
Лењиром измери и запиши дужине страница.

$MN =$ _____, $NK =$ _____, $KL =$ _____, $LM =$ _____.

2. У скупу четвороуглова обој правоугаонике.

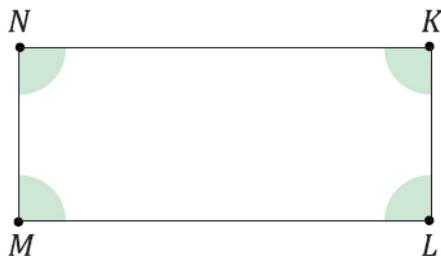
3. У скупу правоугаоника обој квадрате.

Правоугаоник и квадрат

65

1. Дат је правоугаоник $MNKL$.

Запиши све парове суседних страница:

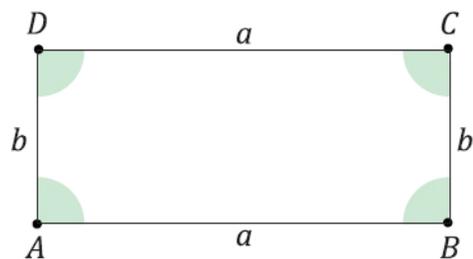
Запиши све парове несуседних (наспрамних) страница:

Измери лењиром дужине страница MN и NK и

запиши њихове дужине: $MN =$ _____, $NK =$ _____.

Да ли треба да мериш и дужине страница KL и LM ? _____. Објасни.

2. Заокружи тачна тврђења:

а) $a = b$

б) $a \neq b$

в) $AB = BC$

г) $CD = b$

д) $AB = CD$

3. Правоугаоник чије су све четири странице једнаке зове се _____.

4. Обележи темена и странице датог квадрата.

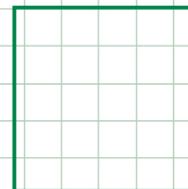
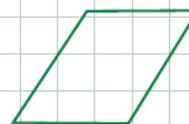
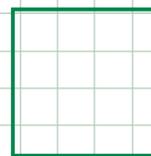
Да ли је потребно да мериш све четири странице квадрата? _____. Зашто?

Измери и запиши дужину странице a :

$a =$ _____.

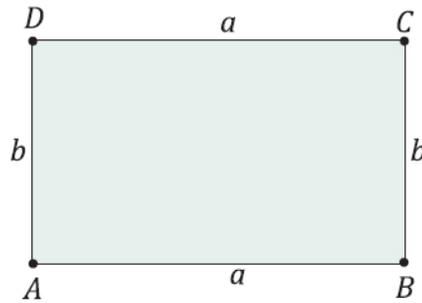

Обој фигуру која не припада датом скупу.

И ти овако нацртај правоугаоник.

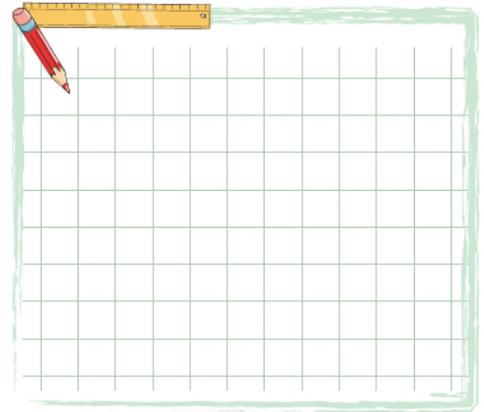
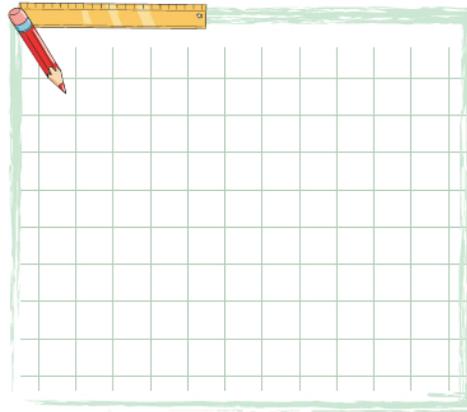

$AB = 5 \text{ cm}$ и $BC = 3 \text{ cm}$

1. Нацртај квадрат чија је страница:

а) 5 cm

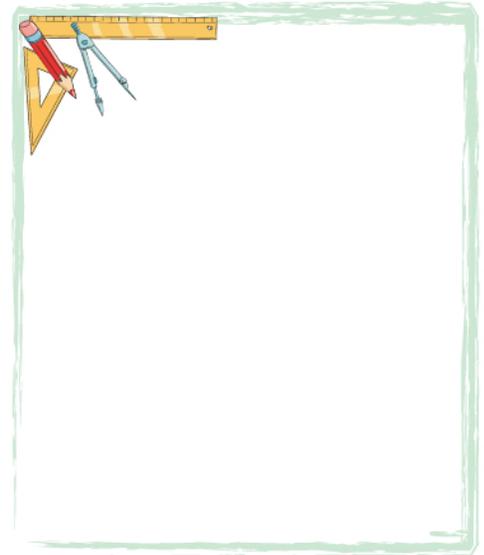
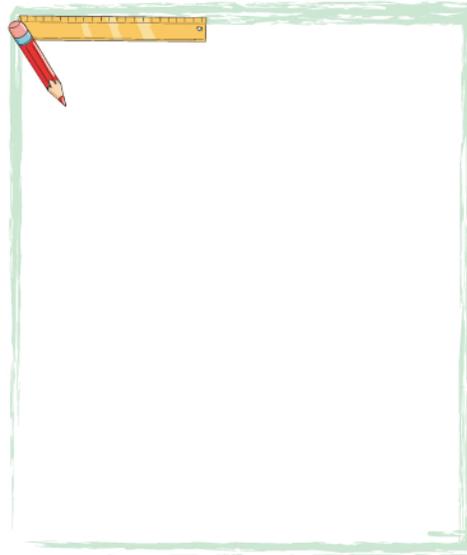
б) 35 mm.

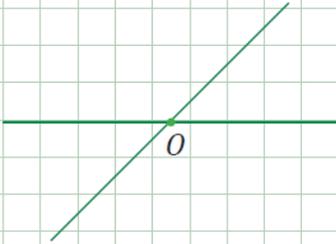
2. Нацртај правоугаоник чија је дужа страница 4 cm а краћа 35 mm:

а) без шестара,

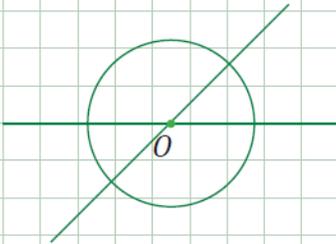
б) помоћу шестара.

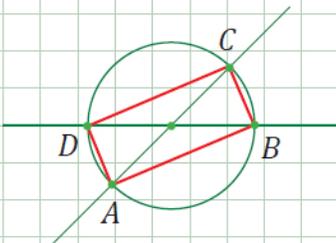
1.

2.

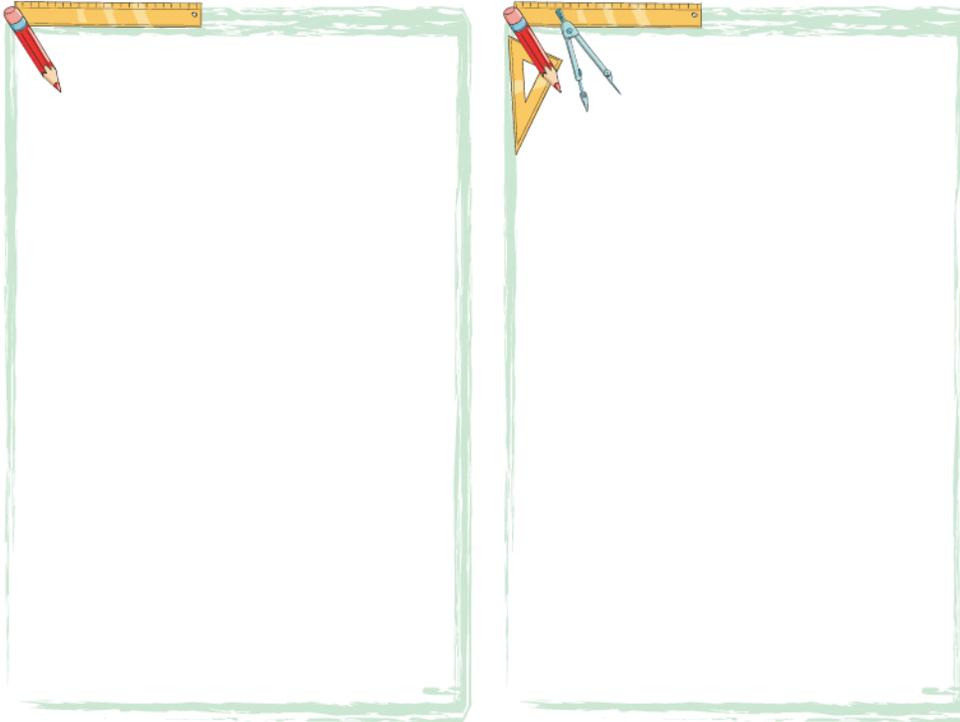
3.

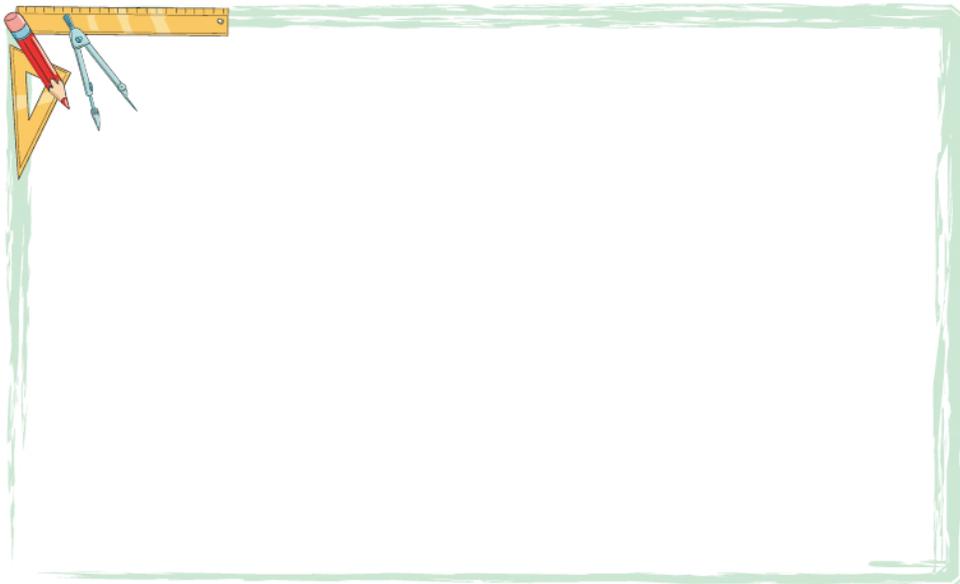
Цртање правоугаоника и квадрата

66

1. Нацртај правоугаоник чија је дужа страница 45 mm а краћа 30 mm.
а) без шестара, б) помоћу шестара.

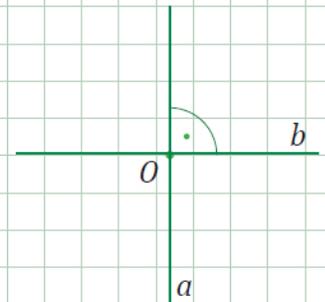

2. Нацртај квадрат странице $a = 4$ cm и правоугаоник чија је дужа страница једнака страници квадрата, а краћа је два пута мања.

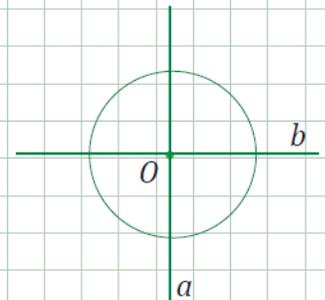

И ти овако нацртај квадрат.

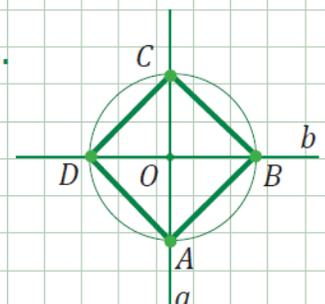
1.

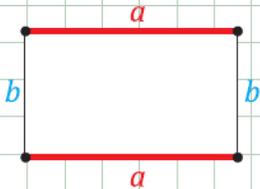
2.

3.

Обим правоугаоника

$$O = 2 \cdot a + 2 \cdot b$$

$$O = 2 \cdot (a + b)$$

Обим правоугаоника једнак је збиру дужина свих страница правоугаоника:
 $O = 2 \cdot a + 2 \cdot b$

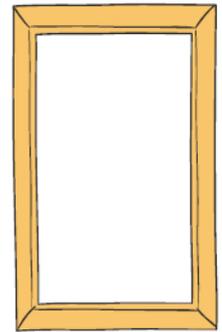
$$O = 2 \cdot (a + b)$$

1. Странице правоугаоника су $a = 9$ cm и $b = 5$ cm. Израчунај његов обим.

2. Колико је потребно метара жице да се огради башта дужине 10 m, а ширине 7 m: а) једним редом жице; б) са 4 реда жице?

3. Странице правоугаоника су $a = 11$ cm и $b = 15$ cm. Колики је обим тог правоугаоника?

4. Сliku дужине 5 dm и ширине 8 dm треба урaмити. Колике дужине треба да буде украсна лeтвица од које би могао да се направи рам за слику?

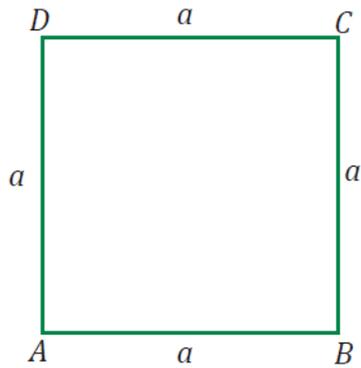
5. Попуни табелу.

a	5 dm	3 dm		1 dm
b	6 dm		8 dm	9 dm
$O = 2 \cdot (a + b)$		14 dm	18 dm	

6. Обим правоугаоника је 28 dm. Колика је ширина, ако је дужина 8 dm?

7. Израчунај обим правоугаоника чија је дужина 12 dm, а ширина 2 пута мања.

Обим квадрата

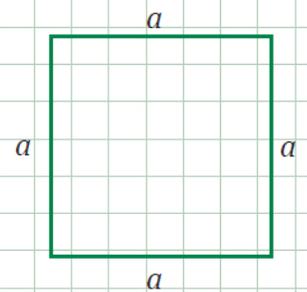

$$O = a + a + a + a$$

$$O = 4 \cdot a$$

Обим квадрата
једнак је збиру
дужина свих
стрица квадрата.
 $O = 4 \cdot a$

$$O = 4 \cdot a$$

1. Израчунај обим квадрата странице $a = 8$ cm.

2. Нацртај квадрат чији је обим $O = 16$ cm.

3. Израчунај обим квадрата чија је страница: $a = 56$ mm.

4. Попуни табелу.

a	2 dm	4 dm		16 cm
$O = 4 \cdot a$			1 m	

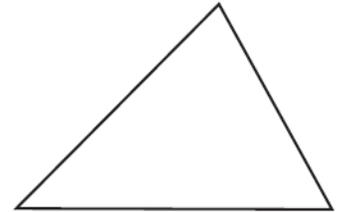
Троугао и цртање троугла

Троугао се црта помоћу шестара и лењира.

1. Обележи темена датог троугла.
Запиши све странице тог троугла.

Измери њихове дужине и запиши их.

2. Нацртај троугао чије су странице дате дужи: a , b и c .

3. Нацртај дужи: $AB = 6$ cm, $BC = 5$ cm и $CA = 5$ cm.

Нацртај троугао чије странице имају дужине као дужи AB , BC и CA .

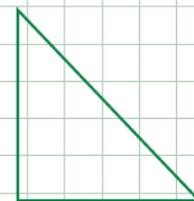
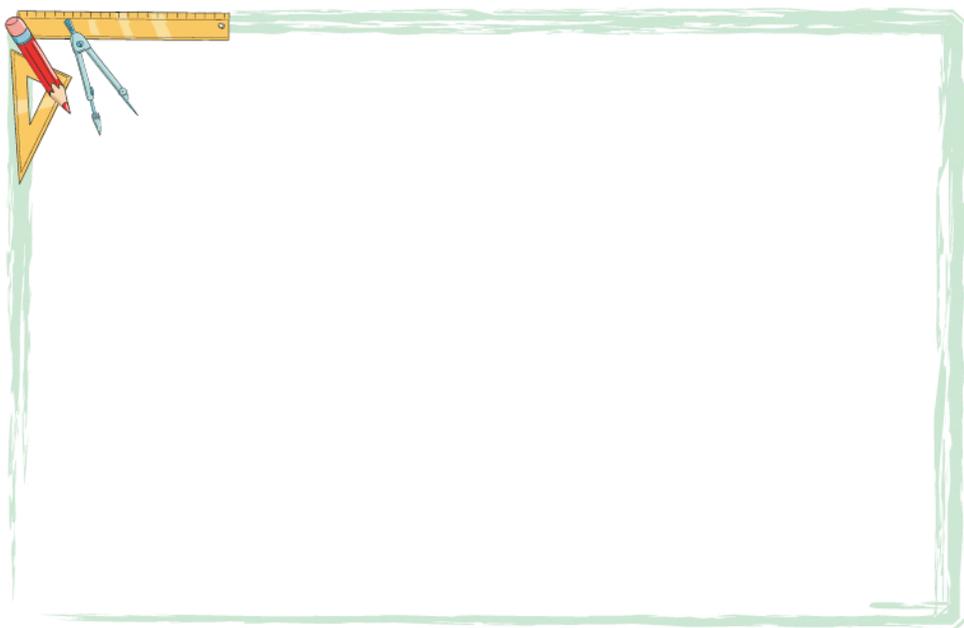

Троугао и цртање троугла

69

4. Нацртај троугао чије су све три странице једнаке датој дужи AB .

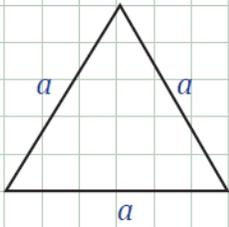
A ————— B

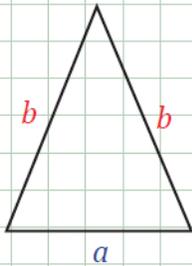
5. Нацртај дуж AB дужине 55 mm. Нацртај троугао чије су две странице једнаке тој дужи, а трећа је за 1 cm краћа.

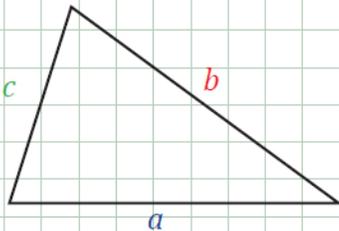
Обим троугла

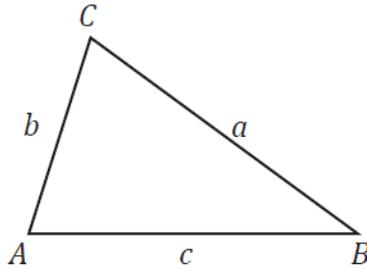
$$O = 3 \cdot a$$

$$O = a + 2 \cdot b$$

$$O = a + b + c$$

$$O = a + b + c$$

Обим троугла је једнак збиру свих страница троугла.

1. Израчунај обим троугла чије су све три странице једнаке 5 dm.

2. Израчунај обим троугла чије је једна страница $a = 4$ dm, а друге две су једнаке по 7 dm.

3. Нацртај и израчунај обим троугла чије су странице $a = 5$ cm, $b = 45$ mm и $c = 6$ cm.

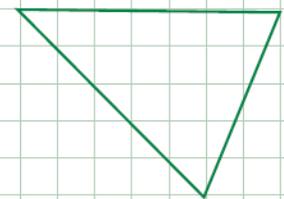
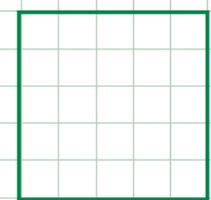
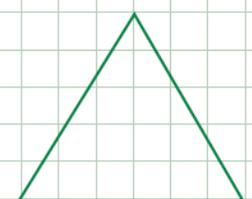
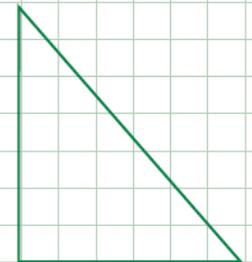
Обим троугла

70

4. Нацртај квадрат странице 4 cm и троугао чије су све три странице по 4 cm. Чији обим је дужи и за колико?

Обој фигуру која не припада датом скупу.

5. Обим једног квадрата је 20 cm. Колики је обим троугла чије су све три странице једнаке страници тог квадрата?

Одговор: _____

6. Обим троугла чије су све три странице једнаке је 27 cm. Да ли је дужина странице тог троугла 1 dm? Објасни.

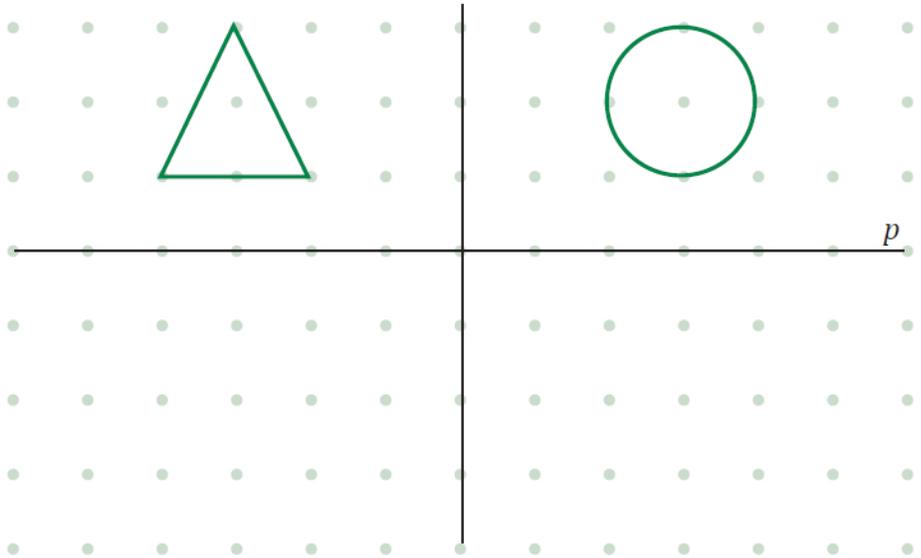
Одговор: _____

7. Чији обим је дужи, троугла чије су све странице по 11 cm или квадрата чије су странице 10 cm? Објасни.

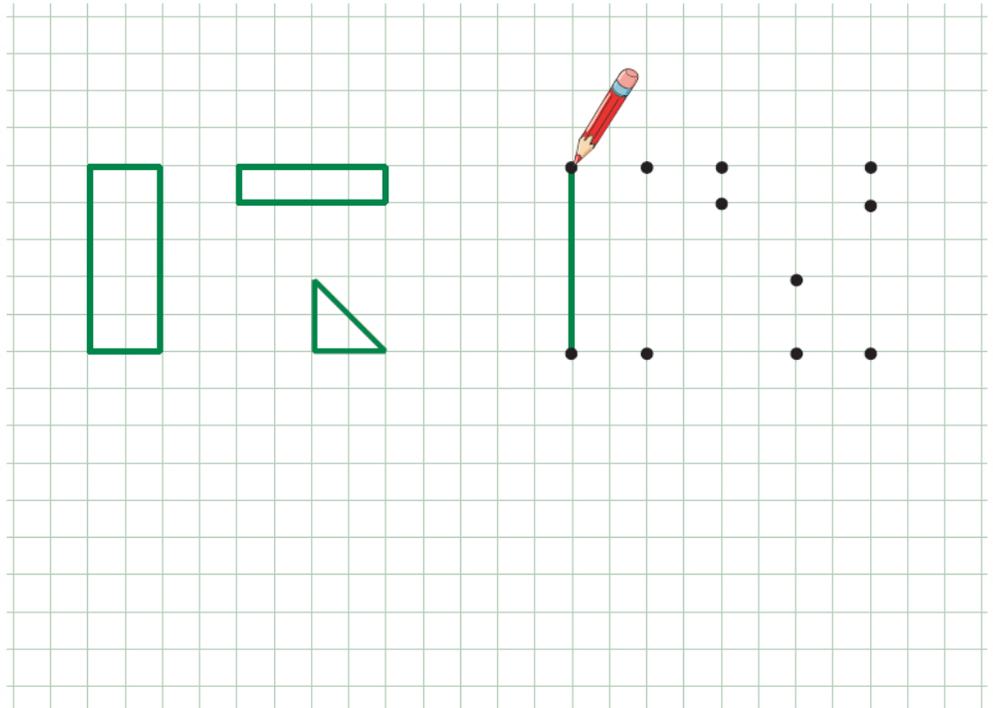
Одговор: _____

Пресликавање геометријских фигура на квадратној или тачкастој мрежи

1. Дате фигуре пресликај симетрично у односу на праву p .

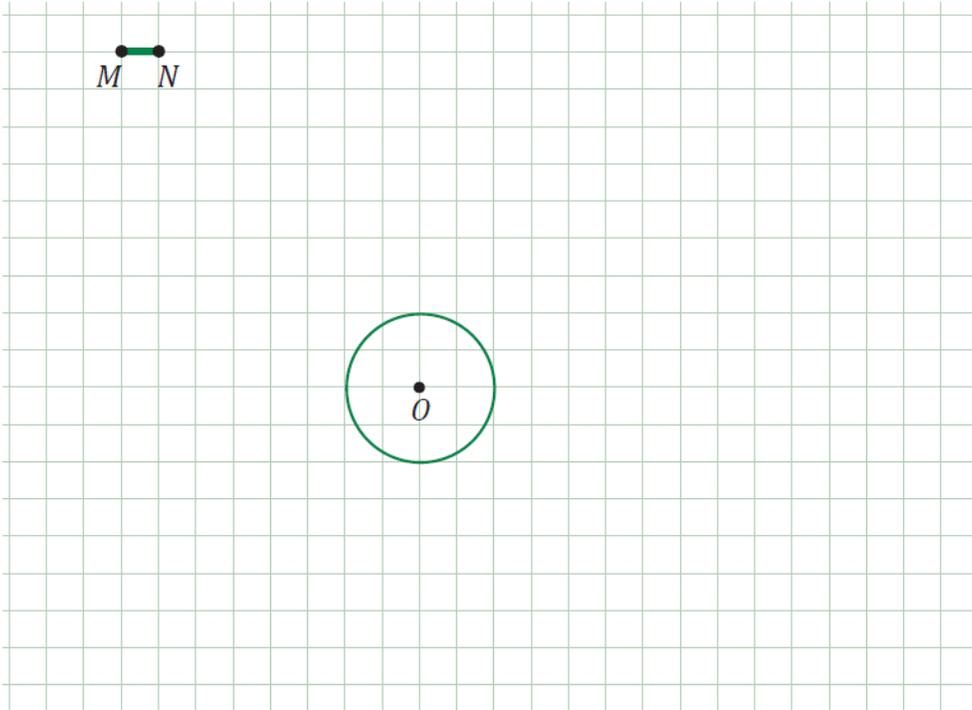
2. Пресликај дате фигуре као што је започето.

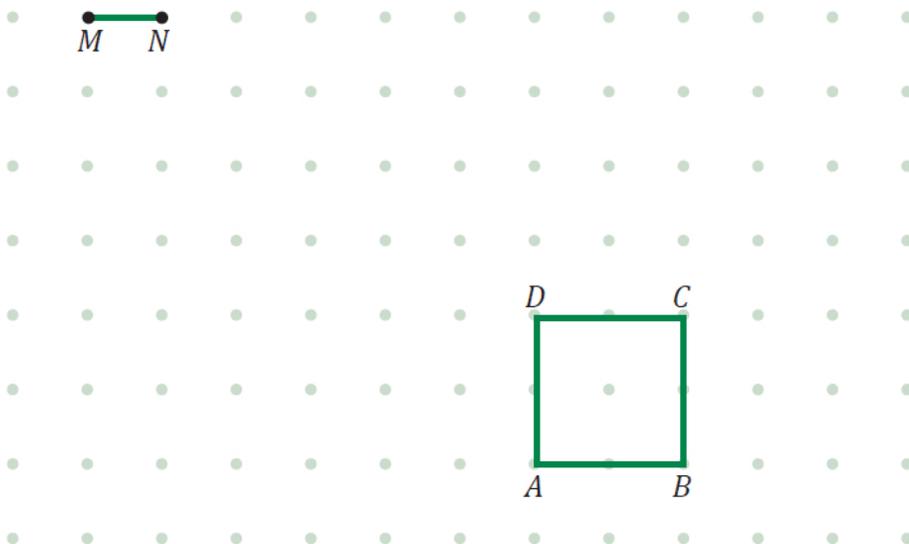
Пресликавање геометријских фигура на квадратној или тачкастој мрежи

71

4. Нацртај 4 круга, тако што ћеш дати круг са центром у O померити за 4 дужине дужи MN улево, 5 удесно, 2 нагоре и 3 надоле.

5. Дати квадрат $ABCD$ помери за 3 дужине дужи MN удесно. Добијени квадрат помери за 4 дужине дужи MN нагоре.

Провери себе

И Т ? Н

Поред тачне реченице упиши слово Т.
Поред нетачне реченице упиши слово Н.

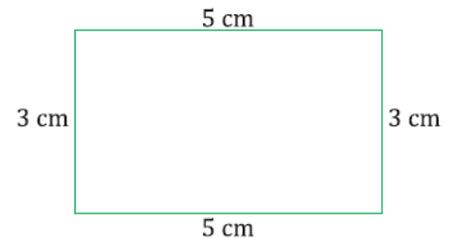
1. Троугао има три темена и четири угла. _____
2. Обим квадрата странице a је $O = 4 \cdot a$. _____
3. Правоугаоник има 4 права угла. _____

И а б в г

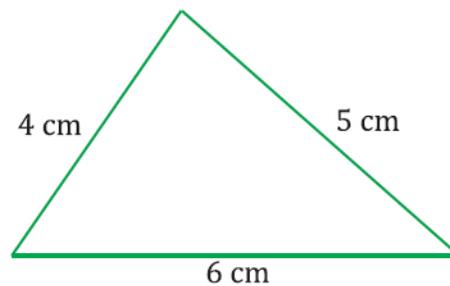
Заокружи слово испред тачног одговора.

4. Обим правоугаоника на слици је

- а) $5 \text{ cm} + 3 \text{ cm}$
- б) $2 \cdot 5 \text{ cm} + 3 \text{ cm}$
- в) $2 \cdot 5 \text{ cm} + 2 \cdot 3 \text{ cm}$
- г) $5 \text{ cm} + 2 \cdot 3 \text{ cm}$

5. Обим троугла на слици је

- а) $2 \cdot 6 \text{ cm} + 5 \text{ cm} + 4 \text{ cm}$
- б) $6 \text{ cm} + 5 \text{ cm} + 4 \text{ cm}$
- в) $2 \cdot 6 \text{ cm} + 2 \cdot 5 \text{ cm} + 4 \text{ cm}$
- г) $2 \cdot 6 \text{ cm} + 2 \cdot 5 \text{ cm} + 2 \cdot 4 \text{ cm}$

Провери себе

72

6. Обим квадрата је 16 cm. Којим изразом рачунаш колика је његова страница?

- а) $16 \text{ cm} : 4$ б) $16 \text{ cm} - 4$ в) $16 \text{ cm} + 4$ г) $16 \text{ cm} \cdot 4$

Нацртај га.

Нацртај једнакостранични троугао чија је страница једнака страници квадрата који си нацртао.

Израчунај.

7. Квадрат и правоугаоник имају исте обиме. Странице правоугаоника су 10 cm и 2 cm. Израчунај страницу квадрата и нацртај и правоугаоник и квадрат.

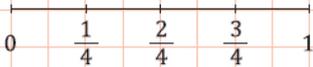
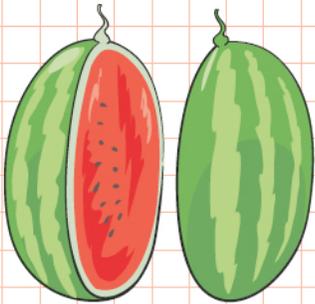
8. Обим троугла је 13 cm. Две странице су 4 cm и 5 cm. Израчунај трећу страницу и нацртај троугао.

РАЗЛОМЦИ

Писање и читање разломака

1. Допуни следеће реченице.

Једно цело има ___ половине.

Запиши цифрама једна половина: _____.

Једно цело има _____ четвртина.

Запиши цифрама једна четвртина: _____.

Једно цело има _____ осмина.

Запиши цифрама једна осмина: _____

Једно цело има _____ седмина.

Запиши цифрама једна седмина: _____

2. Запиши речима како се читају разломци:

$\frac{3}{4}$ _____

$\frac{2}{5}$ _____

$\frac{2}{3}$ _____

$\frac{1}{2}$ _____

$\frac{4}{9}$ _____

$\frac{3}{10}$ _____

$\frac{1}{8}$ _____

Писање и читање разломака

73

3. Израчунај:

$$\frac{1}{6} \text{ од } 120 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}};$$

$$3 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}} \text{ од } 9;$$

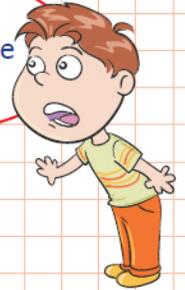
$$\frac{2}{7} \text{ од } 350 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}};$$

$$5 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}} \text{ од } 30;$$

$$\frac{6}{10} \text{ од } 140 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}};$$

$$9 \text{ је } \underline{\hspace{2cm}} \text{ од } 72.$$

Број испод
црте назива се
именилац.

4. Испод сваке слике напиши речима и цифрама који део фигуре је обојен.

$$\frac{1}{2}$$

једна половина _____

Број изнад црте
назива се бројилац.

5. Упиши бројеве који недостају.

$$1 = \frac{2}{2} = \frac{3}{3} = \frac{4}{4} = \frac{5}{5} = \frac{6}{6} = \frac{\quad}{\quad} = \frac{\quad}{8} = \frac{\quad}{\quad} = \frac{10}{\quad}$$

Када су бројилац
и именилац
једнаки, вредност
разломка је један.

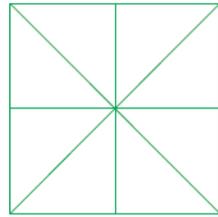

Писање и читање разломака

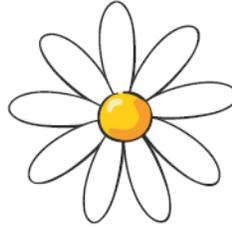

140

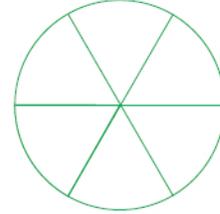
6. Обој део фигуре исказан разломком.

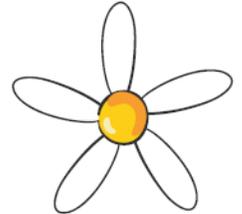
$\frac{3}{8}$

$\frac{7}{9}$

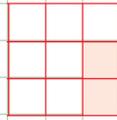
$\frac{5}{6}$

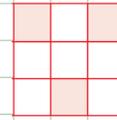
$\frac{4}{5}$

7. Који део квадрата је обојен? Запиши разломком.

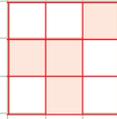
а)

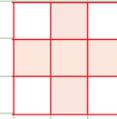
б)

в)

г)

8. Израчунај:

а) $\frac{2}{9}$ од 990 _____

б) три четвртине од производа бројева 60 и 3.

9. У доњем реду табеле за сваки број из горњег реда напиши његов десети део.

780	900	160	1 000	520

Писање и читање разломака

73

10. Израчунај:

$\frac{2}{7}$ од 140 је _____

2 је _____ од 18.

$\frac{3}{10}$ од 190 је _____

5 је _____ од 40.

$\frac{3}{4}$ од 200 је _____

6 је _____ од 30.

11. У резервоару аутомобила било је 40 ℓ бензина. За вожњу по граду потрошено је $\frac{3}{4}$ резервоара.

а) Колико литара бензина је потрошено?

Одговор: _____

б) Колико литара бензина је остало у резервоару?

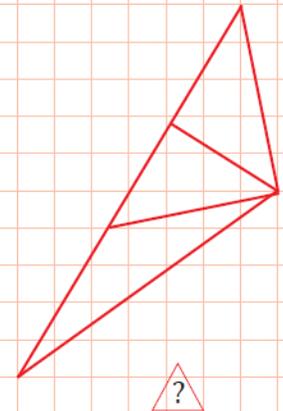
Одговор: _____

12. Бака је за прављење џема потрошила $\frac{2}{3}$ од 960 g шећера. Колико шећера је остало?

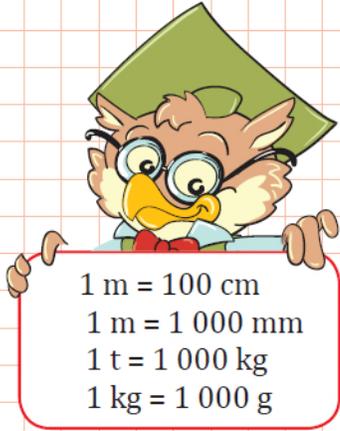
Одговор: _____

13. Милош је прочитао $\frac{3}{8}$ књиге и остало му је 75 страница. Колико страница је прочитао?

Одговор: _____

Писање и читање разломака

14. Израчунај и запиши.

$$\frac{1}{2} \text{ m} = \text{--- cm}$$

$$\frac{3}{5} \text{ km} = \text{--- m}$$

$$\frac{1}{8} \text{ kg} = \text{--- g}$$

$$\frac{4}{5} \text{ kg} = \text{--- g}$$

$$\frac{9}{10} \text{ kg} = \text{--- g}$$

$$\frac{1}{2} \text{ kg} = \text{--- g}$$

$$\frac{1}{4} \text{ m} = \text{--- mm}$$

$$\frac{1}{5} \text{ kg} = \text{--- g}$$

$$\frac{1}{10} \text{ m} = \text{--- mm}$$

15. а) Колико минута је $\frac{1}{2}$ часа? _____

б) Колико минута је $\frac{3}{4}$ часа? _____

в) Колико година је $\frac{2}{5}$ века? _____

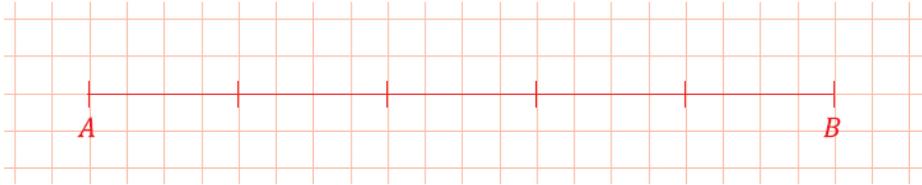
г) Колико секунди је $\frac{2}{3}$ минута? _____

д) Колико деценија је $\frac{1}{2}$ века? _____

ђ) Колико године је $\frac{4}{5}$ деценије? _____

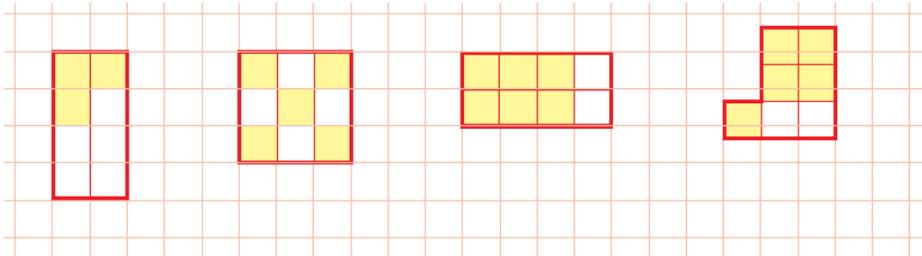
е) Колико месеци је $\frac{3}{8}$ деценије? _____

Упоређивање разломака

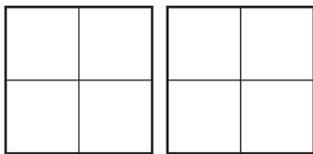

1. На колико једнаких делова је подељена дуж AB ? _____
Покажи на цртежу једну петину, две петине, три петине дужи.

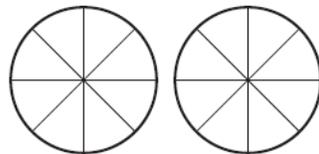
2. Испод сваке фигуре запиши разломком који део фигуре је обојен.

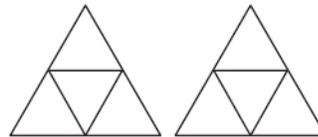
3. Обој делове фигура тако да представљају одговарајуће разломке, упореди их и упиши знак $>$, $<$ или $=$.

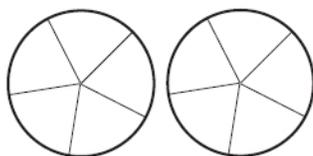
$$\frac{2}{4} \quad \bigcirc \quad \frac{1}{4}$$

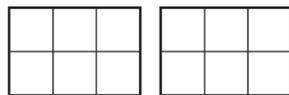
$$\frac{2}{8} \quad \bigcirc \quad \frac{3}{8}$$

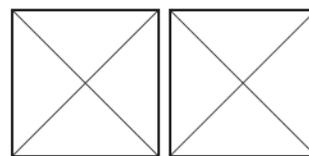
$$\frac{3}{4} \quad \bigcirc \quad \frac{2}{4}$$

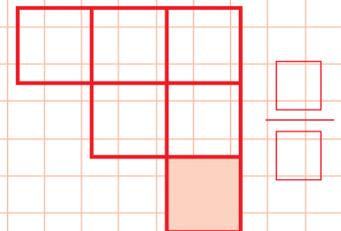
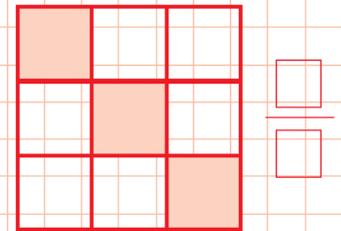
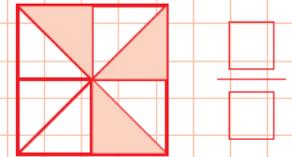
$$\frac{3}{5} \quad \bigcirc \quad \frac{4}{5}$$

$$\frac{5}{6} \quad \bigcirc \quad \frac{3}{6}$$

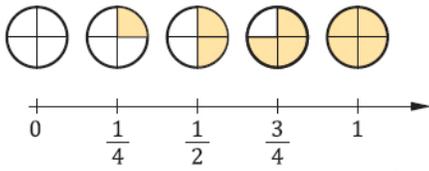

$$\frac{1}{2} \quad \bigcirc \quad \frac{2}{4}$$

Упоређивање разломака

4. Нацртај дуж AB дужине 1 dm. Подели је на 10 једнаких делова. Црвеном бојом обој $\frac{4}{10}$ дужи. Плавом бојом обој $\frac{9}{10}$ дужи.

5. У \bigcirc упиши знак $>$, $<$ или $=$

$$\frac{5}{8} \bigcirc \frac{7}{8}$$

$$\frac{2}{5} \bigcirc \frac{2}{5}$$

$$\frac{5}{8} \bigcirc \frac{3}{4}$$

$$1 \bigcirc \frac{4}{4}$$

$$\frac{6}{7} \bigcirc \frac{3}{7}$$

$$\frac{7}{9} \bigcirc \frac{1}{9}$$

$$\frac{3}{4} \bigcirc 1$$

$$1 \bigcirc \frac{5}{6}$$

6. Дате разломке поређај по величини почевши од најмањег ка највећем.

$$\frac{1}{9}, \frac{5}{9}, \frac{2}{9}, \frac{7}{9}, \frac{4}{9}$$

7. Нацртај дуж AB дужине 12 cm.

Колико центиметара је $\frac{5}{6}$ дужи AB ? Колико центиметара је $\frac{3}{6}$ дуж AB ?

Одговор: $\frac{5}{6}$ дужи $AB =$ _____ cm, $\frac{3}{6}$ дуж $AB =$ _____ cm,

Разломци – задаци

75

1. Шестина неког броја је 113. Који је то број?

2. Невена је имала 648 динара. За књигу је издвојила три четвртине свог новца. Колико динара јој је остало?

3. Момчило је од 783 сличица које има, две деветине дао свом млађем брату? Колико сличица му је остало?

4. Израчунај и запиши.

$$\frac{3}{4} \ell = \text{_____ ml} \quad 125 \text{ ml} = \text{_____ } \ell \quad \frac{2}{5} \text{ hl} = \text{_____ dl}$$

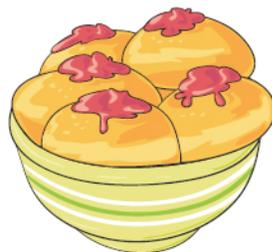
$$500 \ell = \text{_____ hl} \quad \frac{2}{5} \ell = \text{_____ ml} \quad 5 \text{ ml} = \text{_____ dl}$$

5. Израчунај и запиши.

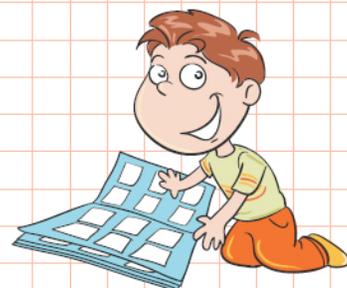
$$\frac{3}{8} \text{ kg} = \text{_____ g} \quad 200 \text{ g} = \text{_____ kg} \quad \frac{3}{5} \text{ kg} = \text{_____ g}$$

$$\frac{7}{8} \text{ t} = \text{_____ kg} \quad \frac{1}{4} \text{ t} = \text{_____ kg} \quad 750 \text{ g} = \text{_____ kg}$$

6. Бака прави колач за који јој је потребно $\frac{3}{4}$ kg брашна. Она је одмерила 200g. Колико још брашна треба да дода?

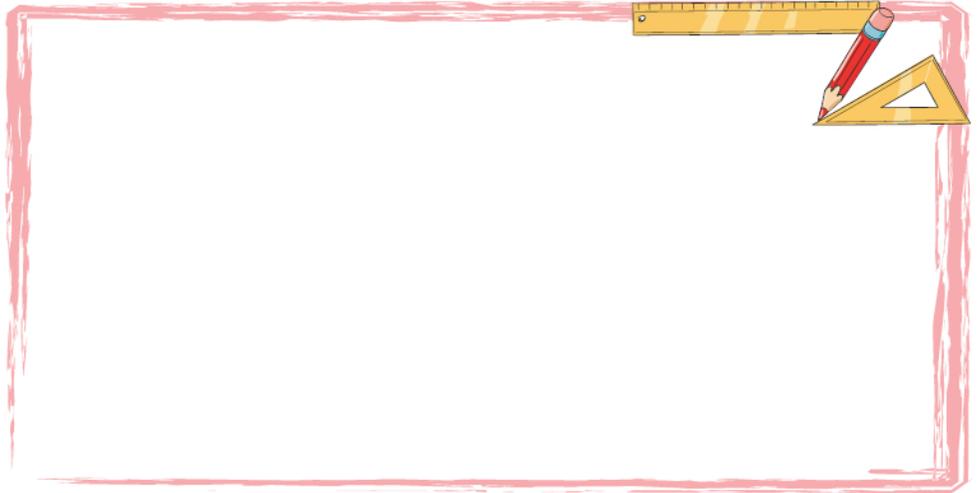

7. Милошев деда је прешао 500 m за $\frac{1}{6}$ часа, а Милош је то исто растојање прешао за 13 минута. Ко је пре стигао на циљ и за колико минута?

Разломци – задаци

8. Нацртај дуж AB дужина 12 cm. Нацртај дуж MK , чија је дужина једнака $\frac{2}{3}$ дужи AB . Нацртај дуж OS чија је дужина једнака $\frac{5}{6}$ дужине дужи AB . Колика је дужина дужи OS ?

Одговор: _____

9. Катаринин споменар има 48 страница. Девојчице су попуниле $\frac{1}{6}$ споменара, а дечаци $\frac{3}{8}$. Колика страница споменара је остало непопуњено?

Одговор: _____

10. Растојање између два града је 360 km. Из тих градова, у сусрет један другом, истовремено у 12 часова кренули су мотоциклисти Зоран и Горан. После сат времена Зоран је прешао $\frac{2}{5}$ пута, а Горан $\frac{1}{4}$ пута. Колика је растојање између њих двојице било у 13 часова?

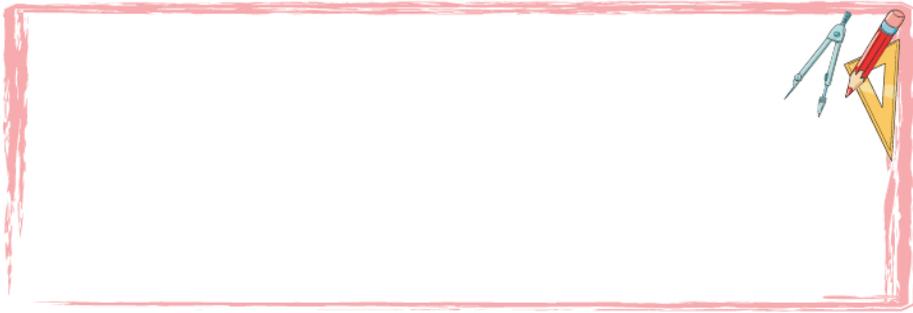
Одговор: _____

Разломци – задаци

11. Нацртај правоугаоник чија је страница $a = 12$ cm, а страница b је једнака једној трећини странице a . Израчунај обим тог правоугаоника.

12. Нацртај троугао чије су странице $a = \frac{1}{2}$ dm, $b = 6$ cm и страница c је једна четвртина дужи $MK = 12$ cm. Израчунај обим тог троугла.

13. Нацртај дуж $AB = 12$ cm и дуж CD која је $\frac{2}{3}$ дужи AB и дуж MN која је $\frac{1}{4}$ дужи AB . Да ли дужи AB , CD и MN могу да буду странице једног троугла? Шта примећујеш?

Децимални запис броја

1. Сваком разломку пронађи његов децимални запис. Настави као што је започето.

$$\frac{1}{10} \quad \frac{7}{10} \quad \frac{4}{10} \quad \frac{9}{10} \quad \frac{10}{10} \quad \frac{2}{10} \quad \frac{5}{10} \quad \frac{3}{10} \quad \frac{6}{10} \quad \frac{8}{10}$$

$$0,4 \quad 0,9 \quad 0,1 \quad 0,7 \quad 0,2 \quad 0,3 \quad 1 \quad 0,6 \quad 0,8 \quad 0,3$$

2. Напиши дужине дужи приказане на слици.

A _____ *B* *AB* = _____ mm = _____ cm

C _____ *D* *CD* = _____ mm = _____ cm

M _____ *F* *MF* = _____ mm = _____ cm

G _____ *H* *GH* = _____ mm = _____ cm

3. Измери дужине дужи и запиши их.

A _____ *B* *AB* = 85 mm = 8,5 cm

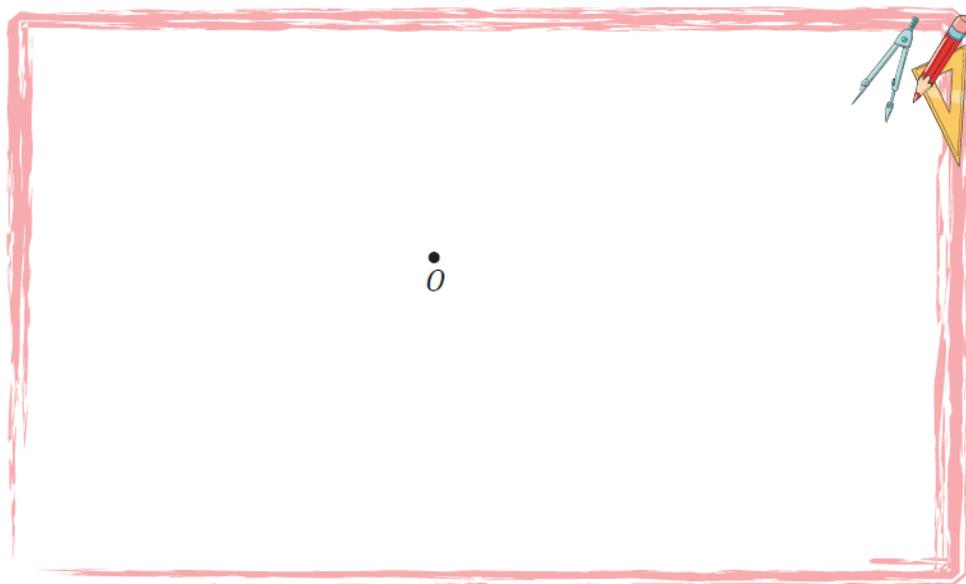
C _____ *D* *CD* = _____ mm = _____ cm

E _____ *F* *EF* = _____ mm = _____ cm

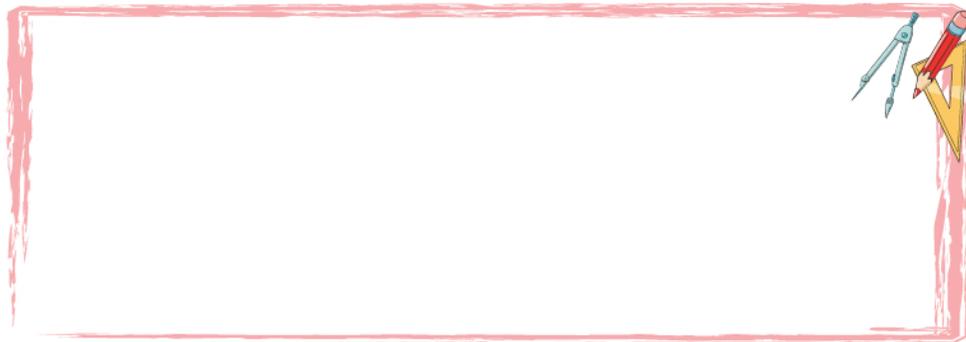
M _____ *N* *MN* = _____ mm = _____ cm

Децимални запис броја

4. Нацртај круг са центром у тачки O полупречника 3,6 cm.

5. Нацртај квадрат странице $a = 4,1$ cm.

6. Нацртај правоугаоник чије су странице $a = 2,6$ cm и $b = 5,3$ cm.

Провери себе

И Т ? Н

Поред тачне реченице упиши слово Т.
Поред нетачне реченице упиши слово Н.

1. Једно цело има осам осмина. _____
2. Једно цело има три половине. _____
3. $\frac{1}{4}$ од 12 је 4. _____

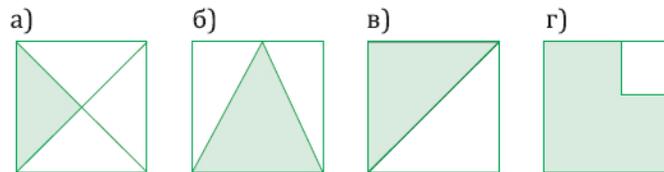
П а б в г

Заокружи слово испред тачног одговора.

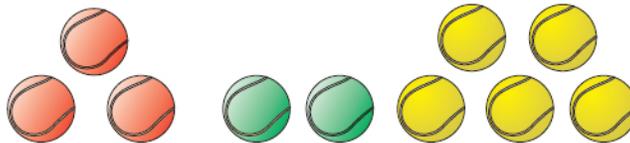
4. Који од датих разломака представља најмањи део целине?

- а) $\frac{1}{8}$ б) $\frac{1}{6}$ в) $\frac{1}{4}$ г) $\frac{1}{2}$

5. У ком квадрату је обојена четвртина?

6. Јелена у торби има тениске лоптице приказане на слици.

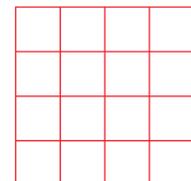
Који разломак представља део црвених лоптица у Јелениној торби?

- а) $\frac{1}{3}$ б) $\frac{3}{10}$ в) $\frac{3}{7}$ г) $\frac{3}{5}$

III ... ...

Израчунај.

7. Марта је прочитала $\frac{2}{3}$ књиге и остало јој је још да прочита 45 страница. Колико страница има књига коју Марта чита?
8. Обој четвртину квадрата.

Оливера Тодоровић
Срђан Огњановић

МАТЕМАТИКА 3
Вежбанка за 3. разред основне школе

Осмо издање, 2020. година

Издавач
Завод за уџбенике
Београд, Обилићев венац 5
www.zavod.co.rs

Лектор
Мирослава Ружић-Зечевић

Ликовни уредник
Аида Спасић

Графички уредник
Александар Радовановић

Корице
Аида Спасић

Дизајн
Жељко Хрчек

Прелом
Жељко Хрчек

Обим: 18,5 штампарских табака

Формат: 20,5 × 26,5 cm

Тираж: 1 000 примерака

Рукопис предат у штампу јула 2020. године.
Штампање завшено августа 2020. године.

Штампа: Birograf comp., Београд